

Gündemi Oluşturan Sorunlar

ve

MHP

DR. DEVLET BAHÇELİ

Dr. Devlet BAHÇELÝ'nin
TBMM MHP Grup
Toplantýsý Konuşmalarý

Devlet İdaresi Milletimizin Bize Emanetidir.

Dr. Devlet BAHÇELÍ
MHP Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

- 9 / 8 Haziran 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 23 / 22 Haziran 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 35 / 6 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 47 / 13 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 57 / 20 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 69 / 27 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 83 / 3 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 95 / 10 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 109 / 24 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni
- 125 / 5 Ekim 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

145 / 19 Ekim 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

161 / 26 Ekim 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

175 / 2 Kasım 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

189 / 9 Kasım 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

201 / 16 Kasım 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

213 / 23 Kasım 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

227 / 30 Kasım 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

241 / 7 Aralık 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

255 / 14 Aralık 1999 Günü TBMM MHP Grup Toplantısında Yapılan Oldukları Konuşma Metni

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

8 Haziran 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısında Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Sayın Başkan,

Sayın Basın Mensupları,

Değerli Arkadaşlarım,

Hepinizi öncelikle en derin saygılarımla selâmlıyorum.

Bilindiği gibi, dün Meclis Genel Kurulunda parti gruplarının değerli sözcüleri, hükümetimizin programıyla ilgili görüş, öneri ve eleştirilerini açıklamış bulunuyorlar.

Bir hükümetin kuruluşunu ve programını değerlendirirken konuya üç temel bakış açısından yaklaşmakta büyük fayda vardır.

Birincisini, dünyanın içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik şartlar, uluslar arası siyasî sistemde meydana gelen hızlı değişimler, Avrasya jeopolitiğinin artan önemi ve özellikle Türkiye'mizin etrafında yaşanan sıcak gelişmeler eksenli bakış açısı oluşturmaktadır. Buna kısaca uluslar arası dinamikler de diyebiliriz.

İkincisi, seçim öncesinde ve sonrasında yaşanan siyasî gelişmelerden sosyal ve ekonomik açmazlara kadar birçok alanda gözlemlenen ve giderek ağırlaşan sorunlar ve beklentiler yumağının oluşturduğu iç dinamikleri dikkate alan bakış açısıdır.

Üçüncüsünü ise, yine tahmin edeceğimiz gibi,

aziz milletimizin 18 Nisan seçimlerinde kristalize olan siyasî tercihleri ile toplumsal talepleri oluşturmaktadır. Püphemiz, seçimlerde ortaya konan edimler, toplumsal bir hüviyet kazanmış, siyasetçinin yürüyeceği güzergahın ana kurallarını ve yönünü belirlemiştir.

Halkımızın mecliste temsil imkânı verdiği beş siyasî partimizden üçünün oluşturduğu yeni koalisyon hükümetinin yapısını ve onun hizmet anlayışının çerçevesini oluşturan protokol ve programın bu bağlamda ele almak partidir.

Yeni hükümete, bu bakış açılarından yaklaşılmalı ölçüde, görüş ve eleştirilerin daha anlamlı ve yol gösterici olacağı açıktır.

Böyle bir yaklaşım biçimi, tabii olarak, 57. Cumhuriyet Hükümeti'nden önce, 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin konumunu ve fonksiyonlarını tayin etmek bakımından da çok önem arz etmektedir.

Sayın Başkan,

Sayın Milletvekilleri,

Bilindiği üzere, 20. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi, ülkemizin hem içeride, hem de dışarıda karşı karşıya bulunduğu sorunların yüklediği ağır mesuliyeti daha fazla kaldıracak gücü kendisinde bulamamıştır. Bulamadığı içindir ki, üzerindeki yükü yeni meclise devretme yolunu tercih etmiş, milletimize tekrar müracaat etmek amacıyla erken seçimin yolunu

açmak zorunda kalmıştır.

Bu noktanın altını, huzurlarınızda bir kez daha çiziyor, hiç unutulmaması gerektiğini ifade ediyorum.

Türk siyasî hayatının, özellikle 1995 seçimlerinden itibaren sahne olduğu acı ve tatlı tecrübeler, bugün bizlerin önünde, ders alınması gereken tarihî kayıtlar olarak durmaktadır.

Bunlar arasında, zannediyorum, meclisimizin değer ve çözüm üretmekte zorlanmasının karşılığında yapılabilecek güven bunalımı, ilkel ve seviyeli siyaset üslubundan uzaklaşması; uzlaşma, hoşgörü ve diyalog yerine; çatışma, karalama ve kamplamanın hakim olması çok hayati öneme sahiptir.

Halkımızın, Türk siyasetinden ve siyasetçisinden beklediği davranış biçimlerinin bağında, bu olumsuz siyasî tablonun değiştirilmesinin geldiğine şüphesiz yoktur. Bizler, hem tek tek milletvekillerimizin hem de siyasî partilerimizin önlerinde duran bu ahlâkî ve demokratik sorumlulukların sürekli idraki içinde olmalarını arzuluyoruz.

57. Cumhuriyet Hükümeti'nin de işte böyle bir sorumluluk bilinciyle hareket eden siyasî partilerin oluşturduğu bir koalisyon hükümeti olduğuna inanıyoruz.

Temennimiz bu görev ve sorumluluk bilincinin

hiç kaybolmamasıdır.

**Sayın Başın Mensupları,
Değerli Milletvekilleri,**

Demokratik rejimlerde seçim sonucunda hiçbir siyasî partinin tek başına güvenoyu alabilecek sayıda milletvekilini parlâmentoya sokamadığı durumlarda siyasî iktidar sorununu çözmek için kullanılan iki yöntem vardır.

Bu yöntemlerden biri “azınlık hükûmeti”, diğeri ise “koalisyon hükûmeti” kurulmasıdır.

Çok partili sistemlerde daha yaygın olarak kullanılan koalisyon hükûmeti yöntemi, iki ya da daha fazla sayıda siyasî partinin, kendi program ve politikalarından belli ölçülerde feragât edip, yine belli ilkeler çerçevesinde anlaşmasıyla ortaya çıkan ve yürütme yetkisini paylaşmasını ifade eden bir yöntemdir.

57. Hükûmet, böyle bir evrensel ilkenin yanında, tabii ki Türkiye'nin özgün şartlarının da şekillendirdiği bir koalisyon hükûmeti olarak ülke yönetimine talip olmuş yeni bir siyasî oluşumdur.

Ülkemizin giderek ağırlaşan sosyal ve ekonomik sorunlarına neşter vurmak isteyen, en önemlisi ülkemizin daha fazla hükûmetsiz zaman geçirmemesi için bir araya gelen Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ile Anavatan Partisi, kritik bir dönemde hü-

kûmeti kurmuşlardır.

Farklı dünya görüşlerine sahip olan bu siyasî partiler, acil çözüm bekleyen ülke sorunlarının üzerine gitmek için acil hükûmet oluşturma ihtiyacına cevap vermek amacıyla bir araya gelmişlerdir. Yine, hükûmetin gecikmesi durumunda, halkımızın yeni parlâmentoya karşı duydukları güven ve desteğin sarsıntıya uğrayacağını göz önüne almışlardır.

Ortakları bir araya getiren diğer bir önemli saik de uzun soluklu, uyumlu ve kalıcı bir hükûmet oluşturma düşüncesi etrafında şekillenen benzer kanaatlerdir.

Ülkemizde, 18 Nisan Seçimlerinin ortaya koyduğu sonuçlar bakımından üç partili koalisyonlar dışında hükûmet oluşturma ihtimali bulunmadığı için, hükûmet üyelerinin kendi aralarında güven, iç uyum ve ahengi tesis etmesi ve koruması da temel bir ilke olarak kabul edilmiştir.

Sadece ülkemizde değil, dünyanın her tarafında üçlü koalisyon hükûmetlerinin oluşumu da, varlığını sürdürmesi de zordur. Türkiye’de demokrasi ve uzlaşma kültürünün zayıflığına karşılık, kamplama ve çatırpmaya eğiliminin güçlü olduğu dikkate alındığında, 57. Hükûmetin başarılı hizmetler vermesi, sadece hükûmet ortaklarının değil, 21. Dönem Türkiye Büyük

Millet Meclisi'nin ve tabii olarak Türk demokrasisinin zaferi olacaktır. Bunun için, koalisyonu oluşturan partilerin yanında, muhalefet partilerimize de çok büyük görev ve sorumluluk düştüğüne şüphesizdir.

Muhterem Arkadaşlarım,

Hükümetimiz, buraya kadar sizlere özetleyerek arz etmeye çalıştığımız siyasî iklim ve anlayış içerisinde ortaya çıkarak şekillenmiş ve göreve başlamıştır. İlk önce, koalisyon protokolü, daha sonra da hükümet programı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve kamuoyunun takdirine sunulmuştur.

Koalisyon protokolleri, ortakların birlikte hükümet olmak ve sorunları birlikte çözmek için üzerinde anlaşmaya vardıkları bir ilkeler demeti, bir nevi koalisyonun anayasası gibidir. Değiştirilmesi ve geliştirilmesi de oluşumu gibi, onu ortaya koyan partilerin müpterek iradesiyle mümkündür. Geçtiğimiz cuma günü genel kurulda okunan program da bu protokole uygun biçimde hazırlanan ve hükümetin ülke sorunlarına bakışını ve çözüm önerilerini yansıtan bir metindir.

Her hükümet programı gibi, bu programın da eleştirilecek ya da eksik yönleri bulunabilir. İyi niyetli ve yol gösterici eleştirilerden bugün olduğu gibi, yarın da yararlanmaya devam ederiz ve bu da hepimizin

kazancı olur.

Hükümetin programı hazırlanırken, Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasî şartlar çok yönlü olarak göz önünde bulundurulmuş ve öncelikler sıralaması yapılmıştır. Aynı şekilde, dünyada yaşanan değişim ve gelişmelerin ülkemize muhtemel etkileri dikkate alınmıştır.

Dün meclis kürsüsünden Hükümet Programı üzerine hem siyasî parti grupları adına hem de kişisel olarak birçok değerlendirme yapılmıştır. Bu konuşmalar sırasında, sadece parti çıkarları gözetilerek yapılmış, ideolojik ön yargılarla ileri sürülmüş görüşlerin yanında, haklı eleştiriler de yöneltilmiş, çok yararlı düğünceler ifade edilmiştir.

Örneğin, muhalefet partilerinin bazı saygın sözcülerinin geçmişte takılıp kaldıkları, yine yıllar içinde hangi konumda bulduklarını unuttukları görülmektedir. Eğer siyasî ve sosyal meselelere ve gerginliklere hep bir cepheden bakarsanız, karıştırdığını de sürekli bir cephe içinde görürsünüz. Dün, bugün ve yarın arasında anlamlı bir adım kurmak için, tarihi iyi okumak ve öz eleştiriyi sağlıklı yapmak şarttır.

Yine bazı görüş ve değerlendirmelerden, temsili demokrasilerin en büyük müessesesi olan seçimlerin yeterince ciddiye alınmadığı görülmektedir. Çünkü sonuçlar iyi analiz edilip gerekli derslerin çıkarılmadığı

Öğün anlaşılmaktadır. Seçim sonuçlarının doğru anlayış gereğini yerine getirmediniz zaman, seçim öncesine geri dönmeyiz kaçınılmaz olur. Partilerin oy oranlarında meydana gelen değişikliklerin derecesi, yeni siyasî dönemin özelliklerini belirlemenin yanında, seçim öncesindeki politika ve söylemlerinin onaylanma derecesini de gösterir.

Yıpte seçim sonuçları, bu şekilde yorumlanarak değerlendirilmezse siyasî hayatımızın aksayan yönlerini tamir edip, istikrarsızlıklarını aşmak mümkün olmayacaktır. Hiç kimsenin vatandaşlarımızı seçimleri boşuna mı yaptık dedirtmeye hakkı yoktur.

Huzurlarınızda, 57. Cumhuriyet Hükümeti'nin bir mensubu olarak, dün gündeme getirilen görüş ve önerileri istifade etmek üzere dikkate alacağımız bir kez daha tekrarlıyor, ileride de yapıcı ve olumlu her türlü öneriye açık olacağımız ifade etmek istiyorum.

Halkımızın çözüm aranmamış ya da ertelenmiş devasa sorunları bulunduğunu hepimiz yakından biliyoruz. Yılların birikimi olan bu sosyal ve ekonomik sorunların çözümü için de makul bir zamana, büyük kaynaklara ve güçlü bir siyasî iradeye ihtiyaç bulundu da malûmunuzdur. 57. Hükümet, bu karmaşık sorunlar yumağı arasında bir öncelikler sıralaması yapılarak hepsini çözmeye taliptir. Yüce meclisin güven ve desteği devam ettiği sürece bu inancın ve çabanın

da devam edeceğine şüpheli yoktur.

Programların muhtevası kadar, uygulamalarının da çok önem taşıdığı açıktır. Türkiye'miz istikrar ve huzur içinde yol alıyorsa, insanımızın çözüm bekleyen her sorununa bu meclis ve hükümet tarafından mutlaka el atılacaktır. Hem meclisimiz hem de hükümetimiz, inşallah uzlaşma, diyalog ve çözüm üreten merkezler olduklarını ispat edecektir. Yeni meclis, yıpte, bu gerçekleştiği zaman, aziz milletimizi mutlu ve huzurlu kılan 21. yüzyılı kucaklayacak bir meclis hüviyeti kazanacaktır.

Sayın Basın Mensupları, Değerli Arkadaşlarım,

Biz, hem hükümet ortağı olarak, hem de Milliyetçi Hareket Partisi olarak, demokrasimizin en önemli kronik hastalıklarından biri olan sağlıksız iktidar-muhalefet ilişkileri geleneğini dönüştürmeyi arzuluyoruz. Türkiye artık istikrarlı ve sağlıklı bir iktidar-muhalefet ilişkileri geleneğini inşa etmelidir. Siyasî hayatımızın uzun zamandır aksayan ayaklarından birini oluşturan anlamsız ve amansız iktidar-muhalefet çatışmalarını artık bir kenara bırakmamız gerekiyor.

Yeni yüzyılın eşiğinde bulunduğumuz bir zaman diliminde halkımızın bu beklentisini gerçeğe dönüştürmek, gelecek kupağlara bırakacağımız en anlamlı

siyasî miras olacağına şüphesizdir.

Bizler, haksızlıkların ve yanlışlıkların yapıldığı bir üslupla eleştirilmesinden, güzelliklerin ve hizmetlerin ise paylaşılmasından her zaman mutluluk duyacağız. Evet, bizler, bu dönemde ortaya konacak hizmetleri ve başarıları hep birlikte paylaşmayı arzuluyoruz. Unutmayalım ki, demokrasinin gelişimi, onu en çok talep edenlerin, ona gerçek ve samimî manada sahip çıkmasıyla ve yine onun yeşerip gelişeceği güçlü bir ahlâkî zeminin var olmasıyla mümkün olabilir. Dolayısıyla, demokrasinin ve insan haklarının nasırlı bir zeminde ve iklimde zenginleşip gelişmesini unutmamak gerekir.

Büyük Türk milleti, şüphesiz sadece demokratik hayatta değil, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatta da her şeyin en iyisine layıktır. Bu gerçekleştirdiği ölçüde, halkımızın belirli bir süre için vekâlet verdiği biz siyasetçiler temel görevlerimizi yerine getirmiş olacağız. 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve onun içinden çıkan 57. Cumhuriyet Hükümeti'nin bunu başaracağına inanıyor ve bunu yürekten temenni ediyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Son olarak, terör örgütünün başının yargılan-

ma sürecine temas etmek istiyorum. Yargılama süreci, ülkemiz üzerinde birçok karalama kampanyası yürütülmesine ve devletimizin köpüğe sıkıştırılmaya çalışılmasına rağmen, hukukun genel prensiplerine uygun bir tarzda ve serinkanlı bir şekilde devam etmektedir. Yaklaşık 30 bin insanımızın canına mal olmuş bir çetenin başının yargılanmasında gösterilen titizlik, takdire şayandır. Bu gerçek, her şeyden önce Türk milletinin ne kadar vakur bir millet olduğunu, Türk yargı sisteminin baskınsızlığına bir kez daha bütün dünyaya göstermektedir. Yargılama sürecine herhangi bir müdahale söz konusu olamayacağı gibi, verilecek cezanın da mutlaka adaletin yerini bulmasına vesile olacağı muhakkaktır. Bir başka temennimiz de inşallah bu süreçten hain örgütün tuzağına düşenler ile bu örgüte maddî ve manevî destek sağlayanların gerekli dersleri çıkarmış olmasıdır. Milletimizin birlik ve dirliği ile oyun oynamaya kalkışanlara dün olduğu gibi, bugün de yarın da gerekli cevaplar verilecektir. Türkiye, aziz milletimizin hem ebedî vatanı olarak hem de bölgesinin istikrar, demokrasi ve kalkınmışlık adası olarak hep var olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle güzide heyetinizi bir kez daha saygı ve sevgiyle selâmlıyor; Cenab-ı Allah'tan yeni yasama döneminin ve hükümetin milleti-

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

22 Haziran 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'n da Yapmış Oldukları

Konuşma Metni

**Medyamızın Sayın Temsilcileri,
Değerli Arkadaşlarım,**

Bugünkü Grup Toplantımızın açılış konuşmasına başlamadan önce hepinizi saygı ve sevgilerimle selâmlıyorum.

Bilindiği üzere, aziz milletimizin özlemini çektiği yapıcı, ilkeli ve seviyeli siyaset anlayışının mimarı olan Milliyetçi Hareket Partisi'nin yeni görev ve sorumluluklar üstlendiği bir sürecin başındayız. Bugün, seçimlerin üzerinden iki ayı, hükûmetin kuruluşundan ise bir ayı aşkın bir süre geçmiş bulunmaktadır.

Türk ve Dünya tarihinin en karmaşık ve sorunlu dönemlerinin birinde olmamıza rağmen zor olanı başarma, yılların birikimi olan sorunları çözme konusunda kararlılığımızı sürdürüyoruz. Şahsî ya da siyasî çıkar hesapları yapmadan ülke ve dünya şartları ile halkımızın beklentileri arasında en optimum noktayı gözeterek yaklaşımı hayata geçirmeye çalışıyoruz. Ülkesimizin üç partili koalisyon hükûmetleriyle yönetilmesi gerçeğini göz önünde bulundurarak sağlıklı bir iş birliği ve uyum kültürünün gelişmesi ve yerleşmesi için çaba sarf ediyoruz.

Geçmiş koalisyon tecrübelerinin ortaya koyduğu acı gerçeklerin bir daha yaşanmaması için özen gösteriyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, halkımızın büyük destek verdiği ama o ölçüde de beklenti içine girdiği yeni hükûmetin benzeri manzaralarla karşılaşmamasını arzuluyoruz.

Bu konulara sık sık temas etmemin iki önemli sebebi vardır. Birincisi, artık gelir dağılımı, işsizlik, enflasyon, temel yapısal reformların gecikmesi ve yolsuzluk gibi hayatî sorunların, artık beklemeye tahammülün olmadığı bir boyuta ulaşmış olmasıdır. Ülkemiz, bundan böyle daha fazla gecikmeden sıraladığım bu alanlarda ciddî adımlar atmak mecburiyetiyle karşı karşıyadır. Yeni belirsizlikler ve riskler çağının bizler açısından kayıp bir çağ olmaması, toplumsal, siyasî ve ekonomik sorunların çözümünde gözle görülür bir mesafenin alınmasına bağlıdır.

Gösterdiğimiz titizliğin ve gayretin ikinci önemli sebebi ise, Türk siyasî hayatının uzlaşma, iş birliği ve diyalog iklimine duyduğu ihtiyacın her geçen yıl biraz daha artmış olmasıdır. Türkiye, bugün, adalet sisteminin iyileştirilmesi başta olmak üzere, siyasî ve idarî yapısını sağlıklı bir şekilde geliştirmeye şiddetle ihtiyaç duyan bir ülke konumundadır.

İşte, değerli arkadaşlarım, bütün bunları başardığımız ölçüde, demokratik uzlaşma kültürünün ve siyasetin sorun çözme yeteneğinin gelişmesi mümkün

olacaktır. Başka bir deyişle, bizler, demokratik hukuk devletini mükemmelleştirme yolunda atılacak adımların ancak bu şekilde mümkün olacağına, toplumsal huzur ve güvenin ancak bu şekilde artacağına inanıyoruz.

Sayın Basın Mensupları,

Muhterem Milletvekilleri,

Bu genel değerlendirmeyi yaptıktan sonra, son günlerde ülke gündeminin ilk sıralarında yer alan bazı konulara temas etmek istiyorum.

21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi, ilk büyük sınavından yüz akıyla çıkmasını bilmiştir. Geçtiğimiz hafta içinde kabul edilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yapısının sivilleşmesini sağlayan Anayasa değişikliği teklifi yasalaşmış bulunmaktadır. Bu değişikliğin özellikle zamanlaması açısından milletvekillerimizin vicdanını rahatsız ettiğini biliyorum. Ancak devletimizin ve yargı sistemimizin haksız yere eleştirilip töhmet altında bırakılmaya çalışılmasının önüne geçilmesi de bir zaruret hâline gelmişti. Bunun yanında, ilk oylaması 15 Haziran'da, ikinci oylaması ise 18 Haziran tarihinde yapılan anayasa değişikliğinin meclisi oluşturan bütün parti gruplarının büyük bir uzlaş-

ma örneği sergilemesiyle sonuçlanması, yeni dönem açısından çok önemli bir başlangıç olmuştur. Yine er ya da geç yapılması gereken düzenlemenin bir an önce yapılarak ülke gündeminden çıkarılması önem arz etmektedir.

Teklifin tümü üzerine yapılan üçüncü oylamaya katılan 483 milletvekilimizden 423'ünün kabul oyuyla gerçekleşen bu değişiklik, demokrasi tarihimizde ender rastlanan bir konsensus düzeyini oluşturmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, önümüzdeki dönemde, temel ülke meseleleriyle ilgili konularda da aynı uzlaşma ve iş birliği anlayışının sergileneceğini ümit ediyoruz. Bu açıdan partimizin kendi payına düşeni yerine getireceğine şüphe yoktur.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz hafta içinde sadece Anayasa değişikliği değil, Bankalar Kanunu tasarısı da meclis genel kurulunda görüşülerek kabul edilmiştir. Bu iki yasama faaliyetinin bir an önce düzenlenmesi gereken alanlar olmasının yanında, zannediyorum iki açıdan büyük sembolik değeri bulunmaktadır. Anayasa değişikliği ve değişiklik sürecinde yaşanan iş birliği çabası, siyasî istikrarın tesisi açısından önemli bir başlangıçtır. 20. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki kısır çekişme ve kargaşa ortamında yasalaşma imkânı bulamayan Bankalar Kanunu da ekonomik istikrarın tesisi açısından önemli bir ilk

adımdır. Hem toplumumuza hem de piyasalara güven gelmesine vesile olan bu değişikliklere imza atan başta siz değerli arkadaşlarım olmak üzere, bütün milletvekillerimize şükranlarımı arz ediyorum.

Şimdi, meclisimizi, önümüzdeki günlerde başta Bütçe Kanunu olmak üzere yeni bir çalışma maratonu daha beklemektedir. Plân ve Bütçe Komisyonu'nda üye olan arkadaşlarımız yakinen biliyorlar. Bütçe tasarısında yer alan rakamlara da yansıyan ekonomik dengesizlikler ve olumsuzluklar, ülkemizin içinden geçtiği dar boğazın boyutlarını bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. Meseleye üstünkörü bir bakış bile, gelir-gider dengesizliğini, kangrenleşen faiz yükünü ve yatırımların yetersizliğinin had safhaya ulaştığını göstermektedir. 20 yılı aşkın süredir Türk ekonomisinin en büyük kamburu olan enflasyon canavarının birkaç yıldan beri borçlanma ve faiz açmazı adlı yeni bir kardeşi bulunmaktadır. Devletin ve toplumun bu faiz canavarından da bir an önce kurtarılması gerekmektedir.

Hükümetimiz, sosyal güvenlik ile vergi sisteminde yapacağı iyileştirme çalışmalarının yasalaşmasından sonra, bu meseleye de el atarak ülkemizin rahatlatılması açısından gerekli düzenlemeleri yapacaktır. Kısa vadede, enflasyonu azdırmadan ekonomimizi durgunluk ve belirsizlik ortamından çıkarmak önem

taşımaktadır. 55. Hükûmet döneminde hazırlanıp yürürlüğe giren ve vergi sistemimiz de ciddi değişiklikler getiren Vergi Kanunu'nda bazı iyileştirmeler yapılması hükûmetimizin gündeminde yer almaktadır. Uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi ve ekonomik dinamizmi olumsuz etkileyen düzenlemelerin revize edilmesi açısından hükûmetimizin üzerine düşen görevi yerine getireceğine şüphe yoktur. Partimiz de hem hükûmetin bir ortağı hem de meclisimizin bir parçası olarak toplumumuzun beklentileri ile ekonomimizin şartları ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak gerekli katkıyı yapmaya devam edecektir.

Hububat alım fiyatları ile alım ve ödemede izlenecek yöntem de hükûmetimizin meseleye yaklaşımının güzel bir örneğini teşkil etmektedir. Açıklanan fiyatlar, tabi ki çiftçimizin alın terinin tam karşılığı değildir. Ancak bütçe imkânları zorlanarak çiftçimizi mağdur etmeyecek bir fiyat düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanımızın da açıkladığı gibi, daha önce bazı gazetelerde yeralan haberlerin aksine peşin ödeme politikası uygulanacaktır.

Aynı şekilde, memurlarımızın mağdur edilmemesi için de bütçe imkânlarımız zorlanmaktadır. Hükûmetimiz, memurlarımızın içinde bulunduğu geçim sıkıntısını gözden uzak tutmamakta, bu sebeple bütçe imkânları çerçevesinde yapabileceği katkıyı araştırmaktadır. Ancak, ekonomimizin kritik bir sürece girmesine

yol açan bugünkü elverişsiz şartlar içinde memurumuzu her açıdan tatmin edecek arzuladığımız iyileştirmenin yapılabilmesi mümkün gözükmemektedir. Buna rağmen, önümüzdeki günlerde kesinleşecek olan maaş artışının ekonomik dengelerin daha fazla bozulmasına meydan vermeden yapılabilecek en makûl oranlarda gerçekleşmesine gayret sarf edilmektedir. Çünkü, kamu yönetimi sisteminin temel direği olarak gördüğümüz memurlarımızın mağdur edilmemesi, hem hükûmetimiz hem de bizler açısından büyük önem arz etmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmamın bu bölümünde dış politika alanında yaşanan sıcak gelişmelere temas etmek istiyorum. Bilindiği üzere, insanlık tarihi açısından yeni bir sayfayı ifade eden Soğuk Savaş sonrası dönem, belirsiz ve sancılı bir süreç olma özelliğini muhafaza etmektedir. Hem uluslar arası siyasî ilişkiler hem de ekonomik ilişkiler istikrarsız bir nitelik arz etmekte, bölgesel çatışmalar ile küresel düzensizlik önemini sürdürmektedir.

Dünyanın diğer bazı bölgelerinde olduğu gibi, Balkanlarda da tarih, âdeta tekerrür etmektedir. Balkanlar gibi, Orta ve Doğu Avrupa da komünist sistemlerin çöküşünden sonra yeni bir rekabet ve paylaşım

mücadelesine sahne olmaya başlamıştır. Bütün bunlara, yeni dünya düzeninin uzayan doğum sancıları demek, zannediyorum yanlış olmayacaktır. Böyle bir sürecin cereyan ettiği temel alanların da en çok aksayan ayaklar durumundaki Balkanlar, Orta Doğu ve Kafkaslar olduğuna şüphe yoktur.

En sorunlu bölgeler arasında hiç şüphesiz çok yakın tarihi ve kültürel bağlarımız bulunan Balkanlar, özel bir konuma sahiptir. Bosna'dan sonra Kosova'da yaşanan insanlık dramına hep birlikte şahit olduk. 1989 yılında Slobodan Miloseviç'in özerkliğini kaldırarak Sırbistan'ın bir vilâyeti hâline getirdiği Kosova'daki zulüme maalesef uzun süre seyirci kalınmıştır. Bugün Sırp vahşetinin boyutları, sayısı yetkililerce 100 civarında ifade edilen toplu mezarlarla bir kez daha kanıtlanmış bulunmaktadır.

Sırp saldırılarını durdurmak amacıyla yapılan NATO operasyonunun başarıya ulaşmasından sonra Kosova ve Balkanlar için artık yeni bir dönem başlamıştır. Şimdi, sıcak savaş yerini, birçok soru işaretini de beraberinde getiren bir barış antlaşması ile Soğuk Savaş döneminin başlangıcını hatırlatan yeni bir fiilî duruma bırakmıştır.

Ülkemizin Balkanların uluslar arası nüfuz kavgasına sahne olduğu böyle bir dönemde her zamankinden daha dikkatli, tedbirli ve aktif davranma-

gerekmektedir. Benzer şekilde, Kıbrıs ve Kuzey Irak meseleleri de çok yakında uluslar arası gündemin ilk sıralarında daha ağırlıklı bir yer işgal etmeye başlayacaktır. Bu sebeple, hem hükûmetin ve meclisin hem de kamuoyunun konuya karşı duyarlılığını arttırması şarttır. Öncelikle, Türkiye'nin çözümsüzlük istediği şeklinde özetlenen ve Yunanistan'ın önderliğinde yürütülen, zaman zaman da uluslar arası kamuoyu üzerinde etkili olan kampanya en azından izole edilmelidir. Türkiye, ne dün ne de bugün çözümsüzlüğe taraf olmuştur. Türkiye'nin istediği, adil, onurlu ve makul bir çözümdür, yeni barışın ve istikrarın kalıcı olmasıdır. Dolayısıyla, meşru ve haklı yaklaşımlarımızdan vazgeçmeyeceğimiz açıktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Sonuç olarak, şunları söylemek istiyorum. Dünya ve özellikle bölgemiz yeniden şekillenir, uluslar arası ekonomik ve teknolojik rekabet her alanda sınır tanımaz bir ivme ve nitelik kazanırken biz, ülke olarak içe kapanıp yaşayamayız. Kendi kendimizle boğuşarak zorlu 21. yüzyıl maratonunu koşamayız. Geleceğimizi bu şekilde ipotek altına sokturmaya hiç kimse nin hakkı yoktur. İşte, sürekli uzlaşma, diyalog ve iş

birliği çağrılarını yapmamızın bir sebebi de budur.

Artık, küreselleşme sürecinde imkânlarımızı ve araçlarımızı sürekli geliştirerek başlı başına bir güç olmak zorundayız. Bunun için önemli olan, küreselleşme oyununu çok iyi oynamak ve elimizdeki kozları güçlendirecek politikaları hayata geçirmektir. 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne düşen görev ve sorumluluklar bu açıdan da büyük önem arz etmektedir. Aylardır dile getirdiğimiz, "21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi, 21. yüzyılı kucaklayacak bir meclis olmalıdır." temennimiz inşallah gerçek olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle yüksek heyetinizi bir kez daha sevgi ve saygıyla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

6 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Sayın Basın Mensupları,
Değerli Arkadaşlarım,**

Konuşmama başlarken hepimizi saygılarımla selâmlıyorum.

Bilindiği üzere, hem iç ve dış politika hem de ekonomik gelişmeler bakımından çok yoğun bir haftayı geride bıraktık. Şüphesiz bu hafta da geçen haftayı aratmayacak ölçüde yüklü bir gündeme sahiptir.

Bunlar arasında, birçok masum insanın kanına giren ve ülke kaynaklarının heba olmasında baş rol oynayan çetebaşı hakkında idam kararının verilmesi sonrasında ortaya çıkan gelişme ve tartışmalar ağırlıklı bir yere sahiptir. Bu sürecin, zannediyorum en dikkat çekici, bir o kadar da düşündürücü ve üzücü tarafı, ülke dışından, özellikle de Batı Avrupa'dan gelen resmî tepkilerdir. Avrupa kentlerinde cereyan eden sokak gösterilerinin ve eylemlerin ciddî temel hak ihlâllerine yol açan çirkin ve tehlikeli bir boyuta ulaşmış olması da bu tabloyu tamamlamaktadır.

Terör örgütünün palazlanmasına ve önemli roller üstlenmesine öncülük eden İtalya ile Yunanistan'ın başını çektiği birçok Avrupa ülkesinde yürütülen kampanya aslında Türkiye'nin haklılığının yeni bir

kanıtı olmuştur. Terörist başının affı için kopartılan fırtına, teröre ve Türkiye'ye karşı takındıkları iki yüzlü tavrın bir kez daha gözler önüne serilmesine yol açmıştır.

Kendi ülkesinde bile giderek itibar kaybeden İtalya Başbakanı ile Dışişleri Bakanının ülkemizi Birleşmiş Milletler'e ve Avrupa Birliği'ne şikâyet etmeleri ve Türkiye'ye karşı müeyyide uygulanması çağrılarını yapmaları, şüphesiz devlet yönetimi ciddiyetinden uzak insanların hezeyanları olarak tarihteki yerini almaktadır.

Uluslar arası dostluk ve iş birliği teamüllerine tamamen ters olan bu ve benzeri yaklaşımların insan hakları kavramıyla bağdaştırılması da hiçbir şekilde mümkün değildir. Terör örgütünün Avrupa'daki uzantılarının Türk dernek ve iş yerlerini yıkıp yakmasına, en son olarak bir caminin kundaklanmasına seyirci kalanların, 30 bin kişinin katlinin baş sorumlusu olan birini kurtarmaya çalışmalarının ne ahlâkî ne de mantıkî bir izahı vardır. İnsan hakları kavramını, bu kadar bayağılaştırıp ayaklar altına almaya, basit bir siyasî manipülasyon aracı olarak kullanmaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Bu vesileyle, terör örgütünün ve onun başının sözcülüğüne ve avukatlığına soyunan İtalyan ve Yunanlı yetkilileri, milletimize ve devletimize karşı daha dikkatli ve saygılı davranmaya davet ediyoruz.

Yargı kararının ardından yaşanan gelişmelerde dikkat çeken ikinci önemli nokta, yine bazı Batı basınında ve Avrupa Birliği çevrelerinde çetebaşının idamının ülkemizin Birliğe tam üye olmasını imkânsız hale getireceği noktasında ileri sürülen görüşlerdir. Bu açıklamalar, her şeyden önce, terör örgütünün dolaylı da olsa korunması anlamına gelmekte; Birliğe üyelik sürecine gayriciddî ve ön yargılı bir yaklaşımın hâkim olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, bu tür beyanların sadece ve sadece Avrupa Birliği'nin etkinliğini ve inandırıcılığını daha da zayıflattığı, Türk Milleti'ni incitmekten başka bir işe yaramayacağı açıktır.

Partimiz, son gelişmelerin, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yle ilgili politika ve söylemlerini gözden geçirmesi gerektiğini ve kendi içlerinde ciddî bir öz eleştiri süreci başlatmalarının şart olduğunu ortaya koyduğuna inanmaktadır.

İmralı'daki yargılama sonucunda verilen idam kararının ülkemizdeki değerlendirme sürecinin de zaman zaman yanlış bir zemine kaydığı ve adalet sistemini zor durumda bırakacak bir muhtevaya bürünebildiği gözlenmektedir.

Yargılama süreci sonucunda ortaya çıkacak nihâî kararın değişik sebeplerle şimdiden belirlenmeye çalışılmasının en başta yargıya ve devlete olan güvenin ciddî biçimde yara almasına yol açacağı aşikârdır.

Hiçbir siyasî gerekçenin, 30 bin insanımızın kanına girmiş bir canının affedilmesine ya da yargı kararının uygulanmasının engellenmeye çalışılmasının toplumda yaratacağı hayal kırıklığını ve güvensizlik duygusunu ikâme etmesi mümkün değildir. Medyamızın da bu ve benzeri konuların ele alınışında, zaten çok duyarlı bir kıvama gelmiş olan kamu vicdanını incitmeye, insanlarımızın hukuk devletine güvenlerinin zayıflatmamasına ve insan hakları kavramının geliştiği güzel bir şekilde kullanılarak prestijinin sarsılmamasına daha çok özen göstermesi gerektiğine inanıyorum. Sonuç olarak, halkımızın Türk adaletine, parlamentosuna ve hükûmetine her alanda güvenmesini istiyorum.

Sayın Basın Mensupları,

Kıymetli Milletvekilleri,

Son günlere damgasını vuran ve hem iç hem de dış politik boyutu olan önemli meselelerden bir diğeri de Kıbrıs konusudur. Kosova sorununun belirli bir süre için de olsa çözüme kavuşturulmasının ardından sıranın Kıbrıs'a geldiğine dair çeşitli uluslararası plâformlarda fikirler ileri sürüldüğü görülmektedir. Önce, G-8'lerin Köln Zirvesinde alınan, daha sonra da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nce de onaylanan kararlar, Kıbrıs sorununun tekrar uluslar

arası gündemin ilk sıralarına yükselmesine sebep olmuştur. Bilindiği gibi, Yunanistan'ın önderliğindeki Türkiye karşıtı lobinin yıllardır süren açık ve gizli çabaları sonucunda, büyük ölçüde Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti aleyhinde şekillenen ciddi bir uluslararası kamuoyu mevcuttur.

Türkiye, sürekli çözümü arzulamayan haksız taraf olarak lânse edilmektedir. Ancak Türkiye Cumhuriyeti hiçbir zaman böyle bir eleştiriyi hak etmemiştir. Ülkemiz, tek taraflı dayatmalara ve Kıbrıs'taki Türk toplumunu yok sayan yaklaşımlara karşıdır, bundan sonra da karşı olmaya devam edecektir.

Kendini Kıbrıs Türklerine adanmış olan Sayın Rauf DENKTAŞ'ın bu çerçevede söylediği anlamlı bir sözü vardır. Sayın DENKTAŞ, Kıbrıs davasının kendileri bakımından bir namus ve şeref meselesi hâline geldiğini ifade etmektedir. Aynı şey Türkiye için de geçerlidir. Kıbrıs Türk Halkının davası bizler açısından da bir haysiyet ve namus meselesidir. Uluslararası kamuoyunu, Kıbrıs'ta kalıcı, adil ve makul olmayan çözüm girişimlerine, daha doğrusu çözümsüzlük çabalarına prim vermemeye davet ediyoruz.

Bu vesileyle, hem Kıbrıs hem de IMF heyetinin temaslarıyla ilgili olarak bazı basın organlarında ve siyasî çevrelerde telâffuz edilen bir noktaya daha

değirmek istiyorum. Herkes bir şeyi iyi bilmelidir ki Türkiye'nin kendi isteği ve rızası dışında herhangi bir çözümü kabul etmesi, herhangi bir dayatmayla karşı karşıya bırakılması imkânsızdır.

Zaten, ülkemizin taraf olup onay ve destek vermediği çözüm çabalarının başarılı olması da mümkün değildir. NATO Barış Gücü bünyesinde Kosova'ya giden Türk Birliği'nin karşılaştığı sevgi seli, ülkemizin dünya ve bölge barışına yaptığı ve yapacağı olumlu katkının çok açık bir delili olmuştur. Kosova'da bayram havası estiren Türk Birliği'ne yeni tarihî ve insanî görevinde başarılar diliyor, Balkanlara kalıcı bir huzurun ve istikrarın hâkim olmasını temenni ediyorum.

Muhterem Arkadaşlarım,

Değerli Basın Mensupları,

Konuşmamın bu bölümünde, kısaca da olsa insanımızı, özellikle de çalışanlarımızı yakından ilgilendiren sosyoekonomik sorunlara ve son günlerdeki tartışmalara değirmek istiyorum.

18 Nisan Seçimleri sonrasında oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve 57. Hükümet'in, yılların ihmal ve birikimi olan devasa sorunları önünde bulunduğunu ve bunları bir an önce çözüme kavuşturmak için de elinden geleni yaptığını hepimiz biliyor ve yaşıyoruz.

Bugün, demokratikleşme, toplum-millet kucaklaşması, temiz ve ilkeli siyaset yolunda daha çok mesafe alınması gibi, siyasî sorun ve beklentilerin yanında, ciddi boyutlara varan sosyal ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya bulunuyoruz. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün açıkladığı rakamlar, bu sorunların boyutlarını çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır.

Meseleye makro plânda bakıldığında en öncelikli ve önemli sorunumuz, geçtiğimiz sonbahar aylarından bu yana kendini hissettirmeye başlayan genel bir ekonomik daralma ve durgunluk sürecinin ortaya çıkmış olmasıdır. Durgunluğa ve daralmaya rağmen enflasyon kamburundan kurtulamayıp, ekonomik yapının en kritik denklemlerinden birini oluşturmaktadır. Bununla bağlantılı ikinci önemli nokta ise, yüksek faiz ile büyük oranlara varan bütçe açığı kısılacının ekonomik dengeleri giderek daha çok alt üst etmesidir. Türk ekonomisinin bu denklemi çözüp, kısır döngüyü kıramaması durumunda ciddi biçimde rahatlayarak doğal mecrasına kavuşması mümkün olmayacaktır.

Bütün bu sosyal ve ekonomik sorunlar yumağının bilincinde olan hükümetimiz çözüm için elinden gelen bütün çabayı göstermektedir. Başta, Vergi Kanunu'nda yapılacak iyileştirmeler ile bütçe açığının giderilmesine yönelik tedbirler olmak üzere, hükümetimizin yapacağı düzenlemelerle ekonomimiz inşallah sağlıklı bir yapıya kavuşacaktır. Halkımızın da uzun

yılların birikimi olan bu tür çarpıklıkların ve sorunların kolay ve kısa vadeli çözümünün olmadığını bilmesi önem taşımaktadır. Bizler, ülke sorunlarının sorumluluğu paylaşarak uzlaşma ve diyalog yoluyla çözümü için gayret sarf ediyoruz. Böyle bir niyetin ve gayretin de halkımız tarafından takdir edileceğine inanıyoruz.

Bilindiği gibi, sadece ülke ve dünya şartlarının ağırlığı değil, geçen yasama döneminde meclisin performansının düşüklüğü de yasal düzenleme ihtiyacının bir hayli artmasına sebep olmuştur. Bazı yasal düzenlemelerin daha fazla gecikmeden yapılmasının yanında, 57. Hükümet'in ayırt edici vasıflarından olan uzlaşma ve atılım niteliklerinin de pratiğe yansımalarına özen gösterilmektedir. Bunun en somut örneklerinden biri, sosyal güvenlik reformuyla ilgili çalışmalarıdır.

Ülkemizde sosyal güvenlik meselesinin giderek kangrene dönüştüğü, sisteme mutlaka neşter vurulması gerektiği, son birkaç gündür değil, uzun yıllardır gündemde olan bir konudur. Bu çerçevede birçok teşebbüste bulunulmasına rağmen kayda değer bir mesafe almak mümkün olamamıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan kanun taslağının, meselenin taraflarının uzlaşması aranarak geliştirilmesi sağlanacak ve bu şekilde yasalaşmasına özen gösterilecektir. Zaten, Ekonomik ve Sosyal Konsey'in toplanarak toplumsal kesimlerinin temsilcilerinin önce kendi aralarında uzlaşmalarının arzulanması bunu

ortaya koymaktadır.

Bizler açısından önemli olan, sosyoekonomik dengeler ile çalışanlarımızın sorunları ve beklentileri arasındaki en optimum noktayı bulmaktır. Hükümetimizin tasarıya, başta emeklilik yaşı olmak üzere, sosyal güvenlik reformuyla ilgili haklı eleştirileri dikkate alarak son şeklini vereceğinden kuşku duyulmamalıdır.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmama bir noktanın altını önemle çizerek son vermek istiyorum. İçinde bulunduğumuz kritik dönemde, ülke olarak hem sosyal ve siyasî istikrara hem de ekonomik istikrara şiddetle ihtiyacımız vardır. Ancak, felâket telâllığı yapmanın hiçbir kimseye faydası olmayacağı gibi, hiçbir sorunun çözümüne katkı sağlamayacağı da açıktır. Kendimize, halkımıza güvenmek, yarınlarımıza inanmak mecburiyetindeyiz. Doğru ve akılcı tedbirler uygular, uzlaşma ve diyalog sürecini sürekli açık tutar isek çözülemeyecek hiçbir meselemiz kalmayacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, aziz milletimizi ve yüksek heyetinizi bir kez daha saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

13 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Sayın Basın Mensupları,

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,

Konuşmama hepinizi sevgi ve saygıyla selâmlıyarak başlıyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Parlâmento ve hükûmet çalışmaları açısından önemli olan bir haftayı daha geride bıraktık. Kadirşinas milletimizin yakın bir gelecekte daha çok takdir edeceğine inandığım pek çok önemli konuda ciddi gelişmeler kaydettik.

Ancak kamuoyunca en fazla merak edilen ve tartışılan konuların başında şüphesiz memur maaş artışları ile sosyal güvenlik yasa tasarısı gelmektedir.

Bizim, parti olarak, kamu çalışanlarının sosyal ve mali hakları üzerindeki hassasiyetimizi elbetteki kamuoyu yakından bilmektedir.

Çalışanın emeğinin karşılığını eksiksiz olarak vermek; iyi bir ücret politikası ile, çalışanların tatmin olacakları ve var güçleri ile çalışabilecekleri bir ortamı sağlamak, her zaman için önemle üzerinde durduğumuz konuların başında yer almaktadır. Hiç kimse nin kuşkusu olmasın ki biz, bu duyarlı tavrımızı sonuna kadar sergilemiş, kamu çalışanlarına mevcut şart-

lar ve zorluklar içinde yapılabilecek belli bir ücret artışını sağlamış bulunuyoruz. Ücret artışlarının yetersizliği üzerinde elbette ki çok farklı görüşler ileri sürmek mümkündür.

Ancak ülkenin sahip olduğu ekonomik imkânlar ile bütçe dengeleri göz önüne alınmadan yapılacak yorumlar tutarlılıktan uzak görüşleri ifade edecektir. Türkiye'nin ekonomideki temel sorunu enflasyondur. Toplumumuzun enflasyon belâsını halletmeden gerçek anlamda rahatlaması mümkün değildir. Dengeli kalkınma ve dengeli gelir dağılımı ancak enflasyonun düşürülmesiyle mümkün olabilir. Çünkü enflasyon, hem gelir dağılımını bozan hem de sermaye birikiminin ülke aleyhine dönüşmesini besleyen bir süreçtir. Bu bakımdan anti-enflasyonist bir yaklaşım ekonomide atılacak ilk adım olarak benimsenmiştir.

Yine bilinmelidir ki memur maaşlarına yapılan yüzde 20'lik artış oranı, bizi de hükümetimizi de memnun etmekten uzaktır. Açık kalplilikle ifade etmeliyim ki içimizde büyük bir burukluk vardır. Ancak, ne yaparsak yapalım bu oranın üstüne çıkmak, mevcut bütçe imkânları dahilinde mümkün olmamıştır.

Memurlarımızdan hükümetimizi anlayışla karşılamasını bekliyor, ekonomimizi el birliğiyle düzlüğe çıkartmamız gerektiğini tekrar hatırlatmak istiyorum. Bu konuda temel görev ve sorumluluk hiç şüphesiz hükûmete aittir.

Şimdi yapılması gereken, özverili, dürüst, temiz çalışmalarla milletimizin ufkunu, ülkemizin yolunu açmaktır. Her sene milletten değişik bir argümanla 'kemmer sıkmasını', 'fedakârlıkta bulunmasını' talep etmek bizim siyasal anlayışımızla, yönetim tarzımızla ve millete karşı duyduğumuz sorumluluk duygusu ile bağdaşmaz. Bunun için de burada kesin bir şekilde söylüyorum, milletten istediğimiz bu fedakârlığın karşılığı olarak biz de aynı ölçüde, daha fazla fedakâra ne çalışacak ve inşallah milletimizi daha mutlu ve huzurlu günlere ulaştıracamız.

Bunun yanında, ülke ekonomisinin yüz karası olan ve kara deliklerin büyümesinin temel sebeplerinden birini oluşturan yolsuzluk ve rüşvetin üzerine kararlılıkla gidilecektir. Bir taraftan sadece belirli bir kesimden fedakârlık bekleyip, diğer taraftan yolsuzluklarla mücadele etmemek düşünülemez. Sorumluluk duygusuna sahip bir hükûmetin bu mesele üzerinde titizlikle durması gerektiği açıktır. Bu konuda mesafe alınması, hem 57. Hükûmeti diğerlerinden farklılığını ortaya koyacak hem de halkımızın yarınlara güvenle bakmasına sebep olacaktır.

Muhterem Arkadaşlarım,

Biliyorsunuz, bugünlerde, Bakanlar Kurulunca kabul edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilen Sosyal Güvenlik Reformu Kanunu Tasarısına,

çeşitli kesimlerden değişik eleştiriler yöneltilmektedir. Bu konuda, gerek ilgili bakan arkadaşımız, gerek Sayın Başbakan, gerekse partimiz değişik zamanlarda açıklamalarda bulunmuş olsa da kamuoyunca daha iyi anlaşılması için bir iki hususu ifade etmek zorunluluğu doğmuştur.

Sosyal Güvenlik sistemini oluşturan üç temel kurumun içine düştüğü malî krizin genel bütçeye çok büyük bir yük getirdiği bilinmektedir. Devlet, bu açıkları %100'lere varan maliyetle borçlanarak kapatmak durumunda kalmaktadır. Mevcut borçlanma yapısının gösterdiği artış trendi dikkate alındığında, sadece sosyal güvenlik açığının 2000 yılının sonundaki maliyetinin 20 katrilyonu bulacağı tahmin edilmektedir.

Bu tablo, sosyal güvenlik sistemine neşter vurulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Sorunun çözümlü, tabi ki emeklilik yaşının yükseltilmesiyle bitmemektedir. Ancak, nasıl sosyal güvenlik reformunu yaş sorununa indirgemek doğru değil ise, emeklilik yaşını yükseltmeden sosyal güvenlik reformu yapmak da mümkün değildir.

Önemli olan, kendi kendine yeterli, sosyal adalete ve barışa hizmet eden bir yapının inşa edilmesidir. Hükümetimiz, Sosyal Güvenlik Reformu Kanun Tasarısına bu temel prensipler ışığında son şeklini vermiş ve kamuoyuna açıklamıştır. Sosyal güvenlik sistemi, adı geçen tasarımı izleyecek diğer düzenlemelerle

birlikte daha elverişli bir yapıya kavuşacaktır. Bu çerçevede, emeklilerimizin refah seviyesinin safha safha yükseltilmesinin yanında, işsizlik sigortasının hayata geçirilmesi ve kaçak işçi çalıştırmanın önlenmesi amaçlanmaktadır.

Bütün bu konularda, hem çalışanlarımızdan hem de işverenlerimizden hükümetimize ve parlamentomuza yardımcı olmalarını, toplumsal istikrarı gözetken bir yaklaşım sergilemelerini bekliyoruz. 21. yüzyılın sağlıklı, kapsamlı ve iyi işleyen güçlü sosyal güvenlik sistemini yaratabilmenin ancak tarafların sosyal sorumluluk duygusuyla hareket edebilmesine bağlı olduğuna inanıyoruz. Uzun yıllardır kanayan bir yara olarak duran bu meselenin, ülkemizin geleceği açısından en yararlı olacak şekilde çözümlenmesi tek dileğimizdir.

Ekonomideki daralma ve kriz maalesef bütün sektörleri ve toplumsal kesimleri olumsuz etkilemektedir. Hükümet olarak ekonomiyi rahatlatmak için kısa vadeli tedbirler getirmenin yanı sıra, önümüzdeki yıllara yönelik yapısal reform mahiyetindeki tedbirlerin de hazırlığını sürdürmekteyiz.

Muhterem Milletvekilleri,

Sayın Basın Mensupları,

En son açıklanan ihracat rakamları, global ekonomik krizin ve ekonomik durgunluğun önemini koruduğunu göstermektedir. Dış ticaretimizdeki daralma, özellikle de Rusya Federasyonu ile olan ekonomik

İlişkilerimizdeki olumsuz seyir devam etmektedir. Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın açıkladığı rakamlara göre, ihracatımız bu yılın ilk yarısında geçen yıla oranla %4.9 oranında azalmıştır. İhracattaki olumsuz gidişe son iki ay itibarıyla bakıldığında, mayıs ayında %10.9; haziran ayında ise %6.6 oranında bir gerileme ile karşılaşılmaktadır.

Bu rakamlar ihracatımızdaki gerilemenin belirli ölçülerde de olsa yavaşladığını ortaya koymaktadır. Ekonomimizin içine girdiği daralma ve belirsizlik sendromunu aşması ve ihracatı destekleyici yeni kararların hayata geçmesi ile birlikte dış ticaretimizdeki dar boğazın belirli bir süre içinde aşılabileceğini ümit ediyoruz.

Üretme kabiliyet ve kapasitesine sahip olmakla birlikte, ürettiğini tanıtamayan, pazarlayamayan, dışa açılmakta zorlanan; girdiği en küçük dış pazarda bile köşeye sıkıştırılmaya çalışılan bir sanayiye sahibiz. Böylesine dinamik, üretken ve kaliteyi öne çıkaran sanayimizin dış pazarlarda yer bulabilmesi, büyüebilmesi önemli ölçüde kendisini tanıtabilmesine bağlıdır. Ne var ki şu ana kadar ülkemizde 'tanıtma faaliyeti' deyince akıllara hep turizme yönelik tanıtma faaliyeti gelmiş; ekonomik tanıtma, sanayi ve ticari ürünler tanıtımı, sosyal, siyasal tanıtımlar önemli ölçüde ihmal edilmiştir.

Türkiye'nin yıllardır başını ağrıtan ve dış politikadaki manevra alanını daraltan yetersiz tanıtım ve

imaj sorununu çözmek gerekmektedir. Türkiye karşıtı lobilerin faaliyetlerini yakından takip etmek ve olumsuz imajı silmek, yeni global şartlarda daha çok önem kazanmış bulunmaktadır. Böyle bir çaba, sosyal ve ekonomik kalkınmamız ve onun dünya barışına ve istikrarına yapacağı katkının anlatılması açısından da hayati öneme sahiptir.

Türkiye'nin tanıtılması faaliyetlerine yeni bir yön tayini artık elzemdir. İnşallah, bunu bir sistematik dahilinde gerçekleştirecek; bütün dünyaya Türkiye'nin imkân ve kabiliyetlerini tüm cepheleriyle gösterme imkânını bulacağız. İnanıyorum ki bunu yaptığımız zaman ne Türkiye turistsiz kalacak, ne sanayicimiz üretimine dış pazar sıkıntısı çekecektir ve ne de Avrupa Topluluğu'nun yetkilileri gecikmeli de olsa itiraflarda bulunacak ve 'Biz aslında Türkiye'yi 30 yıldır oyaladık' diyeceklerdir.

Türkiye'ye karşı yükümlülüklerini yerine getirmeyen bir Avrupa Birliği düşünülmemeyeceği gibi, imkân ve kabiliyetlerinin bütünüyle farkına varmış bir ülkede de kimse 30 bin kişinin katili bir teröristin asılması ile ilgili yargı kararına "Batı ne der?" sorusunu sorma lüzumunu hissetmez...

İşte böylesine önemli reformları ve atılımları hedefliyoruz ve inşallah gerçekleştireceğiz.

Değerli Arkadaşlarım,

Siyasetçilere düşen görevlerin başında elbette ki, ülkenin iyi yönetimini, millet ve devlet işlerinin her

manada güzel bir şekilde yürümesini sağlamak gelmektedir. Ancak, zor anlarda da millî birlik ve beraberliğin, toplumsal sevgi ve saygının mümkün mertebeye en yukarıda tutulmasını ve güçlüklerin aşılmasını sağlamak, yine siyasal sorumluluk hanesinde yer alan görevler arasındadır.

Sizlerden istediğim, ülkemizin içinde bulunduğu şartları ve sorunları iyi algılamanızdır. Gün, ülkemize ve milletimize karşı görev ve sorumluluklarımızı en detay noktasına göre idrak günüdür. Bireysel veya parti çıkarlarının öne çıkarılacağı gün değildir. Kaldı ki bizim temel prensiplerimiz, ilkeli, seviyeli ve temiz siyaseti hâkim kılmak, ülke çıkarlarını her şeyin üzerinde görmektir. Bunun için de milleti aydınlatarak, kamuoyunda moralleri en yüksekte tutmamız gerekmektedir. Ülkemizin parlak geleceğine inanmanız ve halkımızı buna inandırmanız şarttır.

Birliğimizi ve ekonomik gelişmemizi demokratik rejim içinde sağladığımız, uzlaşma ve diyalog ortamını her alanda yayıp aşılamayacak hiçbir sorun yoktur. Ülkemizin potansiyelleri ve dinamikleri buna elverişlidir. Önemli olan, bu potansiyelleri açığa çıkartıp dinamikleri harekete geçirecek ortamı yaratmak ve yol göstermektir. İşte, 21. Dönem TBMM'yi ve hükümetimizi bekleyen temel görev budur.

Hepinizi yeniden selâmlıyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

20 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Değerli Milletvekilleri,
Sevgili Arkadaşlar,
Sayın Basın Mensupları,**

Bugün sizlerle ülkenin karşı karşıya olduğu sorunlar ve mensubu olduğumuz koalisyon hükûmetinin bu sorunlarla ilgili gündeme getirdiği politikalar hakkında konuşmak istiyorum. Sözlerime başlarken hepimizi sevgi ve saygılarımla selâmlamak istiyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizin karşı karşıya olduğu en büyük problem şüphesiz, yaşanmakta olan ekonomik krizdir. Bu krizin geçen yıl Uzak Doğu ve Rusya'dan başlayıp hemen hemen bütün dünyayı etkileyen global krizle ilgili olmakla birlikte, Türk ekonomisinin kötü yönetilmesinden kaynaklanan ve yıllarca takip edilen yanlış politikaların sonucu olduğunu görmek durumundayız.

Türkiye'nin 20. yüzyılı bitirirken hâlâ kalkınmasını tamamlayamamış bir ülke olması bu yanlış zihniyet, yanlış yönetim ve yanlış politikaların sonucudur.

Kamu harcamalarının verimsiz ve disiplinsiz bir şekilde yapıldığı, kamu gelirleriyle, sürekli artan ekonomik ve sosyal maliyeti giderek yükselen harcamala-

rı arasındaki açık, iktisat politikalarının önemli bir yan-
lışa yönelmesine, bir çıkmaza sürüklenmesine yol aç-
mıştır.

Kamu, ihtiyaç duyduğu kaynakları rasyonel ola-
rak üretemediği için iki yönteme başvurmuştur. Bun-
lardan birincisi karşılıksız para basımı, ikincisi ise iç
borçlanmadır. Her iki yöntemin de Türkiye’de enflâs-
yonu azdırıcı, sürekli hâle getirici etkileri olduğu bilin-
mektedir.

Bu yüksek enflâsyonist yapı, özellikle son yıllar-
da iç borç ve faizler arasında sıkışan bir kısır döngü
yaratmıştır. Kamu harcamalarının bir kısmını iç borç-
la karşılamanın yanı sıra borçlarını ödemek için dahi
yeniden borçlanarak bu defa daha yüksek bir bedel
ödemek durumunda kalmıştır.

Bizim koalisyon ortağı olarak iktidarla tanıştığımızda durum açıkça yüksek faizle borçlanan, rutin harcamalarını bile yüksek faizlerle yaptığı borçlanmalarla karşılayan, eski borçlarını ödemek için daha fazla borçlanmak ve daha yüksek faiz ödemek zorunda olan çarpık bir ekonomik durumdur.

Bunun, yani yüksek oranda iç borçlanmanın ne-
ticesi, önce enflâsyonun niteliğinde bir değişme ola-
rak ortaya çıkmıştır. Başlangıçta talep enflâsyonu
şeklindeki genel fiyatlardaki yükselme eğilimi, faizle-

rin yükselmesi sonucu maliyet enflâsyonuna dönüş-
müştür. Bu ise iç ve dış talepte düşüşe yol açarak
durgunluk içerisinde yüksek bir enflâsyon anlamına
gelen stagflâsyonist bir tablo yaratmıştır. Zaman za-
man % 50'lere varan reel faizler üretim maliyetlerini
artıran en önemli faktörlerden birisidir. Reel faizlerin
bu kadar yüksek olmasında çok yüksek miktarlara
ulaşan devletin iç borçları sebep olmaktadır.

İkinci ve çok önemli bir diğer netice de artan fa-
iz gelirlerinin sonucu, doğrudan yatırıma yönelmeyen
rantiye zümrelerin faiz yoluyla millî gelirden aldığı pa-
yın artmış olmasıdır. Yani gelir dağılımı çalışanların
ve üretici kesimlerinin aleyhinde, faiz ve rantiyecilerin
lehinde olacak şekilde daha da bozulmuştur.

Yüksek faizler bir taraftan yatırımcı için maliyet
artışına, dolayısıyla yatırımlardan vazgeçmeye yol
açarken, diğer yandan gelir sahiplerini döviz ve mev-
duata yönelmesi ve böylece tüketimin kısılmasına ne-
den olmaktadır. Normalde faiz kazancının üretim ka-
zancından daha yüksek olduğu bir ekonomide para-
nın üretim yerine faize gitmesi beklenen bir sonuç-
tur. Türk ekonomisinin son on yılında ekonomideki fi-
nansmanın üretim yerine faize yöneldiği görülmekte-
dir. İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl yayımla-
nan en büyük 500 şirketin bilânçolarına baktığımızda,
1987 yılında üretim dışı faaliyet gelirleri toplam gelir-
lerin %34'ünü oluştururken 1998 yılında bu oran %

56'ya yükselmiştir. Yani Türkiye'de en büyük sanayici kuruluşlar üretim yaparak kâr etme yerine, sermayelerini devlete borç vererek daha yüksek faiz geliri elde etmektedir.

Bugün Türkiye'de on milyar Türk lirasına sahip bir kişinin yıllık olarak faizden sağlayacağı toplam gelir bir devlet memurunun bir yıllık maaşından daha fazladır. Bu da elde edilen gelirlerin bölüşümünde ücret türü gelir elde edenlerin payının düşmesinin göstergesidir.

Sermayenin üretime sağladığı katkının üzerinde bir faiz geliri elde etmesi Türkiye'nin gerçeğiyle de çatışmaktadır. Yani Türkiye'nin kalkınma gerçeğine ters düşmektedir. Türkiye'nin daha hızlı kalkınması ve sanayileşmesi ekonomik kaynakların üretime ve yatırıma dönüşmesi ile mümkündür. Türk ekonomisi, içine düştüğü bu faiz çıkmazı yüzünden ekonomik potansiyelini yeterince değerlendirememektedir. Bugünkü ekonomik durum, üretime ve yatırıma yönelik büyük bir güvensizliğin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu ekonomik güvensizlikten dolayı otuz milyar doların yurt dışına çıktığı tahmin edilmektedir. Bankalardaki mevduatın % 40'ı döviz olarak tutulmaktadır. Bunun kadar dövizin de yastık altında olduğu tahmin edilmektedir.

Ortaya çıkan bu tablodan Türkiye'nin ekonomik potansiyelini yeteri kadar değerlendirilmediği görülmektedir. Türkiye yetişmiş insan gücüyle, birikmiş sermayesiyle, yakaladığı teknolojik seviyeyle büyük bir potansiyele sahiptir.

Türkiye, ihracatının % 65'ini OECD ülkelerine yapmaktadır. Bu da Türkiye'nin teknolojik olarak gelişmiş ülkelerle belli bir düzeyde rekabet edebileceğini göstermektedir. Türkiye, ekonomik potansiyelini tam değerlendirebilirse ihracat hacmini birkaç misli artırılabilir. Yeter ki Türk ekonomisine böyle bir güven ortamı yaratılabilsin ve ekonomik dinamikler harekete geçirilebilsin.

İç borçların en fazla bir yıl gibi kısa vadeli oluşu ve iç borç stokunun kırk milyar dolara yükselmiş olması ekonominin en can alıcı noktasını oluşturmaktadır. Bu sebeple zorunlu olarak ödenen yüksek faizler bütçe açıklarını arttırmakta, kamu açıklarını disiplin altına almayı güçleştirmektedir.

Bu duruma seyirci kalamayız. İlk adım olarak üretimi ve ihracatı teşvik edecek, uygulanan yanlış politikalar sonucu ülke dışına kaçan sermayeyi vergi kanunlarında ve malî düzenlemelerde rahatlatma sağlayarak ülkeye kazandırmak gerekmektedir.

İkincisi faizleri aşağıya doğru çekecek bir iktisat politikasına ihtiyaç vardır. Bizim, memur artışlarında

%20'lik oranın çok üzerinde bir artışı düşündüğümüzü, bir koalisyon hükûmeti çerçevesinde ancak bu orana ulaşabildiğimizi hepimiz biliyorsunuz. Burada bu düşük zam oranına rıza göstermemiz kamu harcamalarında kısıtlama yapma ihtiyacından kaynaklanmıştır. Bizim hedefimiz kamu harcamalarında disiplin sağlayarak kamu maliyesi üzerindeki borçlanma ve faiz yoluyla gelen yüklenmeyi aşmak ve enflasyon üzerindeki etkisini azaltarak nispî bir rahatlama sağlamaktır.

Bunun devamı ise gelir dağılımı düzenlemeye yönelik politikalar şeklinde olacaktır. Düşük gelirlilerin, yoksulluk sınırında yaşayanların refah seviyesini artırmaya dönük politikalar olmadan enflasyonla mücadele edileceğini söylemek inandırıcı olamaz ve eksik politikalardır. Bu bakımdan biz anti enflasyonist politikaların yanı sıra düşük gelir gruplarına millî hasıladan gelir transferi yapacak somut politikaları devreye sokmak kararlılığımızdır.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye'de bugün, devletçiliğin ekonomideki hantal yapısı, toplumumuzun en önemli hastalıklarından birini oluşturmaktadır. Özelleştirme politikaları bu hantal yapının tasfiye edilmesinde başvurulacak yöntemlerden birisidir. Fakat, bugüne kadar bu konuda çok başarısız olunmuştur. Özelleştirme neredeyse

kamu tekellerine benzer özel tekeller yaratma ya da bir kısım kamu kaynaklarının tartışmalı bir şekilde özel sektöre aktarılması şeklinde olmuştur. Biz bu anlayışa son vermek durumundayız.

Özellikle yabancı sermaye akışını sağlayacak, yeni teknolojiler getirecek ve bu verimliliği artıracak, sanayi mülkiyetin tabana yayılmasını sağlayacak, nitelikteki bir özelleştirmenin faydalı olabileceğini ve Türkiye'nin de buna ihtiyacı olduğunu düşünmekteyiz. Bunun için mevzuatta, kanunlardan Anayasa'ya kadar kapsamlı bir düzenlemeyi öncelikli olarak ele almayı gerekli görmekteyiz. Çünkü, yasal alt yapı eksikliği nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıklardan ve güven ortamının tesis edilememesinden dolayı, özelleştirmelerin iptali için açılan dava sayısı 150'yi aşmıştır.

Şüphesiz bu düzenlemeleri yaparken Türkiye'nin tek kuruluşunu kimseye yağmalattırmayacak bir şekilde meseleyi titizlikle ele almak durumunda olduğumuzun bilincinde olmak zorundayız.

Değerli Arkadaşlar,

Atacağımız her adımda ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik sorunları aşmak üzere mesafe almalıyız. Sosyal güvenlik reformunun sadece yaş düzenlemesiyle sınırlı kalmaması ve yaş seviyelerini ülkenin gerçeklerine uygun bir tarzda tespit etmenin

gereğine işaret etmek istiyorum. Bizim amacımız sosyal güvenlik fonlarını sağlam bir düzene kavuştururken, çalışanların bundan hiç istifade edemeyecekleri bir hâle getirmek olamaz. Ekonomik zorlukları sosyal ihtiyaçlarla ve önceliklerle dengelemek mecburiyeti vardır.

Bugün Meclis'te ele alınmakta olan sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler, kapsamlı bir reforma dönüşmelidir. Biz bu reform kapsamında sosyal güvenlik kuruluşlarının yeniden yapılanmasını öngörmekteyiz.

Ülkenin yılladır birikmiş sorunlarını aşmak için, cesaret ve kararlılıkla yapılması gereken reformları gerçekleştirmek bizim görevimizdir. Ülkenin geleceğini karartacak kötü gidişe dur demek zorundayız ve bu konudaki atılımları yapmak bu Hükûmetin görevidir.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye içerde çeşitli meselelerle uğraşırken, dışarıda da önemli sorunlarla karşı karşıyadır. Bugün 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yıl Dönümü'dür. Kıbrıs'ta bugün iki halk barış içerisinde kendi devletlerinin bayrakları altında yaşamaktadırlar. 25 yıl sonra bu gerçeği görmeyenler, inkâr edenlerin ileri sürdükleri tez, dün Bosna'da bugün Kosova'da yaşanan sonu kanlı olaya çıkan vahşetten başka bir şey değildir. Hiç kimse Kıbrıs'a böyle bir zulmü lâıyk göre-

mez ve böyle bir yaklaşımı kabul ettirmeye gücü yetmez. Burada bu vesile ile Kuzey Kıbrıs Türklerinin 20 Temmuz Zaferi'ni ve Bayramı'nı tekrar kutluyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye demokrasi içerisinde her türlü zorluğun üstesinden gelebilir. Çözüm üretme yeri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Yüce Meclisi küçük göstermeye, küçümsemeye, etkisiz kılmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu yüzden her şeyden önce görevimiz, demokrasiyi güçlendirmek ve Türkiye'nin sorun çözme gücünü arttırmak için Yüce Meclis'in çalışmalarını milletin iradesi doğrultusunda arttırmaktır.

Ben inanıyorum ki Türk milliyetçileri Türk demokrasisinin işleyişini başarılı olmasını sağlayacak her türlü özveri ve uzlaşmacı tavrı ortaya koymuşlardır. Bu yaklaşım hiç kimse tarafından yanlış anlaşılmalıdır. Türk milliyetçileri ilkelerinden, demokrasi-den, düşünce ve inanç özgürlüğünden, kısaca Türkiye'nin çıkarlarından asla taviz veremezler. Uzlaşma ve birlik, Türkiye'nin büyümesi anlamını taşır ve gerekli olan da budur.

Sözlerime son verirken hepinizi saygı ve sevgilerimle selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

27 Temmuz 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Muhterem Arkadaşlarım,
Basınımızın ve Televizyonlarımızın Sayın
Temsilcileri,**

Meclis Grubu Toplantımızın açılış konuşmasına başlamadan önce yüksek heyetinizi saygılarımla selâmlıyorum.

Bilindiği üzere 57. Hükûmet'in göreve başladığı tarihten bu yana yaklaşık 2 aylık bir süre geçmiştir bulunmaktadır. Devlet yönetimi açısından çok uzun bir süreyi ifade etmemesine rağmen, bu dönem boyunca uzun yılların birikimi olan ya da 2000'li yıllara adım atarken bir an önce çözümlenmesi gereken birçok sorunla el atılmış, yeni düzenlemeler yapılmıştır.

18 Nisan Seçimleriyle oluşan 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçim döneminin yorgunluğunu üzerinden atmamış olmasına rağmen, olağanüstü bir gayret göstererek yasama faaliyetlerine devam etmektedir. Genel kurul ve komisyon çalışmaları, genellikle uzlaşma ve hoşgörü ortamı içinde cereyan etmekte, halkımızın takdirini kazanmaktadır. Bu kısa dönemde ortaya konan performans ile birlikte parlamentonun itibarının yükselmeye başladığına şüphe yoktur.

Ancak, zaman zaman Meclis oturumlarının hal-

kımızı üzen sert tartışmalara sahne olduğu da görülmektedir. İşte bu tür oturumlardan biri, geçtiğimiz hafta içinde Kur'an kurslarıyla ilgili Kanun tasarısının görüşülmesi sırasında yaşanmıştır. Kur'an kurslarının Kanunla düzenlenerek yeniden açılmasında iyi niyetli bir başlangıç, bir ilk adım olan çaba karşısında adeta bir kaşık suda fırtına kopartılmaya çalışılmıştır. Gerçekten de muhalefet partilerinin bazı sözcülerinin sergiledikleri tavırlar ve yaptıkları konuşmalar, düşündürücü ve üzücü bir boyut kazanmıştır.

Bu tavır ve beyanlar, en hafif tabirle siyasî nezaketle bağdaşmamakta ve kutsal din değerlerinin istismar edilmeye çalışıldığını göstermektedir. Bu mesele üzerinde durmak istememin sebebi, suçlamaların ağırlıklı olarak Milliyetçi Hareket Partisi'ni hedef almış olması değildir. Esas sebebi, 18 Nisan Seçimlerinden gerekli dersin çıkarılmadığı içindir, bazı toplumsal farklılık ve gerilim noktalarının siyasî çıkar malzemesi olarak kullanılmaya devam edildiği içindir.

Bazen akıl ve vicdan dışı bir boyut kazanarak kendinden olmayanları din dışı göstermeye kadar varabilen beyanlar ve yayınlar, her şeyden önce milletimizi ve bizleri üzmüştür. Çünkü, çarpık zihniyet ile saldırgan bir üslûbun yansımaları olan açıklamalar, sadece sahiplerine zarar vermekle kalmamaktadır.

Sorunların, uzlaşma ve hoşgörü ortamı içinde

çözömlenebilmesinin zemini yok edilmekte; geçmişte yine benzeri tavır ve beyanların yol açtığı tahribatin ve kutuplaşmaların giderilmesi zorlaşmaktadır. Siyasî hayatımızın şiddetle ihtiyaç duyduğu tutarlılık, samimiyet ve ciddiyet gibi değerlerle bezenmesine engel oluşturmaktadır.

En önemli temel ve tarihsel sorunlarımızdan biri olan din-lâiklik, ilerencilik-gericilik gibi kavgaları artık aşmamız lâzımdır. Zaman zaman cepheleşmelere kadar varabilen ve sosyal ilişkileri kopma noktasına getirebilen bu ve benzeri kavgaların artık sona ermesi şarttır. Bunun için de, öncelikle sorunun iki kutbunu oluşturanların zihniyetini ve üslûbunu değiştirmesi; sorunun esas kaynağının kendileri olduğunu kabul etmeleri zorunludur. Çünkü, bunların söylemleri çok farklı olsa bile, izledikleri strateji ile benimsedikleri üslûp çok benzerdir.

Bunun için en son gündeme gelen Kur'an kurslarına kanunî bir dayanak kazandıran teşebbüsü ele alırken ortaya koydukları ön yargılı ve saldırgan beyanlara biraz dikkatlice bakmak yeterlidir. Bir taraf, medyadaki ve parlâmentodaki sözcüleriyle Kur'an öğrenmenin yasaklandığı, dinin elden gittiği manasına gelen sözler sarf edilebilmektedir. Diğer taraf ise, 8 yıllık temel eğitimin hiçe sayıldığından, lâik cumhuriyete ihanet edildiğini söylemeye kadar varan açık-

İlamalar yapabilmektedir.

Şimdi, birbirinden tamamen farklı ve hatta taban tabana zıt olan bu yaklaşımlardan hangisi doğrudur? Tabi ki her ikisi de doğru değildir. Ne dinimiz ne de cumhuriyetimiz elden gitmektedir. Aziz milletimiz, ne bağımsızlığımızın ve varlığımızın teminatı olan Türkiye Cumhuriyeti'ne ne de manevî değerlerinin temelini oluşturan dinine zarar verilmesine müsaade eder. Bundan da önemlisi, son hak dini İslâm'ın hiçbir partinin ya da kişinin özel korumasına ya da onun adına konuşmasına ihtiyacı yoktur. Mübarek dinimizin sahibi olan Yüce Allah, hiç şüphesiz onun bütün zamanlarda koruyucu ve kollayıcısıdır.

Değerli Arkadaşlarım,

Konuyla ilgili bu genel değerlendirmeden sonra, doğrudan partimize yönelilmeye çalışılan ve zaman zaman da koro halinde seslendirilen eleştirilere kısaca da olsa değinmek istiyorum. Muhalefet partilerinin bazı sözcülerinin hem meclis plâtföründe hem de basın açıklamalarında partimize dil uzatmak için özel gayret sarf ettiklerine şahit olunmaktadır.

Seçim gününe kadar, Milliyetçi Hareket Partisi'nin hiçbir şey söylemediğinden, hiç tavır koymadığından sürekli yakınlıkla gazetelerinde ve meydanlarda negatif propaganda örneklerini sergileyenler, son günlerde partimizin aslında ne kadar önemli şeyler söylediğini, önemli tespitler yaptığını keşfetmeye

başlamışlardır.

Sizlerin huzurlarınızda bir kez daha ifade ediyorum: Bizler, dün parti olarak ne söylediysek bugün de aynı şeyi söylüyoruz, aynı şeylere inanıyoruz. Çünkü, Türk milliyetçileri hiçbir millî ve manevî değerini istismarını arzu etmezler, sadece gönülden severler ve gerektiğinde de onlar için ölümü bile göze alırlar. Türk milliyetçileri, siyaseti, oy avcılığı olarak görmezler, siyaseti ciddî ve samimî bir uğraşı alanı, halka hizmetin temel aracı olarak kabul ederler. Türk milliyetçileri, siyasî hesaplarını sadece, Türk Milleti'ne, tarihe ve kendi vicdanlarına karşı verirler.

Ya sizler, bir düzenden başka bir düzene bir çırpıda geçme maharetini gösterenler, dün neyi savunuyordunuz, bugün neyi savunuyorsunuz, yarın neyi savunacaksınız? Türkiye'de din ve vicdan hürriyetinin tartışılmaya açılmasına, siyasî alanın daralmasına sebep olanların bugün bu konularda ne kadar söz söylemeye, hele başka siyasî partileri karalamaya hakkı vardır? Vaktinizi almamak için bu tür soruların sayısını arttırıp örneklendirmek istemiyorum. Ama bir şeyin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Yakın geçmişte ortaya çıkan sıkıntılarda ve toplumsal gerilimlerde, yaptıkları ve söyledikleriyle en çok pay sahibi olanlar, kendilerine ve topluma en büyük iyiliği, ancak ciddî bir vicdan muhasebesi yapıp-

rak, geçmişteki hatalarından gerekli dersleri çıkartarak yapabilirler. Hataların sık sık tekrarlanması karşısında birçok sağduyu sahibi insanımız ister istemez kasıt unsuru aramaya başlamıştır. Bunun için yol açtıkları tahribatın tamir edilmesinde köstekleyici ve tahrik edici üslûplarından vazgeçmeleri giderek daha çok önem kazanmış bulunmaktadır.

Millî ve manevî değerlerimizi ayırışma ve çatışma alanı, siyasî prim elde etme aracı olarak görmekten şiddetle kaçınmak gerekmektedir. İşte o zaman toplumsal kesimler ve kurumlar arasındaki güven bunalımını aşmanın, din ve vicdan hürriyetinin uygulanmasında ortaya çıkan bazı sıkıntıları yenmenin mümkün olduğu görülecektir. Ama onlar bunu görse de görmese de gerilim stratejilerinden vazgeçse de geçmeye de bizler sorunlara ve taleplere kararlı ve samimî bir şekilde yaklaşmaya devam edecek; toplumsal barış ve huzuru esas alan politikalarımızdan vazgeçmeyeceğiz.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Türkiye’de, sosyoekonomik dengeleri alt üst eden, gelir dağılımını bozan, faiz ve borç kısılacında sıkışıp kalan ve son bir yıldır da daralma ve durgun-

luk trendi içine girmiş olan çok ciddî bir ekonomik krizin yaşandığını hepimiz biliyoruz. Ülkemiz, gerçekten de toplumun her kesiminin şiddetle hissettiği ekonomik bir darboğaz içinde yol almaya çalışmaktadır. İşte hem hükümetimiz hem de Meclisimiz böyle bir dönemde en zor olan kararların verilmesi gerçeği ile karşı karşıya bulunmaktadır. Birçok ciddî sorunun ve toplumsal talebin eş zamanlı olarak gündeme gelmesi ve çözüm beklemesi, görevimizi hem zorlaştıran hem de bir o kadar önemli kılan nitelik arz etmektedir.

Türkiye bugün, iş yerine lâf üreten siyasetçiler yüzünden yıllardır ihmal edilen birçok sorunu çözmeye çalışmaktadır. 57. Hükümet, bir taraftan halkımızı kısa vadede mutlu etmesi mümkün olmayan yapısal reformları yapmak, faiz ve borç sarmalını kırıp kaynak temin etmek, diğer taraftan ekonomiyi durgunluk ve daralma sürecinden çıkarıp toplumu rahatlatmak mecburiyeti ile karşı karşıyadır. Sadece ülkemizde değil, dünyanın her tarafında toplum yönetimi açısından en zor olan görevlerden biri budur. İşte hükümetimiz iki aydır bu zor olanı başarmaya gayret etmektedir. Takdir edersiniz ki farklı dünya görüşlerine ve politikalara sahip olan üç ayrı partinin oluşturduğu bir hükümetin bunları yapması kolay değildir. Buna rağmen bu zaman zarfında alınan mesafe, hiç şüphesiz küçümsenecek bir mesafe değildir. Bunda, halkımızın açtığı siyasî kredi ile siz değerli arkadaşlarımızın bü-

yük fedakârlık göstererek yaptığı çalışmalar, en büyük yük paya sahiptir.

İşte yıllardır ertelenen Sosyal Güvenlik Reformu meselesi, bugün önümüzde durmaktadır. Daha önce çeşitli vesilerle yapılan açıklamalarda ifade edildiği gibi, partimizin ve hükûmetimizin sosyal güvenlik sistemi hakkındaki düşünceleri bellidir. Her insanımızın hem bugününü hem de yarınını doğrudan etkilediği için toplumun bütün kesimlerini ve devlet yönetimini yakından ilgilendirmektedir. Bu sebeple, reformun mümkün olabildiğince büyük bir uzlaşma ile hayata geçirilmesi çok önem arz etmektedir.

Meselenin temel taraflarından birini oluşturan çalışanlarımızın kendi sıkıntılarını ve beklentilerini ortaya koymalarını saygıyla karşılıyoruz. Bu çerçevede geçtiğimiz cumartesi günü Ankara'da düzenlenen miting boyunca işçi ve memur sendikalarımızın gösterdikleri dikkat ve özen takdire şayandır. Mitingin olaysız geçmesini, sorunların ve taleplerin medenî bir şekilde ortaya konmasını, sadece çalışanlarımızın haklarına sahip çıkması açısından değil, demokrasi kültürümüzün gelişmesi bakımından da kayda değer bulmaktayız.

Bundan sonra da aynı titizliği göstermelerini bekliyoruz, her türlü hak arama eyleminin meşruluk sınırları içinde kalmasının gerekliliğine inanıyoruz. Yi-

ne, hem Meclisimizin hem de hükûmetimizin haklı olan talepleri dikkate alacağından kuşku duyulmamasını istiyoruz. Çalışanlarımızdan da ülkemizin her açıdan sıkıntı içinde bulunduğu bir dönemde hükûmetimize ve Meclisimize yardımcı olmalarını bekliyoruz.

Muhterem Arkadaşlarım,

Değerli Basın Mensupları,

Bilindiği gibi, son günlere damgasını vuran bir başka gelişme de ekonominin içinde bulunduğu durgunluk ve daralma sürecinin, yeniden düzenlenmeye çalışılan makro-ekonomik dengelerin göz ardı edilmeden durdurulması ve ekonomik canlanmanın teşvik edilmesi çabasıdır. 22 Temmuz Perşembe günü düzenlenen müşterek basın toplantısında Sayın Başbakanın kamuoyuna açıkladığı yeni ekonomik önlemler paketini bu çerçevede ele almak gerekir.

Bu ekonomik paket ile, bazı çevrelerin açıklamalarında yer verilen belirli bir kesimin kayrılacağı iddiası, kesinlikle doğru değildir. Paket ile, sanayi ve ticaret hayatının canlanması, piyasalara güven verilmesi ve ihracatın artırılması amaçlanmıştır. Enflasyon canavarını azdırmadan bu hedeflere ulaşılmasıyla hiç şüphesiz bütün Türkiye kârlı çıkacaktır.

Vergi sisteminin aksayan, sıkıntı yaratan bazı hükümlerinin değiştirilmesinden ya da ertelenmesinden ihracatın ve ihracatçının desteklenmesine kadar bir dizi kararı içeren paketin önümüzdeki aylar içinde olumlu etkilerinin hissedileceğini ümit ediyoruz.

Bu çerçevede özellikle bir noktanın unutulmaması çok önem taşımaktadır. Açıklanan ekonomik paket, mucizevî bir ilâç değildir. Ancak, mevcut şartlar ve zorluklar dahilinde ve kısa vadede alınması gereken önlemlerin alınmasına özen gösterilmiştir. Yapısal reformlar yapılmadan, yolsuzlukların önüne geçilmeden, kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına almadan, yüksek reel faiz gerçeğini tersine çevirmeden ve son olarak özel sektörümüz rekabet gücü yüksek bir nitelik kazanmadan, ekonomide kalıcı başarı elde etmek mümkün değildir.

Bunun için, 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi ile 57. Hükûmet'in yakaladığı şansı iyi kullanması gerekmektedir. Bizler, hem toplumsal kesimler hem de siyasetçiler arasında karşılıklı güven ve diyalog anlayışı devam ettiği sürece, bu şansın iyi kullanılacağına inanıyoruz. Türkiye, yeni yüzyıla, dar gelirli vatandaşlarımızı kısa vadede memnun etmesi pek mümkün olmayan yapısal reformları, uzlaşma anlayışını ihmal etmeden hayata geçirerek girmelidir. Ekonomik yapısında taşları yerli yerine oturtmuş bir Tür-

kiye'nin gelir dağılımı adaletsizliği başta olmak üzere toplumsal rahatsızlıklarını tedavi etmesi de kolaylaşacaktır.

2000 yılında hem siyasî hem de ekonomik ve sosyal istikrarını sağlam temeller üzerine oturtmaya başlamış bir ülke geleceğe ümitle bakabilir. Türkiye, işte o zaman, dünya ve bölge barışına ve ekonomisine daha çok katkı sağlayabilen, stratejik hedefler belirleyip hesaplar yapabilen, güçlü bir ülke olmaya başlamış demektir.

21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Türk milletine böyle bir 21. yüzyıl hediye edeceğine olan inancımı koruyor, hepinizi bir kez daha en derin saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

3 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Değerli Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Basın Mensupları,**

Bu haftaki grup toplantımızın açılış konuşmasına başlarken hepinizi öncelikle en derin saygılarımla selâmlıyorum.

Ülke gündemini değerlendirmeye geçmeden önce, bu yıl yüz binlerin katılımıyla gerçekleşen Erciyes Zafer Kurultayı'nın yaşattığı mutluluk ve heyecanı sizlerle bir kez daha paylaşmak istiyorum. Muhteşem bir coşku ve dostluk havasının hâkim olduğu kurultayımız, bizlerin geleceğe ümitle bakmasına sebep olan önemli bir etkinlik olarak tarihimizdeki güzide yerini almış bulunmaktadır. Bu vesileyle, bu görkemli kurultayı düzenleyenlerle birlikte ülkemizin dört bir tarafından akın akın Erciyes'e gelen bütün dava arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Konuya temas etmek istememin diğer bir sebebi, böyle bir muhteşem topluluğa karşı olan manevî borcumuzu hatırlatmaktır. Bu manevî borcumuzu, ancak meclis ve hükûmet bünyesindeki Milliyetçi Hareket grubu olarak çok çalışıp ülkeye hizmet ederek ödeyebileceğimizi unutmamak zorundayız. Bu noktayı huzurlarınızda bir kez daha temas edip dikkatlerinize arz etmek istedim.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Hatırlayacağınız gibi, değişik zamanlarda yaptığımız konuşmalarda ülkemizin hem içerde hem de dışar da çok ciddî sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu ifade etmeye çalışmıştım. Ülkemiz, bugün, demokrasi tarihi boyunca gözlenen dördüncü büyük politik ve ekonomik krizi aşmaya çabalamaktadır. 1995 seçimleri sonrası başlayan 20. Yasama Dönemi'nde ortaya çıkan ya da bu dönem içinde daha da ağırlaşan pek çok sorunu miras olarak devralan yeni meclis ve hükûmet, iki aydır bu zor görevi başarmaya çalışmaktadır.

Bugüne kadar, kanunî boşluk bulunan belli başlı alanlarla ilgili önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bunlar, herkesi tatmin eden ideal düzenlemeler olmasa bile, büyük bir boşluğu doldurmuşlardır. ½imdiye kadar yapılanlara, meclisimizin uygun bulması durumunda yenileri eklenecektir. 57. Hükûmet, bu zamana değin ortaya koyduğu icraatlarla kendini var eden ilkelerin en başında gelen uzlaşma ve atılım vasfına özen göstermeye gayret etmiştir.

Bunun en bariz göstergelerinden biri, Sosyal Güvenlik Reform Kanunu Tasarısı'nın muhtevası ile geçirdiği aşamalarıdır. Türk Sosyal Güvenlik Sistemi'nde radikal bir değişimin ilk ciddî adımı olan bu tasarı, bugünkü noktaya, büyük ölçüde işçi ve işveren

temsilcilerinin katkılarıyla gelmiştir. Sosyal tarafların talepleri ile hükûmetin öngördükleri arasında yeni işe girenler için uygulanacak emeklilik yaş sınırının kadınlarda 58, erkeklerde 60 olması dışında ciddî bir farklılık söz konusu değildir.

Alınan bu mesafeyi çok olumlu buluyor ve yapılan iyi niyetli çalışmaları ve takdirle karşılıyoruz. Tasarıya topyekûn karşı çıkan ya da gelinek noktayı küçümseyen yaklaşımları ise yadırgadığımızı ifade etmek istiyorum. Bu tür tavırlar, daha çok ideolojik önyargılardan beslenmekte, ülkemizin içinde bulunduğu sıkıntıları yeterince dikkate almayanlar tarafından sergilenmektedir.

Çalışanlarımızdan önümüzdeki aylarda yapılacak yeni düzenlemelerle sosyal güvenlik sisteminin iyileştirilmesi açısından yeni adımların atılacağını gözönüne almalarını, meclisimize ve hükûmetimize güvenmelerini bekliyoruz. İnsanımıza güven vermek bir yana, daha çok sosyal bir yara hâline dönüşen sosyal güvenlik sistemimiz, mutlaka çağdaş bir seviyeye getirilecek ve er geç çalışanlarımıza huzur veren bir yapıya kavuşturulacaktır.

Toplumsal ve ekonomik hayatımızın aksayan yönlerinin tamir edilmesi amacıyla yapılacak yeni düzenlemelerle birlikte karamsarlık ve ümitsizlik havasının yavaş yavaş dağılmaya başlayacağını, ekonomik

dinamiklerin harekete geçeceğini ümit ediyoruz. Daha sonra da sosyal barış ve huzurun takviye edilmesi, toplumsal gerilim noktalarının ortadan kaldırılması sürecinin hız kazanacağına inanıyoruz.

Sayın Basın Mensupları,

Muhterem Dava Arkadaşlarım,

Ülkemizde, ekonomik hayatta son bir yıldır şiddetlenen hastalıkların teşhisi ve tedavisi konusunda üç aşağı-beş yukarı bir fikir birliği mevcuttur. Problemin temelinde, bu sorunlara el atmakta geç kalınmış olması yatmaktadır.

Gelinen noktada, bir taraftan yapısal önlemler alınırken, diğer taraftan piyasalara güven verilmesi, faiz ve borç açmazından sür'atle kurtulunması ve nihayetinde yatırımları hızlandırarak üretim artışının sağlanması gerekmektedir.

İstanbul Sanayi Odası'nca geçtiğimiz günlerde açıklanan ülkemizin 500 büyük sanayi kuruluşu raporunda yer alan bilgiler, ekonomik sıkıntılarımızın boyutlarını çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Rapora göre, 1998 yılında ilk 500'e giren firmaların faiz ve repo gibi faaliyet dışı gelirlerinin oranı bir önceki yıla oranla % 30 nispetinde artarak % 87.7'ye ulaşmıştır. Bu rakamlar, paranın yatırım ve üretim yerine, faiz ve repoya aktığını göstermektedir.

Bu çarpık tabloyu tersine çevirmediğimiz sürece ekonomik atılım yaparak toplumumuzu rahatlatmak mümkün değildir. Devletimiz, özel sektörümüz ve çalışanlarımız el birliğiyle bu kısır döngüyü kırmak zorundadır. Ekonomimizin sür'atle, yatırım yapan, üreten ve ihraç eden bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

Böyle bir süreç için ihtiyaç duyulan temel faktörler arasında, sermaye birikimi, teknoloji, güven ortamı ve manevî motivasyon çok önemlidir. Türk ekonomisi, son yıllarda bu dört faktöre şiddetle ihtiyaç duymaya başlamıştır. Yatırıma yönelmekte nazlanan ve zaten yetersiz olan sermaye birikimimiz, kalkınma sürecini yavaşlatmaktadır. Hem siyasî hem de ekonomik istikrar tesis edilemediği için yabancı sermaye ve teknoloji girişi de çok sınırlı kalmaktadır.

Bütün bunların sonucunda ülkemizin potansiyel zenginliklerinin harekete geçirilmesi pek mümkün olamamakta, enflasyon önlenememektedir. Buna ek olarak, işsizlik çığ gibi büyümekte, dünyada eşine rastlanmayan yüksek reel faiz gibi ekonomik mantığın kabul etmekte zorlanacağı sorunlarla karşılaşmaktadır.

Türkiye, bir an önce düşük maliyetli kaynak bulup yatırımlara hız vermek ve ihracatını artırmak zorundadır. En önemlisi sosyal sorun hâline gelen

işsizlikle ciddi biçimde mücadele etmelidir. Bu konuda kayda değer bir gelişme sağlanamadığı takdirde, yakın bir gelecekte toplum olarak başımız daha çok ağrıyacaktır.

İşte değerli arkadaşlarım, uluslar arası tahkim böyle bir aşamada kullanılacak yöntemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizin gündeminde ağırlıklı bir yer işgal eden bu meseleye, öncelikle böyle bir çerçeve içinde yaklaşmak gerekmektedir. Bunun dışında bir niyet aramak ya da konuyu çok farklı mecralara çekmek yanıltıcı ve yanıltıcıdır.

Uluslar arası tahkim meselesiyle ilgili olarak üzerinde durulması gereken bir başka nokta, son yıllarda baş döndürücü bir gelişme trendi içinde olan ve belirleyici hâle gelen küresel ekonomik süreçtir. Ortada, bizce de millî değerler ve ahlâk açısından sorgulanması gereken birçok yönü bulunan, ama ulaştığı boyutlar ve akışkanlığı açısından küresel bir olgu hâline gelen, uluslar arası sermaye ve ekonomik ilişkiler gerçeği bulunmaktadır. Ülke olarak, kalkınma ve gelişme sürecimizi hızlandırıp, dünya pazarlarındaki varlığımızı artırabilmemiz için, bu sermayeden ve yeni teknolojilerden en iyi şekilde yararlanmanın yollarını bulmak zorundayız.

Uluslar arası tahkim, küresel ekonomi ile ilişki içine girmenin araçlarından biridir. Özünde, yatırım

yapan ile yatırım talebinde bulunanlar arasında imzalanan özel bir anlaşma sonrasında, iki taraf arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların giderilmesi amacıyla oluşturulacak bir uluslar arası hakemlik müessesesini ifade etmektedir.

Uluslar arası sermaye yatırımlarını hızlandırmak için bu tür araçlara ihtiyacımız vardır. Türk ekonomisinin tıkandığı bir dönemde, tekrar istikrar içinde hızlı büyüme sürecine girmesi açısından tahkim bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uluslar arası tahkim ile ilgili tartışmaların siyasî bir boyutu da bulunmaktadır. Meselenin kapitülasyonlarla ilişkilendirilmesi ve bağımsızlığımızın elden gitmesiyle tahkimin kabulü arasında bağ kurulmaya çalışılması büyük bir haksızlıktır. Konuya bu açıdan bakıldığında, her türlü uluslar arası siyasî ve ekonomik anlaşmanın ya da uluslar arası bir örgüte üye olmanın millî egemenliğimizi ve hatta bağımsızlığımızı tehdit eden bir yönü bulunduğu rahatlıkla söylenebilir.

Uluslar arası ilişkilerin doğasında yer alan bu tür iş birliği ve temas çabaları, son tahlilde bağımsızlığımızın devri ya da elden gitmesi anlamına gelmez. Aynı şeyler tahkim müessesesi içinde geçerlidir. Ayrıca tahkimin kabulüyle iç hukukumuzun tamamen dışlanacağı yönündeki görüş yanıltıcıdır. Uluslar arası tahkim bugün, birkaç istisna hariç, Birleşmiş Milletler'e üye bütün ülkelerde bir yöntem olarak kabul edilmiş-

tir.

Konunun gündeme getirilmesinde ve yorumlanmasında, ülkemizde hâkim olan tartışma kültürünün etkisi gözlenmektedir. Tahkim meselesini, ön yargılı ve kategorik bir bakış açısından ele almamak, akla kara ikilemi içine hapsedmemek gerekir. Tabi ki esas olan, kalkınma ve gelişme sürecimizi kendi öz kaynaklarımızla hızlandırıp tamamlamaktır. Buna gücümüzün yetmediği alanlarda ve zamanlarda başka kaynaklara müracaat etmek dünyanın her tarafında gözlenen bir uygulamadır.

Meseleyi abartarak bağımsızlığın ve cumhuriyetin elden gitmesi olarak tanıtılması doğru değildir. Milliyetçi Hareket Partisi, millî onurumuza ve bağımsızlığımıza herkesten fazla özen gösterir. Ama biz, aynı zamanda ekonomimizin can çekişmesini de en büyük sosyal felâketlerden biri olan işsizlik sorununun gidecek büyümesini de millî onurumuzu zedeleyen bir husus olarak kabul ederiz.

Türkiye bugün, ekonomik alanda uluslar arası rekabet gücünü arttırmak için küresel ekonomik düzenin önemini ve araçlarını göz önüne alıp almamak tercihiyle karşı karşıyadır. Her ikisi de sonuç itibarıyla siyasî bir tercihtir, ikisinin de sosyal ve ekonomik maliyeti vardır. İşte bu aşamada maliyet hesabını çok iyi yapmak, ekonomik ihtiyaçlarımızı ve önceliklerimizi

çok iyi analiz etmek önem taşımaktadır.

Değerli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmamı tamamlamadan önce, Üniversite Seçme Sınavıyla birlikte tekrar gündeme gelen yüksek öğretim sistemimiz üzerinde kısaca da olsa durmak istiyorum.

Geleceğimizin garantisi olan gençlerimizin eğitim sürecinde en önemli aşamalardan biri olan üniversitelerimiz uzun süredir sıkıntı içinde bulunmakta, kan kaybetmeye devam etmektedir.

Üniversiter sistem, bilindiği gibi, üç ana sacayağı üzerine oturur. Birincisini eğitim kadroları, ikincisini öğrenciler, üçüncüsünü ise eğitim-öğretim kuralları ve araçları oluşturur. Ülkemizdeki üniversiter sistemin bu üç temel boyutunda da maalesef ciddi sorunlar yaşanmakta, aksaklıklar ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerimizin kılık ve kıyafetleriyle ilgili olarak yaşanan tartışma ve sıkıntılara, birçok üniversite yöneticisinin istifa etmesine yol açan huzursuzluk ve yolsuzluk iddiaları eklenmiştir. En son olarak da öğrencilerimizi ve onların ailelerini çok yakından ilgilendiren üniversite seçme sınavı sonrasında yaşanan tercih kargaşası patlak vermiştir. Yüksek Öğretim Kurulu, anlaşılmaz bir vurdum duymazlık örneği sergile-

yerek öğrencilerimizin yaşadığı mağduriyete seyirci kalmış, gereksiz bir inatlaşma içine girmiştir.

İyi bilinmelidir ki toplum yönetiminde gereksiz inatlaşma ve duyarsızlık, başarısızlığı ve kargaşayı beraberinde getirir. Yüksek Öğretim Kurulu'nun bu konudaki yaklaşımı, en azından sınavların ertelenmesinden itibaren ortaya çıkan kendi hatalarını tamir etmek şeklinde olabilirdi. Ancak bu bile yapılmamış, tercih kargaşasının yarattığı belirsizlik ortamına son verilememiştir.

Bütün bu sorunlar, ülkemizin en güzide kurumları olan üniversitelerimizin karşı karşıya kaldığı sıkıntılardan kurtarılması için yeni düzenlemelere ihtiyaç bulunduğunu bir kez daha göstermiştir. Meclisimiz ve hükümetimiz, inşallah bu konuya da en kısa zamanda el atacaktır.

Konuşmama son verirken, hepimizi bir kez daha saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

10 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Değerli Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Basın Mensupları,**

Sözlerime hepimizi sevgi ve saygıyla selâmlayarak başlamak istiyorum.

Yine yoğun mesaî sarf ettiğimiz bir haftayı daha, acı bir olayla birlikte geride bırakmış bulunuyoruz. Geçtiğimiz hafta sonu maalesef elim bir saldırı sonucu Türk işçi hareketinin önemli isimlerinden Genel Maden İş Sendikası Genel Başkanı ve Türk-İş Genel Sekreteri ½emsi Denizer hayatını kaybetmiştir. Büyük üzüntüyle karşıladığımız olayda hayatını kaybeden Merhum Denizer'i rahmetle anıyor; ailesine ve Türk işçi camiasına taziyelerimizi sunuyorum.

**Değerli Arkadaşlarım,
Kıymetli Basın Mensupları,**

Bugünkü konuşmamda geçen hafta temas ettiğim iki konuya tekrar vurgu yapmak istiyorum.

Bilindiği üzere hem bölgemizde hem ülkemizde son zamanlarda önemli olaylar yaşanmaktadır. Dünyada önce Uzak Doğu'da başlayıp yayılan ve kısa sürede bütün dünyada etkileri görülen ekonomik krizi, birçok ülke, aldıkları yerinde kararlarla atlattmış bulunuyor.

Son yıllarda gerek küresel krizin niteliğini kavrayacak doğru politikalar üretilmediği, gerekse yapısal reformlar zamanında hayata geçirilemediği için Türk ekonomisinde ciddi sorunların ortaya çıkması kaçınılmaz olmuştur.

Bunlara ek olarak, enflasyonist bir ortamda, kamunun aşırı derecede borçlanmasıyla ortaya çıkan borç-faiz kısır döngüsü, reel sektörde ciddi bir maliyet artışını beraberinde getirmiştir.

Reel sektörü, yani üreticileri cezalandıran bu yanlış politikalara vergi ve malî sistemde yapılan bazı değişiklikler de ilâve edilince, ekonomideki daralmalar tahammül edilemez hâle gelmiştir.

Bu çerçevede hükümetimiz hem ihracatı teşvik edecek hem de iç piyasaları canlandıracak bir dizi politikayı uygulamaya koymuştur. Büyük bir aksilik olmazsa önümüzdeki aylarda ekonomik canlanma kendini hissettirecek, 2000 yılı ortalarında ise ekonomimiz rayına oturmaya başlamış olacaktır.

Aziz Arkadaşlarım,

Türkiye'nin kalkınma sürecinde duraklamaya, ekonomide gerilemeye tahammülü yoktur. Türkiye artık yıllardır içinde yer aldığı ekonomik geri kalmışlık çemberinden çıkma fırsatını bulmuşken, Türk toplumu böyle bir dinamizmi ortaya koymuşken bundan dönemez. Bu yüzden Türkiye'nin kalkınmasının hızlandırılması, gecikmiş olsa da sanayi devrimini başarması gerekmektedir.

Türkiye sanayileşmesinin dinamosu KOBİ diye adlandırılan küçük ve orta ölçekli işletmelerdir. Bunların büyük kısmı aile işletmeleri veya küçük sermayelere sahip birçok ortağın bir araya gelerek oluşturduğu çok ortaklı şirketlerdir.

Türkiye'nin sanayileşme modeli belli olmuştur. Devletçilikle başaramadığımız şeyi, küçük sermayelerin oluşturduğu çok ortaklı şirketler ve aile işletmeleri başarmak üzeredirler. Bunun için gerekli olan faktörler, rekabetçi piyasa mekanizmasının kurumlaşması, siyasî istikrarın kalıcılığı ve kamu kaynaklarının bu dinamiklere göre, yani rasyonel bir şekilde kullanılmasıdır.

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin dinamizmini artıracak, bu yatırımları tamamlayacak bir diğer alan ise yabancı sermaye yatırımlarıdır.

Eğer Türkiye yeterli derecede yabancı sermaye çekmeyi başarabilirse, yeni teknolojilere, bilgi yoğun teknolojilere açılma konusunda başarı sağlarsa, ekonomik gelişme sürecini hızlandırması mümkün olacaktır.

Son olarak üzerinde durduğumuz tahkim konusu, yabancı sermayenin akışkanlığını hızlandıracak bir faktör olduğu gibi, Türkiye'nin kendisine güveninin de bir ifadesidir.

Türkiye'nin bağımsızlığının temel göstergesi, öncelikle kalkınmamızı tamamlayıp tamamlayamamış olmamızla ilgili bir durumdur. Teknolojisi geri, ithal ikameci modele takılı kalmış, sermaye kıtlığı çeken, dış ticaret açığı giderek büyüyen bir yapıyı sürdürmek isteyenler, ne milli bağımsızlığımızı koruyabilirler ne de milletin hâkimiyetini sürdürebilirler.

Kalkınmasını tamamlamış güçlü ve huzurlu bir Türkiye sadece halkımız için değil, bölgemiz ve dünya için de çok önemlidir. Böyle bir ülke, Balkanlardan, Kafkasya'ya, Orta Doğu'dan, Orta Asya'ya uzanan bir bölgeyi harekete geçirebilir, refah ve istikrara taşır. Türkiye'nin ve Türk-İslam Dünyası'nın atıl kaynakları ancak bu şekilde değerlendirilip toplumsal gelişmenin hizmetine sokulabilir.

Sayın Basın Mensupları, Değerli Arkadaşlarım,

Ekonomik sorunların çözüm meselesi ne kadar önemli ise, insan yetiştirme sistemi de en az o kadar önemlidir. Hatta daha önemlidir.

Son yıllarda insan yetiştirme sistemimizde, eğitim düzenimizde ortaya çıkan sorunların başında yüksek öğrenim sorunları ve YÖK gelmektedir. Toplumların gelişmesinin ve kalkınmasının temelinde, bilgi ve teknolojinin önemi bilinmektedir. Fakat günümüz dünyasında bilimsel bilgi üretimi, bütün tarihi zamanlardan daha fonksiyonel hâle gelmiştir. Bilgi, hem ekonomik ve teknolojik gelişmenin hem de toplumsal ve kültürel gelişmenin esasını oluşturmaktadır.

Bu bakımdan bilimsel bilginin üretimi çok özel bir yapılanmayı ve itinaı gerektirir. Her şeyden önce özgür bilimsel zihniyete ihtiyaç vardır. Yüksek öğretim sisteminde sadece mevcut yönetimin değiştirilmesinin yeterli olmayacağı ortadadır. Yüksek öğretim sistemimiz bilgi üretecek, bilimsel bilgi üretimini kurumsal çerçevede sürdürebilecek bir üniversite anlayışına yönelmek durumundadır.

Değişmesi zorunlu hâle gelen mevcut yapı bugün, Türkiye'nin ayakbağı hâline gelmiştir.

Bu anlamda YÖK hem yapısal olarak hem de zihniyet olarak üniversite kavramını âdetâ tüketmeye çalışan, anti demokratik bir tavır sergilemektedir. YÖK, öğrencileri de öğretim üyelerini de bunaltan bir politika takip etmektedir.

Türk milletinin iradesini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu politikaları ve yolsuzluk iddialarını mutlaka araştıracaktır.

Türkiye'nin önünü açmak, Türkiye'nin geleceğini aydınlatmak için herkesin iş birliği yapmasına, toplumsal huzuru ve barışı esas almasına şiddetle ihtiyacımız vardır.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Bilindiği gibi, ülke gündeminde yer eden bir başka konu af tartışmasıdır.

Af, gelişmiş hukuk devletlerinde sık sık başvuru olan bir yöntem değildir. Buna karşılık ülkemizde, bazen kısmî olarak uygulanırsa da hemen hemen on yıldan bir gündeme gelmektedir.

Buna yol açan nedenler arasında, hiç şüphesiz ciddi boyutlara ulaşan sosyal ve ekonomik sorunların varlığı, yargı sisteminin işleyişi hakkında duyulan kuşku ile siyasî mülâhazalar ağırlıklı bir yer tutmaktadır. Bu sebeple, affın temel amacı olan sosyal yaraları sararak iç barışı güçlendirme hedefine ulaşabilmek için, toplumsal ve ekonomik ortamın çok belirleyici olduğu unutulmamalıdır. Yapılan araştırmalar, tahliye olan suçluların suç işleme alışkanlığını devam ettirdiğini, afftan sonraki beş-altı yıl içinde afftan önceki suçlu sayısına ulaşıldığını ortaya koymaktadır.

Af konusunun ele alınışında, suçluların topluma kazandırılmasının yanında, mağdurların ve onların ailelerinin psikolojisini de hesaba katmak lâzımdır. Bu çerçevede daha önce çıkarılan af yasalarının kamuoyunda bıraktığı olumsuz izlerin ortadan kaldırılması şarttır.

Milliyetçi Hareket Partisi, özetlediğim bu gerekçelerle af tartışmalarına titizlikle yaklaşmakta, af kapsamına girecek suçların iyi tespit edilmesine ve kamuoyunun desteğinin alınmasına çok önem atfetmektedir. Yine affın toplumsal amaçlarının çok iyi izah edilmesinin şart olduğuna inanmaktadır.

Kısacası, af meselesi “kaş yaparken göz çıkarılmayacak” ve toplumu tedirgin etmeyecek bir yasal düzenleme ile çözüme kavuşturulmalıdır. İkinci olarak da 10-15 yılda bir gündeme getirilen af taleplerine belirli

ölçülerde de olsa haklılık kazandıran sosyo-ekonomik hayattaki ve yargı sistemindeki çarpıklıkları gidermeye yönelik politikaları bir an önce hayata geçirmek şarttır.

**Değerli Dava Arkadaşlarım,
Sayın Basın Mensupları,**

Son günlerde terör örgütü başının kendi örgütüne yönelik olarak yaptığı “geri çekilin, Türkiye’yi terk edin” şeklindeki açıklamaları bir dizi tartışmayı beraberinde getirmiştir. Bazı yorum ve tavsiyelerde, Türk Devleti’nin bu çağrıya mutlaka cevap vermesi gerektiği, önümüze çıkan bu fırsatın iyi kullanılmasının şart olduğu vurgulanmaktadır. Bu ve benzeri görüşleri ileri sürenlerin bir kısmının başka amaçları olmasa bile, çete başının iyi niyetinden ve samimiyetinden bu kadar emin olmalarını anlamak çok zordur.

Siyasî çözüm, diyalog ve pazarlık kelimelerinin sıkça telâffuz edilmeye başlandığı bugünkü tablo aslında Türkiye için yeni değildir. Birinci hedefi, Türk ve Dünya kamuoyunu yönlendirmek ve zaman kazanmak olan bu tür tavırlarla ve onu destekleyici yorumlarla daha önce de karşılaşmıştıdır.

Terör örgütünün faaliyetlerinin ivme kazandığı dönemlerde siyasî çözüm ve diyalog önerisini dile getirenlerle, terör örgütünün çökertilmeye başlandığı bugünlerde yine siyasî çözüm ve diyalogdan bahsedenler, aynı çevrelerdir, aynı kalemlerdir.

Bunlar militanlara “silâhlarınızı bırakıp teslim olun, Türkiye’ye boş yere zaman kaybettirmeyin çağrısı yapacaklarına, Türkiye Cumhuriyeti’ni sorumlu ve suçlu göstermeye çalışmaktadırlar. Sorunun tanımlanması konusunda yıllardır terör örgütünün dış desteklerinin abartıldığını söyleyip terör örgütünün jeopolitik ve jeoekonomik denklemlerdeki yerini inkâr edenler, şimdi dış konjonktürü keşfetmeye başlamışlardır. Son beş-on yıllık gazete arşivleri karşılaştırıldığında bu açıkça görülecektir.

Dün olduğu gibi bugün de bazı çevreler, terör örgütünün kendini kurtarmaya yönelik taktik ve stratejik çıkışlarının çok önemli ve tarihîbir toplumsal barış fırsatı olarak ele alınmasını telkin etmeye çalışmaktadırlar .

Değerli Arkadaşlarım,

Bırakınız Türkiye’yi, dünyanın hiçbir hukuk devletinde, bağımsız yargı önünde suçlu bulunarak en ağır cezaya çarptırılan bir kişinin siyasî muhatap kabul edilmesi mümkün değildir. Bu, her şeyden önce bu zamana kadar güvenlik güçlerimizce verilen mü-

cadelenin, şehitlerimizin, onların gözü yaşlı ailelerinin ve yargı sistemimizin hiçe sayılması anlamına gelir. Cezaların caydırıcılığını ortadan kaldırır ve benzeri oluşumları teşvik eder. Hem içeride; hem de dışarıda devletimizin ciddiye alınmaması tehlikesini beraberinde getirir. Buna da hiç kimsenin hakkı yoktur.

Çünkü, herhangi bir terör örgütü ya da onu temsil eden bir güçle müzakereye oturulmasının yol açacağı sıkıntı tahmin edilenden çok fazladır. Türkiye'nin böyle bir durumda maliyeti çok ağır olan bir fatura ödeyeceği açıktır. Her şeyden önce insanımıza ve vatanımıza kasteden ve bunun için çete kuran birini ödüllendirmek anlamına gelecektir.

Bu da bazılarının zannettiği gibi, sorunun çözümüne değil, daha derin toplumsal ve siyasî sorunların ortaya çıkmasına hizmet eder. En başta, bölücü terör örgütünün ve başının Güneydoğu'da yaşayan vatandaşlarımızın temsilcisi olarak görüldüğü gibi bir izlenimin yaratılmasına sebep olur. Yine, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerini ve geleneklerini hiçe saymak anlamına gelir.

Bunun yanında, terör örgütünün uluslar arası plâtıformlarda da siyasî muhatap olarak kabul görmesine ve sorunun uluslar arası düzeyde siyasallaşmasına yol açacaktır. Türk devletinden böyle bir gelişmeye katkıda bulunmasını beklemek, örgütün tanınması sürecine hizmet etmesini istemek, en basit ta-

birle safdillik olur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, özünü PKK'nın siyasî tanınmasının oluşturduğu bir yaklaşım içine girebileceğini düşünmek çok yanlıştır ve yanıltıcıdır. Kimse dolaylı da olsa terörün hedefine ulaştığı izlenimini uyandıracak bir anlayış içinde olmamalıdır. Yine hiç kimsenin böyle bir tarihî hatayı, demokrasi ve insan hakları gibi kavramlarla süsleyerek sunmaya hakkı yoktur.

Türkiye'nin geçmişini ve hatta kendini inkâr ederek, terör örgütüyle pazarlık yapması ya da idama mahkûm ettiği birini siyasî muhatap kabul etmesi mümkün değildir. Çeşitli sebeplerle PKK'nın güdümüne girmiş olanların yapacağı bir tek şey vardır. Uluslar arası çıkar mücadelesinin enstrümanlarından biri olduğu gün gibi aşikâr olan bir örgütün maşası olmayı reddederek teslim olmalarıdır.

Yıllardır ülkemizin gelişmesini sekteye uğratan, huzur ve güvenliğimizi tehdit eden oyunları bozmak zamanı gelmiştir.

Her Türk vatandaşı bu şuur içinde hareket ettiği sürece çözülemeyecek hiçbir sorunumuz yoktur. Büyük Türk milleti, temel tercihi olan demokrasi, cumhuriyet ve birlik içinde yaşamaya devam edecektir. Türkiye, bu aziz milletin mukaddes vatanı olarak kıyama kadar var olacaktır.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

24 Ağustos 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Kıymetli Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Milletvekilleri,
Sayın Basın Mensupları,**

Sözlerime başlarken hepimizi saygıyla selâmlıyorum. Milletçe kederlendiğimiz, derin üzüntülere gark olduğumuz büyük bir deprem afetinin akabinde bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bu vesile ile deprem afetinde hayatını kaybeden bütün insanlarımıza Yüce Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına sabır niyaz ediyor, yaralı kurtulan vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum. Aziz milletimize de yaşamış olduğu bu büyük felâket nedeniyle geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

İstisnasız hepimiz gittiniz, yerinde gördünüz; araştırma- incelemelerde bulundunuz, arama- kurtarma çalışmalarına katıldınız, (hatta bazı arkadaşlarım bu depremde yakınlarını kaybettiler, onlara da başsağlığı ve sabırlar diliyorum), depremin boyutları hakkında bilgi sahibisiniz, takdir edileceği gibi, bu deprem afeti, şu ana kadar milletçe yaşadığımız benzer üzücü afetlerin çok fevkinde gerçekleşmiştir. Bu afet ne Erzincan'a, ne Dinar'a ve ne de en son yaşadığımız Adana depremine benzemektedir. Bir kere, herkesin evlerinde uykuda bulunduğu bir saatte, ülke-

mizin normalde bile nüfus yoğunluğunun çok fazla olduğu ancak yaz aylarında yoğunluğun daha da arttığı Marmara Bölgesi'ndeki birçok büyük yerleşim merkezinde aynı anda meydana gelmiştir. Bu afetle birlikte ulaşım ve iletişim altyapıları tahrip olmuş, özellikle ilk günün erken saatlerinde depremin gerçek boyutları hakkında anında sıhhatli bilgilenmek mümkün olmamıştır.

Deprem yörelerine başkentten ve diğer il merkezlerinden gönderilen görevlilerin yaptıkları tespitlerle birlikte depremin ne kadar büyük bir alanda ve şiddette etki yaptığı anlaşılmış, öncelikle mahallî imkânlarla arama- kurtarma, enkaz kaldırma çalışmalarına başlanmış, ancak bazı yerlerde tahribatın büyüklüğünün mevcut imkânlarla aşılmasına imkân vermesi acil olarak destek gerektirmiş; derhal öncelikle ulaşım ve iletişim alt yapısının yeniden kurularak deprem yöreleri dışındaki illerden gerekli alet- edevat, makine, ekipman desteği sağlanmıştır.

Yine takdir olunacağı üzere, insanların bir ömür boyu yaptıkları birikimlerinin bir dakika bile sürmeyen bir afet neticesinde yok olması, kolaylıkla kabul lenilebilecek bir şey olmamakla birlikte üzerinde epeyce düşünülmesi ve geleceğe yönelik dersler çıkarılmasını elzem kılan çok acı bir gerçekliktir. Dünyanın dört bir yanında zaman zaman değişik tabii afetler yaşanmaktadır. Ancak, birçok ülke, bu afete

karşı hazırlıklı olmayı öğrenmiştir. Bu hazırlık, depremi önceden haber alma şeklinde değil, depreme dayanıklı binalar yapmak veya deprem bölgesi dışında iskân gerçekleştirmek şeklinde olmaktadır.

Oysa ki bizde bir çok şehrimiz, yerleşim yerimiz yüzyılların ihmali, bilgisizliği ile hareketli, faal deprem kuşakları üzerine kurulmuş, bu yetmezmiş gibi, sorumsuzca konutlaşmaya gidilmiş, konut üretiminde denetim mekanizması, uygunluk tespit sistemi neredeyse hiç işletilmemiştir. Elbette ki depremin bütün sıcaklığının sürdüğü, sonuçlarının hâlen yüreklerimize acı veren birer ok gibi saplanmaya devam ettiği günlerde bu tür tartışmalarla boğulup, hemen yapmamız gereken işlerin ahengini bozmak niyetinde değilim ama, bilinmelidir ki bu yaşanan acıların, ıstırapların hesabı sorulacaktır. Ölenler öldüğüyle, evini barkını kaybedenler kaybettiği ile kalmayacaktır. Bu hesap sorulmakla kalmayıp, gelecekte bir daha böyle acılar yaşanmaması için gerekli her türlü tedbir alınacaktır. Bu zaman alıcı bir süreç olsa da mutlaka ama mutlaka bu başımıza gelen elim olaydan millet olarak bir ders çıkarmak için, neden üst üste böyle acılar yaşadığımızı sorgulamak için geriye dönük bir hesaplasmaya gidilecek, ileriye yönelik plân ve projeler geliştirilip uygulanacaktır.

Keşke, afet sonrasını tanzim etmek de afet süresi kadar kısa olabilseydi. Ancak bunun imkânının

bulunmadığını, insanlığın bilimde, teknolojiye, üretim araçlarını kullanmada eriştiği bunca büyük merhaleye rağmen kabullenmek gerekir. Elbette ki kaybettiğimiz canlar dışında giden her şeyi telâfi etmek, yerine koymak hem insanî hem de toplumun sorumluluğunu üstlenmiş kişiler olarak temel görevlerimiz arasındadır.

Ancak, daha depremin gerçekleştiğinin duyulduğu ilk andan itibaren, bazı medya organlarında ve bazı siyasî çevrelerde derhâl devlete ve hükûmete karşı kampanya izlenimi veren eleştiriler yöneltilmeye başlanmıştır. Eleştirilerden bir kısmını, yaşanan acının büyüklüğü karşısında doğan infialin bir yansıması olarak değerlendirmek ve yine önemli bir kısımdan farkına varılmaksızın, iyi niyetli de olsa eksik yapılanı tamamlamak veya yanlış olan uygulamalardan dönmek üzere kabul etmek amacıyla istifade yoluna gitmekti, en doğru tavır da bu idi ve bu da yapıldı. Ne var ki, hâlâ bir kısım odaklar tarafından maksadı ve sonucunun ne getireceği kestirilemeyen, doğru ile alâkası bulunmayan iddia ve eleştiriler ortaya konmaktadır. Milletimizi derin acılar içerisinde bırakan bu elim olayın kullanılarak birtakım ucuz, çıkara ve siyasal yarara dayalı hesaplar peşinde koşulması çok üzücü olmaktadır.

Siviliyle, askeriyle, memuruyla milletin bütün fertlerinin kendisine düşen her vazifeyi ifa ekmekte olduğu bir zamanda insanlarımızın şevkinin kırılması, umutsuzluğa sürüklenmesi, geleceklerine ipotek konmaya çalışılması asla iyi niyetle izah edilemez.

İyi niyetle eleştiriler yönelten, yapıcı olan herkese huzurlarınızda teşekkürlerimi iletiyorum. Özellikle sorumluluğunun şuurunda olan birçok medya mensubu, büyük bir fedakârlık örneği sergileyerek afet bölgesinde görevlerini yerine getirmiş, milletimizi yaşanan felâketle ilgili olarak doğru bir şekilde bilgilendirmişlerdir. Ancak, bazı televizyonların haber akışları içerisinde öyle ifadeler, yorumlar, görüntüler yer almıştır ki insanın kanını dondurmakta, infiale neden olmaktadır. Bu kimseleri, bu kara günlerde daha duyarlı olmaya davet ediyorum. Milletimizin acılarını kullanmanın, ajite etmenin hiçbir yarar getirmeyeceği iyi bilinmelidir.

Keza, bir kısım siyasetçilerimizi de aynı şekilde daha anlayışlı olmaya davet etmek istiyorum. Bu günler, tartışmak, kavga etmek için hiç birimize yeterli zamanı ve zemini vermemektedir. Önce, insanlarımızın yaralarını saralım, acılarını dindirelim, sonra onların huzurunda bize bu acıları yaşatan nedenleri ve sorumlularını tartışalım. Yıllar yılı bu ülkede birçok depremler yaşanmasına rağmen neden hâlâ deprem

kuşağında yer alan yörelerle ilgili önlemler alınmadığının, bu yörelerde bu şekilde sağlıklı yapılaşmaya, konut üretimine izin verilmesinin, kontrolsüzlüğün hesaplarını elbette bir bir soracağız. Ama, öncelikle yaraları sarıp, acıları dindirmemiz gerekiyor.

Bugün, millet olarak bütün insanlarımızın yekvucut olması gereken, bütün kurum, kuruluş, kural ve değerlerimizle dimdik ayakta olmamız gereken, süku net, metanet ve cesaretimizi kaybetmeksizin bütün enerjimizi yaşadığımız afetin getirdiği sıkıntıları gidermek için kullanmamız gereken bir gündür. Bugün öyle, normal zamanlardaki gibi, gözünün üzerinde kaşın var bahaneleriyle getirilecek eleştirilerin kaldırılacağı, yaşanan feci günlerin, üzücü tabloların fon olarak kullanılarak birtakım siyasî veya maddî çıkarların umulacağı gün değildir.

Yüce milletimiz, bu zor, kara günleri aşmanın en güzel yöntemini, yardımlaşma ve dayanışmanın dünya ve insanlık tarihinde az rastlanır bir örneğini sergilemektedir. Yüzyıllar boyu, kederde ve tasada ortak olmayı millî bir karakter olarak yaşatan yüce milletimiz yine tıpkı, Hazreti Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye hicretlerinde Medinelilerin yaptığı gibi büyük bir kadirşinaslıkla, büyük bir dayanışma ile âdeta kardeşleşmiş, mağdur olan, afete uğrayan kardeşlerinin acısına ortak olabilmek için varını yoğunu sefer-

ber etmiştir. Hakkari'den, Ardahan'dan, Iğdır'dan, Terkirdağ'dan, Edirne'den, Trabzon'dan, Adana'dan, Erzurum'dan, Kayseri'den, Yozgat'tan Anadolu'nun en ücra kasabasından deprem yörelerine doğru akın akın yardım seli gelmektedir.

Yine dünyanın dört bir yanında bütün Türklük âlemi kucaklanmış durumdadır. İslam dünyası ülkemizin bu kara günlerinde yanımızda olduğunu, her neye ihtiyacımız varsa derhâl gönderebileceklerini açıklamışlardır. Dost ve müttefikimiz olan ülkelerin yanı sıra diğer birçok dünya ülkelerinden de dünya durdukça hep güzel hatırlayacağımız yardım teklifleri ve iyi dilek mesajları almış bulunmaktayız. İşte bu manzara, gönüllerimize su serpmektedir, acımızı dindirmese de hafifletmektedir; bu manzara, kaybedilen canlar dışında her şeyi ama her şeyi telâfi edebileceğimize olan inancımızı ve bu yolda gayretlerimizi pekiştirmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Yüce milletimizin bu hayırda yarışı, deprem afetinin yaralarını en kısa sürede sarmak için güzel bir dinamizm olmakla birlikte doğru yönlendirilemez ise bir süre sonra millî servetin ziyarı, israfı hâline bürünmekle karşı karşıyadır. Bunun için de sizlerden istediğim, illerinizde, ilçelerinizde, köylerinizde bu hayır ya-

rışında tanzim edici olmanız, kriz merkezleri ile irtibatlı olarak ihtiyaçlara göre vatandaşlarımızı yönlentmenizdir. Önümüz kıştır, şu anda her ne kadar geçici konaklama ortamları hazırlanmış, birçok acil tedbir alınmış bulursa da bu yardımlaşma ve dayanışma şuuru ile daha da iyi şartlarda afetzedelerimizin yaralarını sarmak imkânı olacaktır. Bu hususta hepinizin hassasiyetlerini biliyorum, ama yine de ifade etmekte yarar görüyorum, vatandaşlarımızın yardımlarının ihtiyaçlara göre belli bir mectraa girmesinde mutlaka kriz merkezleri ile irtibatlı olunsun, mutlaka yardım götürecekt heyet ve konvoyların gerekli mercilerle temas ederek yardımları ulaştırmaları sağlansın. Bazı çevrelerin bu şekilde insanlarımızın bu zor anlarını suiistimal etmelerinin de önü kesilir. Hem, Kriz merkezlerine haber vermeksizin güya yardım malzemesi getirdiğini söyleyip, bunu düzensiz bir şekilde dağıtarak toplumsal infiale neden olanlara, propaganda yapmaya kalkışanlara da bu şekilde meydan verilmemiş olur, hem de düzenli bir koordinasyon ile milletimizin yüce gönlü ile kardeşleriyle paylaşmaya açtığı zenginlikleri yerini bulmuş olur.

Değerli Arkadaşlarım,

Bir şeyin daha iyi bilinmesinde yarar vardır. Türk devleti güçlü bir devlettir. Gücünü milletinden aldığı

için güçlü bir devlettir. Allah'a şükürler olsun ki bugün devletimiz, yaşanan afetin büyüklüğüne rağmen önemli ölçüde hayatın normalleşmesini sağlamayı başarmıştır.

Bu toz- toprak, enkaz arasında, hayatın zaten bir parçası olduğu için pek az bir süre kesintiye uğrayan ve o an için büyük bir sorun olarak önümüze gelen ama derhâl çözümlendiği için de pek fark edilmeyen bir çok iş yapmıştır.

Dikkatlerinizi çekerim, münferit karaborsa, yağma, vurgun peşinde olan birkaç namus ve vicdan yoksunu fırsatçı, çıkarıcının zamanında müdahale ile önlenen girişimleri dışında Allah'a şükürler olsun, hiç bir yağma, talan ve vurgun olayına rastlanılmamıştır.

Depremle birlikte kapanan bütün yollar açılmıştır, kesilen iletişim ağları yeniden kurulmuştur. Vatandaşlarımızın yakınlarıyla görüşebilmesi için öncelikle ücretsiz telefon hatları tesis edilmiş, halihazırda da telefon görüşmelerinde belli bir indirim kararı alınmıştır.

Sağlık hizmetlerinde kesintiye izin verilmemiş; yaralı vatandaşlarımız helikopterlerle, ambulanslarla, deniz araçlarıyla en yakın sağlık kuruluşlarına nakledilmiştir. Hâlen koruyucu sağlık hizmetlerinin yerine getirilmesi üzerinde titizlikle durulmaktadır. Yaşanan afetin büyüklüğüne ve yaygınlığına rağmen sağlık

hizmetlerinde ciddî bir aksama meydana gelmemiştir.

Bayındırlık Bakanlığı hasar tespitlerine başlamıştır ve bu çalışmalar en kısa zamanda tamamlanacaktır. Afetzedede vatandaşlarımıza 4123 sayılı yasa ile öngörülen yardımlar hasar tespit çalışmalarını müteakip hemen ödenecektir. Bunun finansmanı ve alt yapısı hazırlanmış bulunmaktadır. Deprem bölgesinde yeni inşaat, onarım ve tadilâtlara ilişkin ruhsat işlemleri beş ay süreyle belediyelerden alınarak Bayındırlık Bakanlığı uhdesinde toplanmıştır.

Afetzede vatandaşlarımızın iskân problemi üç aşamalı olarak çözülecektir. 1/2u anda önemli ölçüde tamamlanmış bulunan çadır kentlerden prefabrik geçici konutlara oradan da normal konutlara nakledileceklerdir. Bayındırlık Bakanlığımız tarafından geçici iskan yerlerinin belirlenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı da önümüzdeki aylarda tamamlanacak 15 bin kooperatif evini afetzedelere tahsis edecektir.

Afet bölgesinde su ve kanalizasyon probleminin halli için de çalışmalar bütün hızıyla devam etmektedir.

Bölgede, isteyen sanayi tesislerine hemen elektrik enerjisi verilebilmektedir.

Bölgedeki kamu görevlilerinin de önemli bir kısmının deprem mağduru olmasına rağmen vazifelerinin başında oldukları bilinmektedir, tatilde olanlar da

acilen iş başına çağırılmışlardır.

İç ve dış ticarî hayat, para piyasaları yeniden normale dönmüştür. Deprem bir yansıması olarak ekonominin bir kriz ortamına girmemesi için gerekli tedbirler alınmıştır.

Afet bölgelerimizin kalkınmada öncelikli yöreler olarak ilânı çalışmalarımız sürmektedir. Sigorta kuruluşlarının bir an önce devreye girerek vatandaşlarımıza yardımcı olmaları, zararlarının telâfi etmeleri istenilmiştir. Vergi muafiyeti ve vergi, teşvik ve kredi borçlarının ertelenmesi için gerekli çalışmalar sürmektedir.

Depremde annelerini, babalarını kaybeden yavrularımıza sahip çıkmak, onların öğrenim hayatlarını en iyi şekilde temin etmek için her şey yapılacaktır.

Kısacası, sosyal ve ekonomik hayatın yeniden canlanması için ne gerekiyorsa yapılmaktadır.

Saygıdeğer Milletvekilleri,

Hiç unutmamalıyız ki halkımız, vatandaşımız bizden daha fazlasını bekliyor. Afet bölgesinde yapılan çalışmaları kontrol ve yeni alınacak önlemleri yerinde değerlendirmek amacıyla bazı bakan, milletvekili arkadaşlarım ve bürokratlarla yapmış olduğum araştırma incelemelerimde birçok afetzede vatanda-

şımız sanki ağız birliği etmişçesine, hemen her elim vak'a veya afet sonrasında siyasîlerin, devlet yönetiminde bulunanların gelip birtakım sözler verdiklerini, aradan zaman geçmesiyle, acıların sıcaklığını yitirmesiyle birlikte verdikleri sözleri unuttuklarını ihtar etmektedirler ki bu doğrudur; işte bu durumdan şiddetle sakınmak lâzımdır. Hiç bir şekilde bu afetzede vatandaşlarımızın acısı dinmeden, yaraları sarılmadan bize rahat yoktur. Artık, kamu makamlarını da düştükleri bu açmazdan kurtarmanın, millet nezdindeki itibarını görevlerini tam ve zamanında ifa etmesine imkân vererek artırmanın zamanıdır.

Türkiye artık devleti ve milleti ile yaşadığı acı tecrübelerden gerekli dersleri çıkartmayı öğrenmelidir. Hem kaybettiğimiz canlara karşı olan vicdanî borcumuzu ödeyebilmek hem de gelecek kuşaklara karşı yüklendiğimiz sorumlulukları yerine getirebilmek için elimizden gelen her türlü gayreti sarf etmemiz gerekmektedir. Harap olan kentlerimizi yeniden imar ve inşa etmek, yeni depremlere karşı dayanıklı çağdaş yaşama mekânları oluşturmak 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni ve 57. Hükûmeti bekleyen en büyük görevdir.

Değerli Arkadaşlarım,

Tarihin kaydettiği en önemli afetlerden biri karşı-

sında yine tarihin kaydedeceği en büyük yardımlaşma ve dayanışma çabasını sergileyen aziz milletimizin bu vasfı her türlü takdirin üzerindedir. Yaşadığımız acılı ve yaslı günleri aşmak için olağanüstü gayretler sarfeden kadirşinas milletimizin bütün fertlerine bir kez daha canı gönülden teşekkür ediyor ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum. Sözlerime son verirken Cenabı Allah'tan yüce milletimize bir daha böyle acılar yaşatmamasını niyaz ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

5 Ekim 1999 Günü TBMM MHP Grup
Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Saygıdeğer Milletvekilleri,

Değerli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmama başlarken hepinizi en iyi dileklerle selâmlıyorum.

Sözlerimin başında artık aramızda olmayan değerli arkadaşımız, Kütahya milletvekili Kadir Görmez'i ve geçtiğimiz gün aramızdan ayrılan Anavatan Partisi Bolu Milletvekili Avni Akyol'u rahmetle anıyorum.

Uzun ve yorucu ama verimli geçen bir yasama faaliyeti sonrasında kısa bir tatil yapan Meclisimiz yeni yasama dönemine başlamış bulunmaktadır. Ülke ve millet olarak artık son aylarına geldiğimiz yüzyılın en zor, en meşakkatli dönemlerinden birini yaşadığımızı söylemek yanlış olmayacaktır.

Uzun yıllardır devam eden siyasî ve ekonomik istikrarsızlık sonucu iyice bozulan idarî, ekonomik ve sosyal dengeleri düzeltmek için çırpınırken, milletçe yüreğimizi yaralayan, hepimizi derin acılara boğan deprem afetini yaşadık.

Etkili olduğu alanın genişliği ve niteliği bakımından dünyanın sayılı doğal afetlerinden biri olan bir deprem felaketiyle karşı karşıya kaldık. Hayatını kaybeden binlerce vatandaşımız, yaralanan ve sa-

kat kalan on binlerce insanımız, bir anda bütün dünyası değişen evsiz barksız yüz binlerce kardeşimiz bu afetin bize getirdiği ağır bilânçonun şüphesiz en büyük bölümünü oluşturmaktadır.

Allah'a şükürler olsun ki büyük Türk milleti, bu ağır yükü hep beraber omuzlamak, afete maruz kalan kardeşlerini yeniden hayata bağlamak ve ayakta kalmalarına yardımcı olmak için bir an bile tereddüt göstermeksizin harekete geçti. Tarihte eşi benzeri az görülen bu asil tavır ile birlikte, felâketin boyutlarının büyüklüğüne rağmen, milletimizin bu sıkıntıları bertaraf edeceğine olan inancımız arttı.

Hükûmetimiz de deprem afetinin hemen sonrasında vatandaşlarımızın kayıplarının telâfi edileceğini ifade ettiği gibi, şu anda bunu bilfiil uygulamaya koymuş bulunmaktadır. İnsanlarımızın yeniden hayata sarılmaları, yaşantılarını normalleştirebilmeleri için bütün çabalar gösterilmekte, bütün imkânlar seferber edilmektedir.

Bilindiği üzere, Düzce'de ilk etapta yapılan prefabrik konutlar hemen hak sahiplerine dağıtılmış, insanlarımızda bir moral, geleceklerine ilişkin umut belirmiştir. Depremzede vatandaşlarımızın geçici iskân problemlerinin giderilmesi için gerekli prefabrik konut, çadır ve kira yardımı talepleri geniş bir kanaat yoklamasıyla tespit edilmiş, bu tespitler doğrultusunda sür'atle çalışmalara başlanılmıştır.

Geçen cumartesi günü toplanan Merkez Yürütme Kurulumuzun açılış konuşmasında da ifade ettiğim gibi, İstanbul dahil, ülke nüfusunun %23'ünü oluşturan bir bölgede etkili olan depremin ekonomi üzerindeki yansımalarının olumsuz olacağı, geleceğe yönelik ekonomik plânlamaları zorlayacağı açıktır. Malûm olduğu üzere bölge ekonomisinin gayrisafi millî hâsıla içerisindeki payı %34.7, sanayi katma değeri içerisindeki payı %46.7'dir. Bunlara rağmen, Hükûmetimiz, Türk milletinin azim ve desteği ile ekonomiyi daha iyi bir yörengeye doğru çekme kararlılığındadır. Şu anda, özellikle kamu yatırım ve harcamalarında deprem yaralarının sarılmasına öncelik verilmiş bulunmaktadır.

Bunun için de yıllık yatırım programı yeniden hazırlanmakta, kaynakların verimli bir şekilde kullanımı hedeflenmektedir.

Deprem sonrası afet yörelerine ilişkin kamu yönetimi tarafından sunulan bütün hizmetlerde tam bir şeffaflığı, kamuoyu denetimini öngörmekteyiz. Bu nedenle de ilk andan itibaren bütün yardım kampanyalarının ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde düzenlenmesini, vatandaşların yaptıkları yardımların akıbetini görebilmesinin tedbirlerini almış bulunuyoruz. Afet yörelerine ilişkin her türlü harcamalar kamu oyunun bilgisine ve denetimine açık olacaktır. Bu husustaki kararlılığımız sanırım bütün Türkiye tarafından da bilinmektedir.

Depremden çıkaracağımız çok önemli dersler bulunduğu sık sık ifade edilmektedir. Önemli olan bu duyarlılığın hem milletimiz hem de devletimiz tarafından korunmasıdır. Öncelikle, yanlış şehirleşmenin, sağlıksız konut yapımının mutlaka önlenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Ülkemizin hemen her yöresinin depreme şu veya bu şekilde maruz kalabileceği ihtimali gözden uzak tutulmamalıdır.

Hükûmetimiz bu açıdan imar ve inşaat mevzuatını sür'atle elden geçirerek yeni düzenlemeler yapmaktadır. Önümüzdeki günlerde bunlar, meclisin gündemine gelecektir.

Yerel yönetimlerimiz de bu konularda çok duyarlı davranmalı, vatandaşlarımızda konut alırken kaliteyi önemseyen bir tüketici bilinci gelişmelidir. Diğer bir ders ise artık ülkemizde kent bilgi sistemine önem verilmesi gerekliliğidir. Şayet, yerel yöneticilerimiz kent bilgi sistemlerini sıhhatli bir şekilde kurmuş olsalardı, inanıyorum ki hasar tespiti, kriz organizasyonu çok daha hızlı ve sağlıklı işleyecek; afete maruz vatandaşlarımıza yardımlar daha iyi bir şekilde ulaşacaktı. Burada, yerel yönetimlerimizin, özellikle MHP'li Belediye Başkanlarımızın illerinde, ilçelerinde, beldelerinde vakit kaybetmeksizin sağlıklı bir kent bilgi sistemi oluşturmalarını istiyorum.

Yine, idarî ve sosyal yardımlaşma-dayanışma sistemimizi gözden geçirmemizin zarurî olduğunu görmekteyiz. Kara gün dostu olarak bildiğimiz ve milletimizin öz kaynaklarıyla, dinamizmiyle 122 yıldır var olan Kızılayın hizmetlerinde ortaya çıkan kalitesizlik ve yetersizlikler vatandaşlarımızda haklı bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Ne var ki burada iki şeyi birbirinden ayırmak lâzımdır. Tarihî ve önemli bir geçmişe sahip olan Kızılay gibi bir müesseseye her zaman ihtiyacımız vardır ve yıpratılmamalıdır. Burada, tartışılması gereken; bu önemli müessesenin kötü yönetildiğidir, hizmetindeki aksaklıklardır, insanımıza ve çağımıza yakışmayan malzeme kullanılmasıdır. Aksi takdirde, toplumumuzda sosyal yardımlaşmanın ve dayanışmanın köklü bir eserini farkında olmaksızın ortadan kaldırırsınız.

Görüldüğü gibi, tek tek bireylerden yerel yönetimlere, yerel yönetimlerden devlete, üniversitelere ve medyaya bu tür afet dönemlerinde çok büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Felâketlerden sonra cadı avına çıkar gibi, suçlu arayan bir toplum olmaktadır; duyarlı, sorumlu ve kollektif hafızası güçlü bir toplum yapısına sahip olmamız gerekmektedir.

Saygıdeğer Milletvekilleri, Değerli Arkadaşlarım,

İçinde yer almakta olduğumuz 57. Hükûmetin hangi şartlarda kurulmuş olduğunu tüm milletimizi gayet iyi bilmektedir. Sıkıntılı, sancılı ve verimsiz geçen, milletin arzu, beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak kalan ve saygıdeğerliğini de önemli ölçüde zedeleyen 20. Dönem, 18 Nisan Seçimleriyle sona ermiş, yeni bir dönem başlamıştır. 57. Hükûmet yalnızca bir önceki yasama döneminden devraldığı sıkıntılarla değil, ekonomik ve sosyal şartların da ağırlaştığı bir konjonktürde göreve başlamıştır. Uzlaşmanın sağladığı geniş taban, hükûmet için çok olumlu bir zemin doğurmakla birlikte, aynı ölçüde beklenti düzeyini de en yüksek noktalara taşımıştır. Hatta öyle ki tek parti iktidarında bile zor görülen bir düzeyde ciddî beklenti alanı oluşmuştur. Bu beklentileri, hem imkânlar hem ülke ve millet öncelikleri doğrultusunda cevaplamak hükûmetimiz için büyük önem taşımakla birlikte, daha önce de çeşitli vesilelerle vurguladığım gibi, üç partili bir hükûmet olmamızdan ve şartların ağırlığından ötürü tam olarak karşılamak mümkün değildir.

Bilindiği üzere bir ülkede huzurun, istikrarın ve gelişmenin kaynağında, demokrasi kültürünün ve siyasetin uzlaşma yeteneğinin de pekişip yerleşmiş olması yatar. Türkiye'nin yıllar yılı çektiği acılar, sıkıntı-

lar iyi bir şekilde incelenir ve nedenleri ortaya konulmak istenirse görülür ki demokrasi tarihimizde ve özellikle siyasî kültürümüzde uzlaşma zeminlerine hiç önem verilmemiştir. Bir tarafın 'ak' dediğinin diğer tarafça illâ 'kara' olarak ifade edilmesi, muarız olmanın gereği gibi algılanmış ve uygulanmıştır.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak her şeyden önce insanlarımızın önünü açmak, ufkunu genişletmek, demokrasi, barış ve kardeşlik ortamı içerisinde yaşamalarını, üretmelerini, gelişmelerini sağlamak istiyoruz. Bunlar da asla kısır tartışmalarla, birbirimizin fikir, düşünce ve hayırlı çalışma arzularını boğmakla gerçekleşmez.

Görev ve sorumluluklarının ağırlığını hiçbir an göz ardı etmeyen partimiz, sadece günü kurtarma anlamına gelen, ucuz, popülist söylemlere ve politikalara tevessül etmeyecek, bundan sonra da hummalı bir şekilde, Türkiye'yi yeni yüzyıla, temel yapısal değişim sürecini tamamlamış, sosyal ve ekonomik gelişme sürecini oturtmuş olarak taşıma azim ve kararlılığını sergileyecektir. Milletimizin hafızası, daha kuruluş haftasında çatırdamaya başlayan koalisyon hükûmetleri örnekleriyle doludur. Ne yazık ki uzlaşma ve hizmet yerine kavgayı, ayak oyunlarını, çıkar hesaplarını ön plânda tutan bu hükûmetler döneminden, Türk milletinin istikbaline çok kötü bir siyasal ahlâk

mirası ile birlikte büyüyen, devleşen problemler devredilmiştir. Belki o hükûmetler, kendi seçmenlerince ve tabanlarınca onaylanacak, “bireysel tatminleri” önemli ölçüde gerçekleştirecek iş ve icraatları sergileyebilmişlerdir. Ama, şundan emin olunmalıdır ki millî bünyeyi rahatlatamamışlardır. Şayet millî bünyeyi rahatlatıp, seçmeni memnun etselerdi, 18 Nisan’da Türk milleti bunu, gereği gibi ifade ederdi.

Muhterem Arkadaşlarım,

Bir hususu aklınızdan hiç çıkartmamanızı istiyorum. İstikrar ve huzur, bir açıdan hürriyete çok benzer. Aynı hürriyet gibi, istikrarın ve huzurun kıymeti yokluğunda, eksikliğinde çok iyi anlaşılır ve hissedilir. Türk siyasetinin yaşadığı açmazlar uzun soluklu bir şekilde değerlendirildiğinde bu gerçek çok daha iyi anlaşılacaktır.

Belli odaklar şu ana kadar ortaya koyduğumuz tavırdan dolayı bizi eleştiriyorlar. Hem toplumu hem de bizi yönlendirmeye uğraşıyorlar. Bunlardan bir kısmı, bu görevlerini ilginç ve düşündürücü bir şekilde “MHP’den çok MHP’li” gözükme pahasına yerine getirmeye çalışmaktadır. Ancak, bu odakların insafı ve gerçeklerle bağdaşmayan iddia ve isnatları, inanıyorum ki kadirşinas Türk milleti tarafından da rağbet

görmüyor. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki eleştirilere en fazla açık, tahammüllü parti, Milliyetçi Hareket Partisi’dir. Ancak, siyaseti, sadece eleştirmek, sadece karalamak, hatta çamur atmak olarak algılayanların eleştirileri ile hak bildiğimiz yoldan dönmek gibi bir acizliğe girmemiz de beklenmemelidir.

Yine hatırlayacaksınız, hükûmetin kuruluş çalışmaları esnasında MHP’nin devlette kadrolaşacağı, bürokrasiyi alt üst edeceği, sürgünlerin yaşanacağı gibi karalama ve sindirme gayretleri sarf ediliyordu. hükûmetin üç buçuk ayını geride bıraktığımız şu günlerde ise hemen her bakanlıkta birtakım yükselmeler ve görev değişiklikleri vuku bulmasına rağmen, özellikle MHP’li bakanlıklarda yapılan atamalar büyüteç altına alınmakta; sanki bu atamalar yapılırken ehliyet, liyakat ölçüleri göz ardı ediliyormuşçasına bir hava oluşturulmak istenmektedir.

MHP’nin kamu yönetiminde yaptığı atama sayısı, atadığı kişilerin nitelikleri, meslekî ehliyet ve liyakat ölçüleri, atama gerekçeleri tamamıyla kamuoyuna açıktır. 57. Hükûmet Dönemi’nde kamu yönetiminde üst düzey sorumlulukları yüklenen kişilerden özellikle MHP’li Bakanlarca göreve getirilenlerin hepsi de alanlarında uzman olan, tecrübeli, bilgili bürokratlardır. Pek çoğu daha önce de önemli idarî görevler üstlenmiş kimselerdir. Belli odakların ve kişilerin, kendilerini

icazet ve meşruiyet makamı olarak görerek, kendileri dışında kalanları hor görme saplantıları, en fazla demokrasiyi ve Cumhuriyet Rejimi'ni zedeler. Bu odaklara ve kişilere, ideolojik olmaktan da öte patolojik tavırlarını değiştirmelerini, kendilerine çekidüzen vermelerini tavsiye ediyoruz. Diğer taraftan da bazı çevreler MHP tabanını ajite etmek amacıyla Hükûmet içerisinde MHP'nin etkisiz kaldığını ileri sürmekte, partimizin tabanını akılları sıra parti yönetimine karşı kışkırtmaya çalışmaktadır. Doğrusu, ifrat-tefrit arasında gidilip gelinmektedir. Her iki uçta yer alanların da bilmeleri gereken bir gerçek var ki o da MHP'nin hiçbir şekilde kamu yönetiminde "yağma sistemine" izin vermeyeceğidir. Kamu yönetiminde görev alma ve görevde yükselmelerin çok objektif kriterlere dayanması gerektiği, kamusal imkânların siyasal veya kişisel çıkar aracı olmaktan çıkarılması zarureti üzerinde hep hassasiyetle durduğumuz konulardır. MHPde 57. Hükûmet içerisinde bu sorumluluğunun idrakiyle hareket etmekte; ne kimseyi keyfi bir şekilde görevinden etmekte ne de ehliyetsiz-liyakatsız kişileri yükseltmektedir.

Bundan sonra da aynı esaslara sadık kalacak ve gerekli görüldüğü takdirde de görev değişikliği yapmaktan kaçınmayacaktır.

Kıymetli Arkadaşlarım, Sayın Basın Mensupları,

Son günlerde en fazla tartışılan konulardan bir diğeri ise "Af Yasası"dır. Bilindiği gibi, af konusu kamuoyu gündemine MHP tarafından getirilmemiştir. Ancak, bu konu öyle netameli bir meseledir ki gündeme geldiği zaman da konuyu kamuoyunu üzmeyecek, örselemeyecek bir yöne çekmek hükûmetlere düşen bir görevdir. MHP olarak, hükûmet içerisinde bu vazifemizi en iyi şekilde yapmaya çalıştık.

En başından itibaren yapılması gerekenin, af gibi gerçek manada çözüm sayılamayacak birtakım çalışmalar ortaya koymak yerine, tutarlı bir yargı reformu gerçekleştirmek olduğunun da altını çizdik. Son günlerde yaşadığımız ceza evleri olayları ise meseleye yaklaşımımızdaki haklılığımızı bir kez daha ortaya koymuş bulunmaktadır.

Ne suçluyu gereği gibi yargılayabiliyoruz ne de gereği gibi ceza ve infaz sistemini işletebiliyoruz ne de ıslah edip topluma kazandırabiliyoruz.

İnsanlarımızı hukukun üstünlüğüne, hukuk karşısında eşit olduğuna inandıracak, yargının verdiği karar karşısında saygı duyacak ve yüreğinin bir köşesinde haksızlığa, uğradığına dair en ufak bir şüphe bırakmayacak, verilen cezaların infazını muntazam

olarak gerçekleştirecek, suçluyu hayatının sonuna kadar 'suçlu' olarak yaşatmayıp, ıslah ederek topluma kazandıracak bir hukuk düzeni, yargılama ve infaz sistemi oluşturmak için daha fazla gecikmemek gerekmektedir.

Yine af yasası tartışmaları çerçevesinde partimize fatura edilmeye çalışılan "çetelerin affı" meselesine temas etmek istiyorum. MHP karşısındaki klâsik önyargılı tavrın yeni bir uzantısı olan bu yakıştırama çabası, bizleri sadece üzmemektedir. MHP, değil çetelerin ve canilerin af edilmesini, bunlarla organize bir şekilde mücadele edilmesini savunmaktadır. Bu vesileyle bir noktanın altını çizmeden edemeyeceğim. Türkiye'de suçlular, suçlar ve af konusunda herkesin tutarlı ve ahlâkî bir yaklaşım içinde olması şarttır. Çetelerin amansız düşmanı olup bölücü teröristlerin hamisi rolüne soyunmanın en hafif tabirle çifte standartçı ve gayriahlâkî bir yaklaşım olacağı açıktır.

Bölücü terör örgütünün çözülme sürecine girmesi, insan kaynakları açısından sıkıntıya düşmesi ve lojistik desteklerini önemli ölçüde kaybetmesi üzerine girdiği 'barıştan yanaymış gibi görünme' taktiği beyhudedir. Eğer, gerçekten pişman olmuşlarsa, Türkiye'de barış ve kardeşliği arzuluyorsa silâhlarını bırakıp, kayıtsız şartsız adalete teslim olmak zorun-

dadırlar.

Eline silâh alan, cinayetler işleyen, ülkenin ekonomik ve stratejik çıkarlarını zedeleyenlerin, fikir suçlusu veya siyasî suçlu gibi anılmaları ise ancak gaffetin bir göstergesidir. Canilere ve teröristlere müşfik olmak gibi bir tavır sergilememiz mümkün değildir. Medyamız da terör örgütü başının yaptığı açıklamaları, Türk milletinin ve devletinin muhatabı olarak algılanmasına yol açacak bir şekilde nakletmemek için daha dikkatli ve duyarlı olmalıdır.

Muhterem Dava Arkadaşlarım, Sayın Basın Mensupları,

İnsanoğlu'nun 20. yüzyılı tamamlayıp yeni bir yüzyıla adım atacağı önümüzdeki aylar içinde ülke olarak nerede durduğumuzu, neler yapmamız gerektiğini çok iyi tespit etmemiz gerekiyor. Bu konjonktürde, insanımızın, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu sorunlar bellidir ve önemlidir. Ama bunları küçümsemek gibi, gereğinden fazla büyütme de doğru değildir.

Gerçi 17 Ağustos'da yaşadığımız büyük deprem felâketi, ister istemez moralimizi bozmuş, zaten çarpık olan ekonomik dengeleri alt üst etmiştir. Önümüzde 17 Ağustos öncesine oranla çok daha ağır bir sosyoekonomik tablo bulunmaktadır. Bu da yetmiyormuş gibi, toplumsal gerilimlerden ve siyasî istikrarsızlıktan

medet uman kişiler ve çevreler bulunmaktadır.

Türkiye, hâlâ lâik-antilâik kaskacının içinde sıkışıp kalabilmektedir. 12 Eylül 1980 Askerî Müdahalesi'nden bu yana zaman zaman alevlenip, zaman zaman sönen başörtüsü meselesi önemini korumaktadır. Ve hatta meselenin kangrenleşmesinin mimarları olanlar kendileri dışındaki kesimleri sorumlu ve suçlu göstermek için özel çaba gösterebilmektedir.

Bu toplumsal yarayı farklı gerekçelerden yola çıkarak kaşıyanlar ne derse desinler, bizler ülkemiz ve milletimiz için makûl, ahlâkî ve doğru olanın arayışı içinde olacağız. Sabırlı ama kararlı olmaya devam edeceğiz. Bütün meseleler er ya da geç çözüme kavuşacaktır.

Ama bir sorunu çözerken bir başkasına yol açmadan ve kırmadan, dökmeden çözmek önemlidir. Başörtüsü meselesine de aynı şekilde bakmak gerekir. Bu meseleyi, yeni toplumsal gerilimleri, lâik-antilâik çatışmasını beslemeden bitirmek önem arz etmektedir. Çözümlerin genel kabulü ve kalıcılığı bakımından böyle bir yöntem ve üslûp zorunludur. Aynı yaklaşım, demokratikleşme tartışmaları ile anayasal reformlar açısından da geçerlidir. Türkiye çok partili hayata adım attığı günden itibaren demokrasiyi tartışmakta, sürekli ve farklı demokratikleşme talepleri

gündeme gelmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin bu konuyla ilgili yaklaşımı, çeşitli vesilerle daha önce de ifade ettiğim gibi, "Türk insanı yurttaşı olmaktan her zaman onur ve gurur duyacağı güçlü bir demokrasiye ve hukuk devletine layıktır." anlayışından ilham almakta; bu anlayışı temel hareket noktası kabul etmektedir.

Türkiye'de demokratikleşme alanında kayda değer bir mesafe katedilemeyişinin sebeplerini iyi teşhis etmek önem taşımaktadır. Biz, bu konu da demokrasi karşıtı çevreler kadar, demokrasi yandaşı gözükken bazı çevrelerin de sorumlu olduğuna inanıyoruz. İnsan hakları ve demokrasi kavramlarını sakız yapıp, kavramların ve değerlerin saygınlığına gölge düşürenlerin, demokratikleşme çabalarını zayıflattığını düşünmekteyiz. Gerçekten de bu değer ve kavramlara en büyük zararı, onları cumhuriyet düşmanlığıyla, bölücülükle ve teröristlerle özdeşleştirenlerin, sağduyu sahibi çoğunluğun, böyle algılamasına sebep olanların verdiği şüphe yoktur. Demokrasi, insan hakları, ülke birliği ve dirliği alanında gerçekçi ve samimî oldukları ölçüde Türkiye'nin işi kolaylaşmış olacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın TBMM'nin yeni yasama döneminin açılışında yaptığı konuşmada Türk siyasî sisteminin ciddî bir reforma ihtiyacı olduğu ifade edilmiş ve bu çerçevede çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Bu konuşma ile birlikte siyasî reform ve anayasa tartışmaları tekrar gündemin ilk sıralarına oturmuştur.

Hatırlanacağı üzere, Milliyetçi Hareket Partisi uzun bir süredir Türkiye’de Anayasa, siyasî Partiler Kanunu ve seçim sistemi tartışmalarına son verilmesi için gerekli adımların atılmasını önermektedir.

Özellikle de ilk yazılı Anayasamız olan 1876 Kanunuesasî’den bu yana tartışılan anayasa meselesinin Türk siyasetinin ağırlıklı bir gündem maddesi olmaktan çıkarılması gerektiğini vurgulamaktadır. Buna Türkiye’de kolayca ve sık sık yapılan meşruluk tartışmalarına son verebilmek, ülke yönetimine ilişkin temel kurallarda güçlü bir konsensüsün varlığını temin edebilmek açısından çok önem atfetmektedir.

Partimiz, ülkemizin 21. yüzyıla, üzerinde geniş mutabakatın sağlandığı güçlü bir toplumsal uzlaşma belgesi hüviyeti taşıyan anayasal bir yapıyla girilmesini arzulamaktadır. Siyasî partilerimizin, sivil toplum kuruluşlarımızın ve aydınlarımızın görüş ve önerilerinin bir yansıması olacak anayasa değişikliği paketini iki bin yılının başlarında hayata geçirmek mümkündür. Geçen yasama döneminde bazı değişiklikler yapılan, siyasî Partiler Kanunu ile seçim sistemi de bu çerçevede yeniden ele alınmalı, temel normları oturmuş bir siyasî hayatın yeni demokratik ve etik geleneklere sahip olması için de gerekli duyarlılıklar ortaya konmalı-

dır.

İşte, Milliyetçi Hareket Partisi meseleye böyle bir bakış açısından yaklaşmaktadır. Dolayısıyla, siyasî reform tartışmalarının cumhurbaşkanı seçimine indirgenmesini, konunun genel çerçeveden soyutlanarak ele alınmasını yanlış bulmaktadır. Çünkü, cumhurbaşkanını halk seçsin deyip yetkilerinin artmasına karşı çıkmak, siyasî rejimlerin kendi kurumsal yapıları ve dengeleri açısından mümkün değildir. Aynı şekilde, cumhurbaşkanının yetkilerini arttırıp, meclisin seçmesini önermek de hatalıdır ve parlâmenter rejimin tabiatına aykırıdır. Biraz önce de ifade ettiğim gibi, bu meselelerin aceleye getirilmemesi ve genel anayasal değişiklik çerçevesi içinde düşünülüp ele alınması şarttır.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Huzurlarınızda sonuç olarak şunu ifade etmek istiyorum. Bize göre, Türkiye, 21. yüzyıla, bir taraftan siyasî ve ekonomik istikrarını temin etmiş, diğer taraftan da demokrasisini geliştirip daha saygın, etkin ve güçlü bir devlet inşa etmiş olarak girmelidir. Ülkemizin yeni yüzyılın zorlu şartlarında yalpalamadan yol alması ancak bu şekilde mümkündür.

Siyasî sistemin yapısı ve işleyişine ilişkin düzenlemelerin yanında, ülkemizin acil ihtiyaç duyduğu te-

mel yasal değişiklikler de bellidir. Buna göre, öncelikle ele alınması gereken bu konuları başlıklar halinde şöyle özetlemek mümkündür. Deprem ülkesi olan Türkiye’de imar, denetim ve ihale mevzuatındaki yetersizlikler ile boşlukların sür’atle giderilmesi, güçlü bir sivil savunma ve yardımlaşma ağının oluşturulması zorunludur. Bunların dışında yargı ve adalet sisteminin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması, yerel yönetimlerin yetki ve gelirlerini yeniden düzenlenmesi, tarım ve sağlık reformlarının hayata geçirilmesi önem taşımaktadır.

Tabi ki bütün bütün bunları başarmak kolay değildir. Ama çok zor da değildir. Yeni meclisimiz ve hükümetimiz bunu başaracak güçtedir. Yeter ki neyi nasıl yapmak istediğimizi bilelim, partiler ve kişiler olarak kendi tarihî sorumluluklarımızı çok iyi kavrayalım ve görevlerimizi böyle bir sorumluluk ahlâkı içinde yerine getirmeye çalışalım.

Eğer, Türkiye hepimizin ise, ülke sorunlarına ve gelişmelere önce Türkiye penceresinden daha sonra kendi pencerelerimizden bakmasını bilmek lazımdır. İşte, bu bakış, Türk milliyetçiliğinin geçmişten bugüne siyasî felsefesinin nirengi noktasını en iyi özetleyen ifadelerden biridir. Gelecekte de bu bakış açısı önemi koruyacak, bizlere ilham ve cesaret vermeye devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle yeni yasama döne-

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

19 Ekim 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Değerli Dava Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Basın Mensupları,**

Bu haftaki Meclis Grup Toplantımızın açılış konuşmasına hepinizi sevgi ve saygılarımla selâmlayarak başlıyorum.

Geçen hafta Özelleştirme Yüksek Kurulu ile Yüksek Plânlama Kurulu çalışmaları sebebiyle grup toplantımızı yapmak mümkün olamamıştı. O zamandan bu yana Türkiye ve dünya gündeminin demirbaş sorunları dışında, yeni bazı gelişmeler de yaşanmış, tartışma sürecine damgasını vurmuştur.

Dost ve kardeş ülke Pakistan'da yaşanan sıkıntılar, Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizde ortaya çıkan yeni gelişmeler ve yeniden ısınmaya başlayan Kafkasya Bölgesi'nin istikrarsızlığı sorunu, dış politika alanındaki en önemli başlıklar olarak dikkat çekmektedir. Konuşmamın ilk bölümünde bu noktalara temas ederek kısa bir değerlendirme yapmak, daha sonra da iç politikaya dönmek istiyorum.

Hem devlet hem de millet olarak çok yakın ilişkilere ve sıcak bağlara sahip olduğumuz Pakistan'ın istikrarı ve huzuru bizleri de yakından ilgilendirmektedir.

Yıllardır siyasî ve ekonomik istikrara kavuşma mücadelesi veren Pakistan'ın çektiği sıkıntılar hepinizin malûmudur. En son tarihî Keşmir krizinin yol açtı-

ğı tartışmaların ardından ortaya çıkan gelişmeler, Ordunun, hükûmeti devirerek yönetime el koymasıyla sonuçlanmıştır. Pakistan'ın yaralarını en kısa zamanda sararak siyasî ve ekonomik istikrara kavuşması en büyük dileğimizdir. Dost Pakistan halkının normal siyasî hayata bir an önce dönerek demokratik rejimini yeniden işler kılacağından şüphe etmiyoruz.

Kafkasya'da yaşananlar ise bölge halkı kadar bizleri de tedirgin etmekte ve üzmektedir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, Doğu Avrupa'nın belli bir istikrara kavuşmasına rağmen, Kafkasya'ya aynı şekilde huzur ve istikrar hâkim olamamıştır. Bunda, bölgenin tarihten gelen birçok sorunu bulunmasının yanı sıra, uluslar arası kuruluşların gerekli ilgi ve desteği esirgemesinin de payı büyüktür.

Dünyada bugün, özel ilgiye mazhar olan bölgelerin ve insanların yanında, kendi kaderine terk edilmiş bölgeler ve insanlar bulunmaktadır. Azerbaycan topraklarının işgal edilmesi sorunu önemini korumasına rağmen, bir türlü uluslar arası kuruluşların gündeminde hak ettiği yeri bulamamaktadır.

Güney Kafkasya'daki dondurulmuş olan bu soruna ilâve olarak Kuzey Kafkasya bölgesinde sıcak gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Rus Ordusu'nun sivil halka da zarar veren bombalama operasyonunun ardından Çeçenistan'a girmesiyle sıkıntılı döneme tekrar geri dönmüştür.

Bizler, Çeçen halkının yaşadığı dramın bir an önce son bulmasını, Kafkasya Bölgesi'ne barış ve huzurun hâkim olmasını arzuluyoruz. Yine bölgeye insanî yardımların artırılmasını talep ediyor ve bekliyoruz.

Muhterem Milletvekilleri, Değerli Basın Mensupları,

Bilindiği gibi, ülkemizin dış ilişkiler alanında yaşanan en önemli gelişmelerden birini, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde ortaya çıkan yeni durum oluşturmaktadır. Bu durumu, Türkiye'nin uzun ve sancılı bir geçmişe dayanan ilişkilerinin doğal ve normal mecrasına girmeye başlayacağına dair bazı olumlu işaretler olarak tanımlayıp özetlemek mümkündür.

1987 yılında zamanın hükûmeti tarafından yapılan tam üyelik başvurusunun ardından başlayan üyelik süreci önemini ve belirsizliğini o zamandan bu yana korumaktadır. 1995 seçimleri arefesinde daha çok iç politikada bir tüketim malzemesi olarak kullanmak amacıyla alelâcele girdiğimiz Gümrük Birliği'yle yeni bir boyut kazanan üyelik maceramız, ister istemez çeşitli eleştiri ve tartışmalara konu olmuştur.

Bu sancılı süreçte, ülkemize karşı uygulanan özel muameleler, hem halkımızda hayal kırıklığı ya-

ratmış hem de Avrupa Birliği'nin saygınlığına gölge düşürmüştür. Çünkü Avrupa Birliği yönetimleri, kendi yükümlülüklerini göz ardı eden, buna karşılık Türkiye'yi sürekli eleştiren ve tek taraflı fedakârlık bekleyen bir politika takip etmiştir.

1997 yılında yapılan Lüksemburg Zirvesi'nde ta-kınılan tavır sonucunda kopma noktasına gelen ilişkilerimiz, o tarihten bu yana bir türlü normal ve sağlıklı bir yapıya kavuşamamıştır. Gerçekten de Avrupa Birliği, Türkiye'yi anlamak ve sorumluluklarının gereğini yapmak yerine, hep yargılamayı ve ön şartlar ileri sürmeyi tercih etmiştir. Bu tavır, zaman zaman onur kırıcı bir nitelik bile kazanmıştır.

Bizler açısından, meselenin önemli ve düşündürücü yönü, sadece Avrupa Birliği'nin ve üye ülkelerin kendi stratejik hesapları ve tarihi ön yargıları neticesinde böyle bir anlayış sergilemeleri değildir. Çünkü, bu gerçeklik, uluslar arası ilişkilerde her zaman maddalyonun bir yüzünü oluşturmaktadır. Buna ilâve olarak Soğuk Savaş sonrası dönemde Türkiye'nin küçümsenen jeopolitik konumu tekrar önemsenmeye başlanmıştır. Dolayısıyla Avrupa Birliği stratejik hesaplarını, yeniden gözden geçirme ihtiyacı duymuştur.

Meselenin bir diğer düşündürücü yanı, Türkiye'de bazı çevrelerin ve kişilerin tam üyelik tartışmalarına Av-

rupa Birliği gözlüğüyle bakmayı marifet sayıp topluma dikte etmeye çalışmasıdır. Çok farklı toplumsal ve ideolojik zeminlerde ikâmet etseler bile, Avrupa Birliği'nin uyguladığı Türkiye'nin politikaların savunuculuğunda aynı duruşu ve lisanı paylaşanlara rastlanmaktadır. Bunlar, iyi birer Avrupa Birliği destekçisi olarak ortaya çıkabilmekte; yabancıların çok farklı gerekçelerden yola çıkarak ortaya koydukları eleştirileri kendi tezlerinin dayanakları olarak rahatça kullanabilmektedirler. Bunlar, bir yazarımızın çok güzel ifade ettiği gibi "Ecnebi Türkler" olarak kendi kültürlerini, kendi devletlerini, kendi milletlerini, kendi tarihlerini küçük düşürmekle demokrat ve özgürlükçü bir tavır takınmayı özdeşleştirmişlerdir.

Bu noktaya, değerlendirme konumuzun biraz dışına çıkarak temas etmemin sebebi, ülkemizin özellikle uluslar arası meselelerinde gösterilmesi gereken asgarî duyarlılığın ve titizliğin sergilenemediğini vurgulamak içindir. Bu tür davranışlar, zaman zaman ifade edildiği gibi, demokratikleşme sürecini hızlandırmamakta, sadece ülkemizin millî gücünü zayıflatmaktadır. Ülkesinin millî davaları ve çıkarları için asgarî titizliği ortaya koyamayanların milletin refahı ve demokrasinin gelişimi için ortaya koydukları taleplere de ister istemez şüpheyile bakılmaktadır. Üslûba ve muhtevaya özen gösterilmediği sürece, bu durum devam edecek, sağduyu sahibi vatandaşlarımız da

samimiyetlerinden şüphe etmeyi sürdürecektir. Kendi toplumuna ve tarihine oryantalist bir kafayla bakmayı sürdüren, batı karşısındaki komplekslerinden kurtulamayan aydınların ve gazetecilerin, Türk insanının güvenini kazanıp öncülük etmesi mümkün değildir.

Tekrar esas konumuza dönerek son gelişmeler hakkındaki değerlendirmemi tamamlamak istiyorum. Geçen hafta yayımlanan Avrupa Komisyonu'nun Türkiye Raporunda, ülkemizin ilk kez resmen aday yapılması önerisinin telaffuz edildiği göze çarpmaktadır. Bu rapor ve muhtemel sonuçları üzerinde çok yönlü değerlendirmeler yapmak gerekmektedir.

Raporda, sürekli tekrarlanan tavsiye ve eleştirilerin yanında, Avrupa Birliği'nin kendi sorumluluklarını yerine getirmediğinin itiraf edilmesi dikkat çekmektedir. Dolaylı da olsa böyle bir özeleştirinin yapılması, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri açısından olumlu bir başlangıçtır, önemli bir ilk adımdır.

Bize göre meselenin özünde, Seçim Beyannamemizde de vurgulandığı gibi, Türkiye'ye bazen ikinci, bazen üçüncü sınıf bir tam üyelik prosedürünün reva görülmesi yatmaktadır. Bu zamana kadar ortaya konan tavrın en gerçekçi özeti budur. Avrupa Birliği kendi payına düşen görev ve sorumlulukları yerine getirdiği ölçüde, Türkiye'de kendi üzerine düşeni yerine getirmek için elinden gelen gayreti sarf edecektir.

Aralık ayında Helsinki'de toplanacak zirvede kesinlik kazanacak olan adaylığın resmen ilânı konusu üzerinde Türkiye'nin hakkaniyet ve samimiyet talebi dışında bir beklentisi yoktur. Ülkemizin yeni taktiklerle oyalanmaya, yeni haksızlıklarla karşılaşmaya, yeni ön şartlar dayatılmasına tahammülü kalmamıştır. Tam üyelik sorununun, ikili ilişkilere ancak karşılıklı anlayış ve iş birliğinin hâkim olmasıyla çözümlenebileceği açıktır.

Değerli Milletvekili Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Diğer bir önemli meselemizi, ülke gündeminden hiç eksik olmayan ekonomimizin içinde bulunduğu darboğazın aşılması oluşturmaktadır. Daha önce değişik vesilelerle ifade ettiğim gibi, ülkemiz, Cumhuriyet tarihinin en kritik dönemlerinden birinde bulunmaktadır. 1990'lı yılların başından itibaren uygulanan ekonomik politikalar, daha açıkçası doğru zamanda doğru politikaların kararlılıkla uygulanamaması sonucunda Türkiye gemisi sür'atle ciddî bir dar boğaza sürüklenmiştir. Geçen bir yıllık dönem boyunca da enflasyon-faiz kısılcına, daralma ve durgunluk süreci eklenmiştir.

Temmuz ve Ağustos ayı içinde başlayan toparlanma çabaları da sonuçları açısından çok büyük bir

felâket olan 17 Ağustos depreminin ardından sekteye uğramış, bütçe açıklarının daha da büyümesi kaçınılmaz olmuştur. Depreme maruz kalan bölgeden alınmayacak olan vergiler ile bölgenin ekonomi üzerindeki katma değerinin ortadan kalkması mevcut sıkıntılara yeni sıkıntılar eklemiştir. Kısacası, yüksek faiz ve enflasyon çıkmaz sokağından kurtulmaya, yapısal reformları hayata geçirerek yıllardır yapılan tartışmaları geride bırakmaya çalışan ülkemiz, yeni bir büyük sorunla daha boğuşmak zorunda kalmıştır.

Böyle bir zorlu tablo karşısında yapılacak olanlar bellidir. Ülkenin içinde bulunduğu kaynak sıkıntısı da hesaba katıldığında hükûmetin önündeki seçenekler çok fazla değildir. Hükûmet olarak temel tercihimiz, yüksek faiz ve enflasyon belâsıyla mücadeleyi ertelemekten ve bütçe dengelerinin daha da bozulmasına fırsat vermeden, darboğazı en az zararla ve en kısa zamanda aşmak olmuştur.

Özellikle son 20 yıldır, halkımızın benzer şeyleri duyduğunu, benzer sıkıntılardan bahsedildiğini biliyoruz. Ancak, artık mevcut kısır döngüleri aşarak, iktidar sorumluluğunu uzun süredir paylaşıp hiçbir şey olmamış gibi davranma pişkinliğini gösterenlere kulak asmayarak zoru başarmak mecburiyetindeyiz.

İşte 2000 yılı bütçesinin arkasında böyle bir niyet, böyle bir felsefe bulunmaktadır. Bizlerin de arzu-

lamadığı ve kabullenmekte zorlandığı unsurlar ve hedefler içermesine rağmen, Türk ekonomisinin içinde bulunduğu yüksek ateşli kronik hastalığın tedavisi için, yeni bir yüzyıla yeni bir başlangıç yapabilmek için zor, ama gerçekçi olan yol tercih edilmiştir.

Gelir-gider dengesini yeniden kurmak ile enflasyonu hissedilir oranlarda aşağı çekmek bütçe tasarısının en bariz özelliklerini oluşturmaktadır. Ülkemizin acil ihtiyaç duyduğu düşük maliyetli taze paranın temini meselesi de böyle bir düzenlemede rol oynamıştır. Uluslar arası para musluklarının başında bekleyen IMF'nin önerileri de dikkate alınmıştır.

Bunlarla birlikte, ateşi yükselip inen, sürekli tedaviye muhtaç ve en önemlisi iyileşip iyileşmeyeceği belli olmayan hastalara benzeyen Türk ekonomisinin bu hâliyle bırakınız yabancı, yerli yatırımcılar için bile cazip olmadığı meydandadır. Uluslar arası tahkim alanında yapılan düzenlemelere ilâve olarak, yatırıma elverişli ve istikrarlı bir ekonomik zeminin ortaya çıkması şarttır. Aksi takdirde ekonomik kısır döngünün varlığını devam ettirerek Türk ekonomisinin bitkisel hayata girmesine yol açacağı unutulmamalıdır.

Hazırlanan bütçe uygulamaya konduğunda bütün vatandaşlarımızın özellikle de dar gelirli vatandaşlarımızın, memurlarımızın biraz daha sıkıntı çekeceği bellidir. Dar gelirli vatandaşlarımıza, ekonomimiz, an-

cak kriz sendromundan ve faiz bataklığından kurtulduğunda daha fazla kaynak aktarılacağını ifade etmeyi gerekli görüyorum. Refah ve mutluluklarını kalıcı hâle getirmek, ancak o zaman mümkün olacaktır. Bütün olumsuzluklara rağmen, memurlarımızın daha fazla zor durumda kalmamaları için, maaş artışı ile fiyat artışlarının seyri sürekli takip edilerek enflasyona ezdirilmemeleri sağlanacaktır.

Takdir edileceği üzere, bütçenin böyle bir mantıkla hazırlanmış olması tek başına bir şey ifade etmemektedir. Politikaların kararlılıkla uygulanması, kamu kaynaklarının israf edilmemesi, yolsuzluklar ve haksızlıklar karşısında daha çok duyarlı olunması şarttır. Bu görev ve sorumluluk öncelikle hükümetimize ve hükümeti oluşturan partilerin yöneticilerine aittir.

İkinci olarak da özel sektöre ve finans kuruluşlarına büyük görevler düşmektedir. Faiz sarmalının kırılarak enflasyonun düşürülmesinde, kararlı ve gerçekçi davranmak, kısa vadeli ekonomik hesaplar peşinde koşmamak önem taşımaktadır. Özel sektörümüzün kamu harcamalarındaki daralmayı ve yüzde 25'lik enflasyon hedefini dikkate alarak yatırım ve üretim faaliyetlerinde kısıntıya gitmemeleri gerekmektedir. Kamu kesimindeki daralmaya paralel olarak talep azalmasının ortaya çıkacağını hesap edip üretimi kısmak ve işçi çıkarmak yerine, toplumsal da-

yanışmaya ve ihracata ağırlık verilmelidir. Bunun, ekonomimizin sağlığa kavuşması açısından hayati öneme sahip olduğu unutulmamalıdır.

Türkiye, çok yönlü ve büyük de olsa yaşanan krizi aşacak güçtedir ve inşallah en kısa zamanda da aşacaktır. Potansiyel zenginliklerimiz ve jeopolitik konumumuz istense de istenmese de Türkiye'yi güçlü ve önemli kılmaktadır. Uzun yıllardır yolumuzu tıkayan enflasyon belâsı, yolsuzluklar ve kısır çekişmeler aşıldığı takdirde ülkemizin önü açıktır. Sosyoekonomik gelişmemizin önündeki engeller temizlendikçe de halkımızın mutluluğu ve zenginliği katlanarak artacaktır.

2000 yılı bütçesi üzerine yaptığım bu değerlendirmeden sonra, ülke gündeminin iki sıcak meselesine temas etmek istiyorum.

Bunlardan ilkinin, bizleri büyük bir acıya gark eden Marmara depremiyle ilgili olarak milletimizin her kesiminden ve ülke dışından yapılan yardımların harcanması konusunda ortaya çıkan tartışmalar oluşturmaktadır. Hükümetin almış olduğu karar neticesinde, tüm bağış ve yardımlar Ziraat Bankasında açılan "Marmara Bölgesi Depremzedelerine Merkezî Yardım Hesabı"nda toplanmaktadır. Bugüne kadar bu hesapta toplanan iç ve dış yardım ve bağışları toplamı 73 trilyon civarındadır. Bu hesapta toplanan ve toplanacak olan paraların depremzedelerin ihtiyaçları için

açıklık ve şeffaflık içinde harcanacağından hiç kimse-
nin kuşkusu olmamalıdır. Milletimizin bu konudaki
hassasiyeti, partimizin de hükûmetimizin de hassasi-
yetidir.

İkincisini ise, meclisin açıldığı tarihten itibaren
zaman zaman ülke gündemini işgal eden Merve Ka-
vakçı olayıdır. Siyasî statüsü hâlen tartışılan ve huku-
kî bir netliğe kavuşmamış olan Merve Kavakçı ile ilgi-
li son gelişme, yeni tartışmaları beraberinde getire-
cek, yıllardır gündemde olan gerilimleri arttıracak bir
nitelik arz etmektedir. Bu gibi olaylar karşısında hu-
kuk devletlerinde asgarî bir titizliğin gösterilmesi zo-
runludur. Gece yarısı ortaya çıkan durum, ülkemizin
dış itibarını ve imajını da olumsuz etkileyebilecek bir
görünüme sahiptir. Bu gibi durumlarda, özellikle yargı
mensuplarının daha özenli ve dikkatli davranmaları
demokratik hukuk devletinin asgarî gereklerindedir.

Muhterem Dava Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmamı depremden sonra ülkemizde sıkça
gündeme gelen siyasî eleştiri ve karalama seremoni-
lerine dikkat çekerek tamamlamak istiyorum.

İlk tespit olarak, siyasî ve idarî sistemi eleştirme
ve karalama söylemlerinin salgın hâline geldiğini ifa-

de etmek gerekiyor. Sorumlu sorumsuz, yetkili yetki-
siz birçok kişi tarafından gerekli gereksiz birçok eleş-
tiri gündeme getirilmekte, “üzüm yemekten çok bağıcı
dövülmeye” çalışılmaktadır. Suçun ve suçlunun bol,
ama gerçek faillerin ortada olmadığı bu tablo karşı-
sında vatandaşımızın kafasının karışıp umutsuzluğa
düşmemesi mümkün değildir.

Aslında bu zihniyet yapısı ve eleştiri alışkanlığı,
Türkiye'nin çağdaş demokrasiyi ve devleti inşa etme
sürecinde niçin ciddi bir mesafe katetmediğini çok iyi
özetlemektedir. Yıllardır aktif siyasetin içinde yer alıp
iktidar sorumluluğunu paylaşanların siyasetten ve
siyasî sistemden şikâyetçi olmaya ne kadar hakları
vardır? Aynı soruyu bürokratik yapıların başında bu-
lunanlar için de sormak mümkündür. Bu anlayış, ma-
alesef bulaşıcı hastalık gibi birçok meslek kategori-
sine de yayılmaktadır.

Bize göre, bütün bu bakış açılarıyla sorunları
çözmek mümkün değildir. Daha da önemlisi, sorunla-
rı çözmek iddiasıyla ortaya çıkan bu zihniyet sorunla-
rın esas kaynaklarından birini oluşturmaktadır. İşte
bunun için, Türkiye'de gerçekten değişim ve reform
isteniyorsa, değişimin, kolaycılığı ve sorumluluktan
kaçışı ifade eden bu zihniyetlerden başlaması gere-
kir.

Siyasetten bürokrasiye, medyadan özel sektöre

kadar her alanda sorumluluk ahlâkının gelişmesi ve kurumlaşması şarttır. Yapıcı bir eleştiri geleneğinin ve sorumluluk ahlâkının gelişmediği yerlerde ve alanlarda yeniden yapılanma çağrıları göz boyama seremonilerinden ya da havanda su dökmekten başka bir anlama gelmeyecektir. Tutarlılık, samimiyet ve ciddiyetten mahrum bir siyaset anlayışıyla bir yere varılamayacağını artık herkesin anlaması gerekmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi geçmişten bugüne, Türk siyasetinde ciddi ve tutarlı bir anlayışın hâkim olması için elinden geleni yapmıştır. Bundan sonra da yapmaya devam edecektir. Türk milliyetçiliğinin siyaset alanına ilişkin bu duyarlılığını kendilerince yorumlamaya ya da çarpıtmaya çalışanlar yanıldıklarını er geç anlayacaklardır.

Bu duygu ve düşüncelerle yüksek heyetinizi bir kez daha saygıyla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

26 Ekim 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Kıymetli Arkadaşlarım,**Basınıımızın Seçkin Temsilcileri,**

Hepinize sevgi ve saygılarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Yaşadığımız şu günlerde Türkiye önemli olaylara sahne olmaktadır. Bu olayları anlamak için Türkiye'nin içinde bulunduğu iç ve dış konjonktürü, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve hükûmetin takip ettiği politikaları iyi kavramak zorundayız. Zira, içinde bulunduğumuz şu aşamada gerek içeride, gerekse dışarıda meydana gelen gelişmeler, ülkemizin bugünkü şartlarını etkileyen olaylar olduğu kadar, geleceğini de etkileyebilecek olaylardır.

Değerli Milletvekilleri,**Kıymetli Basın Mensupları,**

Türkiye'nin gerçek gündemiyle, yaşamak zorunda bırakıldığı gündem arasında sürekli bir mesafe yaratılmaktadır. Bunu daha iyi görebilmemiz için ülkemizin gerçek gündemi diye söz ettiğimiz hususları şöyle bir sıralamamız gerektiğinde durum daha netlik kazanabilir.

Türkiye'nin önündeki birinci gerçek gündem maddesi, on yıla ulaşan kronik enflasyon ve borçlanmaya

dayalı ekonomik politikaların, özellikle geçen yıl dünyada yaşanan ekonomik krizden sonra artık sürdürülemez bir noktaya ulaşmış olmasıdır.

Türkiye'nin önünü tıkayan sadece bugününü değil, yarınını da karartacak olan bu politikalardan köklü bir değişim yapmak, bu kararlılığı göstermek gerekmektedir. Bu tabloyu oluşturan gelişmelerde, bu krize yol açan politikaların hazırlanıp uygulanmasında, hiçbir sorumluluğu olmayan biz Milliyetçi Hareket Partililer, ülkemizi düştüğü bu durumdan çıkaracak radikal ekonomik ve sosyal politikaların uygulanması gerektiğini tespit ederek bir koalisyon hükûmeti çerçevesinde bunları uygulayacak kararlılığı ve iradeyi ortaya koymuş bulunuyoruz.

Enflasyon, borçlanma ve faiz üçgenine sıkıştırılmış Türk ekonomisini bu dar boğazdan bir an önce çıkarılması zarureti vardır. Bu çarpık yapının milletimizi daha fazla tahrip etmesine göz yummak demek, birincisi Türkiye'nin gelişme potansiyelini yok etmek demektir; ikincisi ise enflasyon yoluyla ezilen yoksul tabakaların, düşük gelir gruplarının daha da yoksullaşmasına neden olan bir avuç rantiyenin vurgununa seyirci kalmak demektir.

Türkiye'nin takip edilecek anti-rantçı, anti-enflasyonist politikalarla reel ekonomiyi besleyecek, para-kredi uygulamalarına geçmeye ihtiyacı vardır.

Ülkemiz ancak böyle köklü bir ekonomik politika değişimi ile yeniden büyümesini, sağlam kaynaklara dayandırabilecektir.

**Aziz Dava Arkadaşlarım,
Sayın Basın Mensupları,**

İşte Türkiye'nin gerçek gündem maddelerinden birincisi budur. Yani ekonomik istikrar ve büyümedir. Yüce Meclis ve hükûmet, bu gündemde yoğunlaşmıştır.

Diğer bir konu ise, ülkemizin Marmara depremi ile yaşamış olduğu büyük felâketin yaralarının sarılması, bu bölgenin yeniden imarı ve inşasıdır.

Alan olarak büyük bir mesafeyi kapsayan deprem felâketinin yol açtığı en büyük sorun, barınma sorunu ve acil çözüm olarak uygulamaya soktuğumuz prefabrike konutların kıştan önce tamamlanarak, depremedelerin perişanlıktan bir an önce kurtarılması hususudur.

Bu konuda hükûmetimiz ve özellikle görev alanı dolayısıyla Bayındırlık Bakanlığımız kesintisiz, hummalı bir faaliyet içinde çalışmaktadır. Bu konutların tamamlanıp hak sahiplerine verilmesi için bir zaman belirlenmiştir. Kısa bir süre içerisinde yapılması gereken çok büyük çaplı bir iştir; fakat arkadaşlarımızın

bunu kasım sonu itibarıyla tamamlayarak bu işten yüzlerinin akı ile çıkacaklarına inanıyorum. Böylece Türkiye tarihinde ilk defa depremzedeler, depremden sonraki kışa, devletin kendileri için yaptığı evlerde gi-recekler ve deprem felâketine karşı devletin koruyucu sıcaklığını hissedeceklerdir.

Muhterem Milletvekili Arkadaşlarım,

Türkiye'nin gerçek gündeminde, artık tıkanmış olan, işlemeyen, hantal bürokratik yapısıyla ülkenin gelişme dinamizmini engelleyen idarî mekanizmanın, devlet yapısının yeniden işlerliğini sağlayacak re-formlar da vardır.

Bir eğitim sistemi düşününüz ki yaz boz tahtası-na dönüşmüş, bir yüksek öğrenim ki çağdaş bilimin ülkemizde takip edilmesini dahi engelleyen geri bir anlayışa sürüklenmiş, bir YÖK düzeni kurulmuş ki üniversite öğretim üyeleri ve öğrencileri üzerinde ta-hakküm kuruyor ve bunu yaparken de üniversiteler-den daha büyük bir bütçeyi kullanıyor. Böyle bir olumsuz yapının ve anlayışın devam etmesine göz yummak mümkün değildir. Ülkemizin bugününü sı-kıntıya sokan geleceğini de karartabilecek olan ku-rumlar karşısında sessiz kalmak, bu ülkeyi seven hiç kimsenin yapabileceği bir şey değildir. Kimse bizden bu sistemi oluşturan çağ dışı kalmış mekanizmaları

sürdürmemizi isteyemez ve bekleyemez. Bu hantal idare ve bürokratik yapıları eğitim sisteminden yük-sek öğrenime, sağlık sisteminden imar düzenine ka-dar kökünden değiştirmek zorundayız.

Bu yapıların yenilenmeden devamını isteyenler, ülkemizi çıkarları ve ihtirasları için geri, köhnemiş bir yapıda hapsedmek isteyenlerdir. Türkiye'yi kimsenin çıkarlarına feda edemeyiz.

Dünyanın yeni bir çağa girmeye hazırlandığı şu günlerde, Türkiye'yi yeni bir geleceğe hazırlamak, bü-yük bir ülke olarak yeniden inşa etmek zorundayız. Eski ve köhne statükocu anlayışları, baskıcı-devletçi yaklaşımları tasfiye ederek kapsamlı bir dizi reformu “demokratikleşme politikalarını” gerçekleştirmek zo-rundayız.

Değerli Arkadaşlarım,

Ülkemiz büyümek ve gelişmek zorundadır. Kim Türkiye'ye tersini yaptırmaya çalışıyorsa Türkiye'nin düşmanıdır. Bu ülkeye ve millete sevgiyle bakmıyor demektir.

Büyüme ve gelişmenin yolu bellidir. Türkiye, ön-celikle ekonomik dengelerini yeniden inşa ederek eko-nomik istikrar ve atılıma; devlet yapısına işlerlik kazan-dırarak siyasal istikrarı sağlayacak “demokratikleşme-

ye yönelmelidir.” Her iki şartta, mevcut durumun, işlevini kaybetmiş yapıların değişmesine bağlıdır. Bu değişimi sağlayacak reform programları birbirini tamamlayacak bir şekilde uygulanmalıdır.

Kıymetli Milletvekilleri,

Sayın Basın Mensupları,

Türkiye'nin yaşadığı coğrafya, tarihin her döneminde üzerinde yaşayanlara geniş fırsatlar sunduğu kadar birtakım tehlikeleri ve tehditleri de üzerinde taşıyan bir coğrafyadır. Bu topraklarda uygarlık olarak en uzun yaşayan bizim milletimizin kurduğu uygarlıktır. Bu coğrafyada geçici değil, kalıcı olmanın sırrını milletimiz, büyük Türk milleti bulmuştur. Milletimizin bulunduğu bu sır bir yaşama felsefesine ve onun “birlik”, “kardeşlik” ve “gelişme” ilkelerine dayalıdır. Çağdaş dünyada bu ilkelerin uygulama biçimi ekonomik dinamizm, sosyal kalkınma ve katılımcı demokrasidir.

Milletimizin güçlenmesini istemeyenler, karanlık hesaplar içinde olanlar, ülkemizin bugününe ve geleceğine düşman olanlar Türkiye ne zaman iyi şey yapmaya yönelirse, Türkiye'nin önünü kesecek hesaplar içinde provakatif olaylara yönelmişlerdir.

Bu ülkeyi yıllarca bölücü terörle meşgul edip, yüzlerce vatan evlâdının toprağa düşüp şehit olmasına sebep olanlar bölücü terör örgütünün yenilgiye, hezimete uğratılmasından sonra yeni arayışlara yönelmişlerdir. Türkiye'yi istikrarsızlaştırma çabaları son yıllarda giderek birtakım çatışma kutupları oluşturma gayretlerine dönüştürülmüştür.

Son olarak, değerli düşünce ve siyaset adamı merhum Prof.Dr.Ahmet Taner KIŞLALI beyin bombalı bir hain saldırıyla katledilmesi olayı da bu çerçevede ele alınması gereken bir olaydır. Burada tekrar Prof.Dr. Ahmet Taner KIŞLALI'ya Allah'tan rahmet dilerken, kederli ailesine başsağlığı dileyip acılarını paylaşmak istiyorum.

Türkiye'nin ciddi ekonomik ve sosyal kararlar almaya başladığı, Meclis'in önemli çalışmalar yapmak için gece gündüz demeden uğraştığı, hükûmetin önemli uygulamalar yaptığı bir dönemde böyle bir olayla karşılaşmak üzüntü verici olduğu kadar, düşündürücüdür de. Türkiye'nin uzun yıllar Batı ile özellikle Avrupa Birliği ile ilişkilerinde yeni bir sürece girildiği dönemde bu olayın cereyan etmesi vahim bir durumdur.

**Değerli Arkadaşlarım,
Sayın Basın Mensupları,**

Türkiye ne zaman sorunlarını çözmeye yönelirse, gerçek gündemini ele alırsa, önüne sun'î ve dayatma bir gündem konmaya çalışıldığını ifade ettim.

Düşününüz bir defa, bu zorlu coğrafyada, bin yıl sonra Asya Türklüğü ile ekonomik anlamda ilk büyük bağ olacak Bakü-Ceyhan Boru Hattı'nın gerçekleşme aşamasına geldiği hafta Türkiye'nin önüne neyi koyuyorlar?

Bütün bu gelişmeleri birlikte değerlendirdiğimiz zaman iki önemli tespiti yapabiliriz: Bunlardan birincisi, Türkiye siyaseten doğru yoldadır. Ekonomiden dış politikaya kadar geniş bir alanda hedefler doğru tespit edilmiştir ve Türkiye kararlılıkla bu hedeflere ulaşmak durumundadır.

İkinci nokta şudur: Türkiye adım adım başarıya ve aydınlığa doğru ilerledikçe, başarıya gidecek politikaları uyguladıkça bundan rahatsız olacak unsurlar vardır ve bunlar Türkiye'nin yolunu kesmek isteyenlerdir.

Bunların, yani Türkiye'nin yolunu kesmek isteyenlerin hedefi bellidir. Ülkemizde kargaşa yaratacak olaylar çıkarmak, toplumda kutuplaşmalar yaratarak bir gerilim stratejisi takip etmek, hükûmeti ve Meclis'i çalışamaz hâle getirmek ve ortaya çıkacak bir kaos durumunda Türkiye'yi önünü göremez bir çıkmaza

sokmak. Bu durum Türkiye'deki ekonomik ve demokratik gelişmeyi sekteye uğratacak, ülkemizde sonu belli olmayan bir yanlışla ve kargaşaya saptıracaktır.

Bu hain plânın hedefi Türkiye'nin büyümesini, kalkınmasını durdurmak, demokrasi dünyasından koparıp içine kapalı bir "Üçüncü Dünya" ülkesi veya Orta Doğu rejimine mahkûm etmektir. Bu plânın sahipleri, uygulayıcıları kim olurlarsa olsun mutlaka ve mutlaka kökleri dışarıdadır.

**Muhterem Arkadaşlarım,
Saygıdeğer Basın Mensupları,**

Bu oyunu bozmak zorundayız ve bozacağız. Türkiye, yeni yüzyıla yeni bir hamle yaparak girmek mecburiyetindedir. Türkiye'nin ulaştığı tarihsel birikim, büyük milletimizin temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisi, ülkenin bütün sorunlarını açacak ve çözecek güçtedir. Milletimizin birlik ruhunu bozmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Rahmetli Prof. Dr. Ahmet Taner KİŞLALI'nın katledilmesi karşısında, küçük provakatif bir grubun dışında, başta kederli ailesi olmak üzere, toplumumuzun muhtelif kesimlerinin sergilediği sağduyulu tavır bu konuda en büyük dayanağımızın Büyük Türk Milleti olduğunu gösteren bir örnektir.

Türk devleti de milletine yakışır bir şekilde bu cinayeti çözmeye mecburdur. Bu tür cinayetlerin aydınlatılması fail ve sorumlularının tespit edilip yakalanması devletin görevidir ve bu görevin yerine getirilememesinin hiçbir mazereti olamaz. 57. Cumhuriyet hükûmeti, devletin bu cinayeti aydınlatması için gereken her şeyi yapmak kararlılığındadır.

Bu cinayetleri işleyenler ortaya çıkarılmadıkça, devlet töhmet altında kalmakta, meclis ve demokratik sisteme yönelik tereddütler oluşabilmektedir. Böylece Türkiye'yi siyasî istikrardan mahrum etmek için uğraşan cinayet şebekelerinin arzuladıkları bir durum ortaya çıkmaktadır. Bu cinayetin aydınlatılması bu yönüyle de önemlidir.

Buradan bir kez daha açıkça ifade etmek istiyorum ki hükûmetimiz demokrasi ve istikrar içerisinde terörle, karanlık odaklarla mücadelede kararlıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Biz bir haftayı içeride bu olaylarla geçirirken dış dünyada da çok önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Şüphesiz bunların içerisinde Kafkaslarda yeniden şiddetlenen ve yayılma eğilimi taşıyan savaş en önemli olaydır. Rus kuvvetlerinin asker sivil ayrımı gözetmeksizin Çeçenistan'a yönelttiği saldırılar, Kafkasya'da kanlı insanlık dışı olayların yaşanmasına da neden olmuştur.

Biz bölgemizde meydana gelen bu tür olaylardan rahatsız olmanın yanı sıra kardeş Çeçenistan halkına zarar veren saldırıların durdurulması gerektiğini düşünüyoruz.

Ruslar ve Çeçenler arasında görüşmelerin yeniden başlayıp, barışa ulaşması sadece akan kanın durmasına yol açmaz. Aynı zamanda bütün Kafkasların ihtiyaç duyduğu gelişme ve istikrar arayışına da cevap verebilir. Kardeş Çeçen halkının bir an önce ölüm korkusundan kurtulup barışa kavuşmasını dilerken, Rusya'nın bu politikalarından vazgeçmesinin Dünya Barışı açısından da önemine işaret etmek istiyorum.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Türkiye önemli bir zamanda büyük sorunları aşmak için tarihî bir dönüm noktasındadır. Yeni yüzyılda "gelişmiş, güçlü ve demokrat" bir Türkiye yaratma özlemi, bizim siyasetimizin esasını oluşturmaktadır. Bugünkü sorunlarımızdan kurtulmanın yolu aklın, sağduyunun ve bilimin ışığında üretilen politikaları hayata geçirmekle mümkündür. Büyük Meclisin bunu yapabilecek güçte olduğuna inanıyorum.

Bu ümitte ve heyecanla hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

2 Kasım 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Muhterem Dava Arkadaşlarım,
Basınıımızın ve Televizyonlarımızın Değerli
Temsilcileri,**

Konuşmama, hepinizi sevgi ve saygıyla selâmlayarak başlıyorum.

Öncelikle, hafta sonu deprem bölgesinde bakan ve milletvekili arkadaşarımla yaptığımız incelemeler ve prefabrik konutların teslim töreniyle ilgili bilgiler sunmak istiyorum.

Sadece Marmara Bölgesi'ni değil, bütün ülkemizi derinden sarsan büyük deprem felâketinin ardından geçen iki buçuk aylık süre boyunca hükûmetimiz, âdeta zamanla yarışırçasına depremzede vatandaşlarımızın sosyal ve ekonomik hayatlarında normalleşme sağlama gayretinde olmuş ve bu alanda çok önemli mesafeler kaydedilmiştir.

Bugün, depremin ilk günlerinde dile getirilen kamu hizmetlerine yönelik eleştiri ve sızlanmaların azaldığı gözlenmiştir. Prefabrik konutların kısım kısım teslim edilmesiyle ve diğer hizmetlerin düzene girmesiyle birlikte hem bölgedeki insanlarımız hem de bütün vatandaşlarımız büyük bir moral ve heyecana kavuşmaya başlamışlardır. Hedefimiz, kış bastırmadan bütün prefabrik konutları tamamlamak ve hak sahiplerine teslim etmektir. İnşallah, kalıcı konutların tamamlanması

konusunda da aynı disiplinle ve hızla hareket edilecek, afete maruz kalan vatandaşlarımızı yeniden işleriyle, güçleriyle, hayatlarıyla hemhâl kılacağız.

Deprem bölgesinde insanlarımızın içerisinde bulunmuş oldukları ağır şartlara rağmen milletine ve devletine olan güven ve teveccühlerini asla boşa çıkartmayacağız. Bütün kuruluşlarımızdan ve hayırsever vatandaşlarımızdan depremin açtığı yaralar sarıncaya, insanlarımız normal hayatlarına dönünceye kadar hassasiyetlerini, ilgilerini muhafaza etmelerini bekliyorum.

Türk milletinin ve devletin bu büyük imtihandan yüz akıyla çıkmasını, bölge insanının geleceğe ümitle bakmasını sağlamak zorundayız. 57. Hükûmetin ve Meclisin önünde duran en önemli ve tarihî görevlerden birisinin bu olduğuna şüphe yoktur.

Değerli Milletvekilleri

Sayın Basın Mensupları,

Bilindiği üzere 20. yüzyılın son Cumhuriyet Bayramı'nı da kutladığımız siyasî tartışmalarla yüklü olan bir haftayı geride bıraktık.

Bir ölçüde eleştiri ve uzlaşma geleneğimizin sığılığında, bir ölçüde de birikmiş sorunların yarattı-

ğı gerilimlerden kaynaklanan bazı tartışma ve meseleler, geçen hafta boyunca ülke gündeminin ilk sıralarında yer almıştır. Toplum nezdinde büyük ölçüde çözümlenmiş olmasına rağmen, temel siyasî konularda entelektüel ve siyasal elitin birbirini suçlamaya devam ettiği, Türkiye'nin bir türlü millî meselelerde ortak tavır alma refleksini geliştiremediği görülmektedir.

Huzurlarınızda bu nokta üzerinde biraz durmak istiyorum.

Ülkemizde, maalesef, sadece bireysel ya da grupsal tavır alışlarda değil, siyasetimizin ve toplumumuzun müşterek meselelerinde de ilkeli ve tutarlı bir yaklaşım geliştirmekte zorlanıyoruz. Türk siyasetinin tarihî hastalıklarından biri, sağlıklı bir iktidar muhalefet ilişkileri geleneğinin tesis edilemeyişidir. Bir diğeri de meseleleri çok yönlü ve uzun soluklu değerlendirme anlayışımızın zayıflığı ile görünürde ülke, gerçekte ise kişisel çıkarları savunma alışkanlığının yer etmiş olmasıdır.

Zaten, Türk siyasetinin bu belirgin iki özelliği, birbirini besleyen ve tamamlayan iki ciddî olumsuzluğu, iki handikapı ifade etmektedir.

Çeşitli zamanlarda ve şekillerde tezahür eden cumhuriyet-demokrasi tartışmaları ile demokratikleşme projelerinin muhtevası ve takdimi, bu açıdan çok iyi birer örnek oluşturmaktadır.

Partimizin, geçmiş yıllarda alevlenen Türk siyasetini tıkanma noktasına getiren ve cumhuriyet-demokrasi tartışmaları şeklinde sembolize olan gelişmeler karşısında aldığı tavır bellidir ve bu tavrımızın önemi zamanla daha iyi anlaşılmıştır. Zaten, Türk insanının 18 Nisan Seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi'ne gösterdiği teveccühün bir sebebi de budur.

Son zamanlarda yargı organlarının tepesinde bulunan şahsiyetlerin yaptığı açıklamalarla tekrar gündeme gelen ve Prof. Dr. Ahmet Taner KİŞLALİ'nin hunharca bir cinayete kurban gitmesinin ardından önemini korumaya devam eden demokrasi ve cumhuriyet tartışmaları hepinizin malûmudur.

Bu çerçevede vurgulanması gereken ilk nokta, özellikle yargı mensuplarınca mesleklerine ve topluma karşı sergilemeleri gereken titizlik ve özenin gösterilmediğiyle ilgilidir. Adalet dağıtan mekanizmaların başındaki şahsiyetlerin ülke ve dünya meseleleriyle ilgili görüş ve önerilerinin bulunması tabiidir. Ancak, kendileri bu görüşleri açıklarken herkesten daha fazla dikkatli davranmak, uzlaştırıcı ve yol gösterici olmak zorundadırlar. Meselelere bir siyasî parti yöneticisi ya da belli bir görüşün sözcüsü gibi yaklaşmaktan imtina etmeleri şarttır.

Siyasî partilerimizin de bu tür açıklamalar karşısında konuya kendi siyasî pencerelerinden yaklaşım

değerlendirmeleri, demokratik hukuk devletinin zedelenmesine, siyasî bölünmelerin ve çatışmaların adalet mekanizmalarına sirayet etmesine yol açacaktır.

Demokratik hukuk devletinin işleyişine ve meşruluğuna gölge düşürecek bu anlayış ve yaklaşımların değişmesi gerekmektedir. Siyasî partilerin de bu tür konularda daha tutarlı ve ilkeli tavır alması zorunludur. Partilerin kendi siyasî konumlarını ve söylemlerini olumlayan açıklamalar karşısında aktif destek verip, aksi durumlarda sert tavır takınmasının birçok sıkıntıyı beraberinde getireceği açıktır.

Türkiye'nin artık, cumhuriyet demokrasi karşıtlığını, ikilemi aşması gerekmektedir. Bu kavramlar çoğu zaman sembol olarak da kullanılmakta, bu "bayraklar" altında başka siyasî mücadeleler de yapılabilmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk milletinin, bu iki temel siyasî değeri önemseyip, bir senteze ulaştığına inanmaktadır. Türk siyasî sistemi açısından da benzer bir değerlendirmeyi yapmak mümkündür. 20. yüzyılda toplum ve devlet olarak yaşadığımız tecrübelerin ve elde ettiğimiz kazanımların Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Bunları ayrıştırmaya çalışmak gibi, sulandırmak ve günlük siyasî çekişmelere alet etmek de yanlıştır.

Bundan sonra önemli, aynı zamanda gerekli olan, cumhuriyetimizin temel niteliklerine zarar vermeden demokratik siyasî hayatımızı ve hukuk devletini geliştirip, zenginleştirmektir. Ülkemizin, 21. yüzyıla girerken demokratikleşme projesini tamamlayarak bütün yurttaşlarının mensubu olmaktan iftihar edeceği güçlü hukuk devletini inşa etmesi ve insan hakları siyasetini geliştirmesi şarttır. Toplum ve partiler olarak, 21. yüzyıla ilişkin öncelikli temel siyasî hedeflerimizden biri bu olmalıdır.

Bu ve benzeri sebeplerle, 21. yüzyılın sonuna yaklaştığımız bugünlerde, demokratik cumhuriyetimizin elde ettiği kazanımların ve birikimlerin heba edilmesine razı olamayız. Bu kazanımlardan vazgeçme ya da gelinen noktadan geriye dönüşü ifade edecek değişikliklerden ve uygulamalardan medet umamayız. Aynı şekilde, hem cumhuriyetimizin hem de demokrasimizin kalbi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevî şahsiyetine zarar vermekten, çalışmalarını sekteye uğratıp motivasyonunu bozacak açıklamalardan şiddetle kaçınmak zorundayız.

Tabi ki cumhuriyetimizin ve demokrasimizin temelini, yani bir arada kardeşçe yaşama ilkelerimizi dinamitlemeye çalışan, Türkiye düşmanı çevrelerin maşası olarak hareket eden yıkıcı unsurlar bulunmaktadır. Bunlar geçmişte var olmuştur, bugün de vardır, yarın da var olmaya devam edecektir.

Önemli olan, birlik ve dirliğimizin düşmanlarıyla, hukuk devleti araçlarıyla mücadele etmek ve bu mücadeleyi mutlaka kazanmaktır. Toplumsal değerleri ve beklentileri yok sayarak toplum ve siyaset projesi geliştirmekten kaçınmaktır.

Demokrasi ve hukuk devleti içinde kalınarak alınacak her mesafe, bizim için, toplumsal huzurun ve demokrasinin gelişip yerleşmesi anlamına gelecektir.

İşte bütün bu meselelerde, siyasetçiler kadar, yargı ve medya mensuplarına da büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Ne demokrasimizin ne de cumhuriyetimizin, herkesin kendi kafasındaki din ve lâiklik anlayışını ya da hayat tarzını hâkim kılmaya cevaz vermediği unutulmamalıdır. Ülkemize ve toplumsal hayatımıza yapılacak en büyük kötülük, insanlarımızı cumhuriyet ile demokrasi arasında bir tercih yapmaya zorlayan tavır ve davranışlar içinde olmaktır.

Cumhuriyetimiz, millet olarak yaşadığımız tarihî tecrübelerin birikimidir. Bu anlamda devlet yapımızın temel renklerinden birini oluşturmaktadır. Demokrasi ise, toplumsal ve siyasal farklılıklarımızın bir arada barış içinde bulunarak ülke yönetimine aktarılmasını temin eden siyasî zeminin adıdır. Bunun için de Türk devlet sisteminin tamamlayıcı bir unsurunu oluş-

turmaktadır.

Bu temel tercihler ve değerler üzerinde siyasî elitlerin ve aydınların samimî bir mutabakatı ve daha sonrasında bu konuda sergileyecekleri duyarlılık, birçok sorunumuzun çözümü için elverişli bir alt yapı yaratacaktır. En azından, siyasî rekabeti de uzlaşmayı da mümkün kılan bir zemin ortaya çıkmış olacaktır.

İşte bize göre, ülkemizin demokrasi, barış ve istikrar içinde ilerlemesinin en gerçekçi ve makûl yolu budur. Türkiye, inşallah gelecek yüzyılda hem demokrasisini ve cumhuriyetini koruyup geliştirerek hem de sür'atle kalkınarak yoluna devam edecek, 2023 yılında her açıdan dünyanın sayılı ülkelerinden biri hâline gelecektir.

Yeter ki, yaşadığımız ve yaşayacağımız zorluklar ve sıkıntılar, insanımızın yılgınlığa sürüklenmesine, milli rotamızdan şaşmamıza sebep olmasın.

Yeter ki cumhuriyet ve demokrasi bir ayrışma ve çatışma vesilesi olarak görülmesin; cumhuriyetten yola çıkarak daha az demokrasi, demokrasiden yola çıkarak daha az cumhuriyet isteme tuhaflığının ve açmazının yaygınlaşmasına fırsat verilmesin.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Demokrasi ve cumhuriyet tartışmaları, son

günlerde tekrar gündeme geldiği ve çok önemli bir boyuta sahip olduğu için biraz ayrıntılı olarak temas etmek istedim. Meseleye, serinkanlı yaklaşmanın gereğini ve makûl bir bakış açısının önemini ortaya koymaya çalıştım. Sizlerden de bu konuda da duyarlılığınızı sürekli korumanızı ve her fırsatta halkımıza anlatmanızı bekliyorum.

Şimdi ise, kamuoyunda tartışılan ve partimizle de ilişkilendirilmeye çalışılan af meselesine temas ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Daha önceki grup toplantılarımızda da ifade ettiğim gibi, partimiz ilke olarak 'af'tan yana değildir. Belli aralıklarla çıkarılan af kanunlarının sonuçta hukuk devletini dejenere ettiğini, adalet duygusunu zedelediğini biliyoruz. Ve yine, vatandaşlarımız arasında 'af'tan rahatsızlık duyanların belli bir ağırlık oluşturduğunun farkındayız.

Konuya bakışımızın bu çerçevede olduğu gayet iyi bilinmesine rağmen, partimiz çeşitli eleştirilere ve karalama kampanyalarına muhatap olmaktadır. Bizim yaklaşımımızı, af tartışmalarının yarattığı beklentiler sebebiyle "af kanunu"nun artık geciktirilmeden çıkarılması şeklinde özetlemek mümkündür. Milliyetçi Hareket Partisi, bu süreç içinde, toplumumuzun kabul edebileceği bir af düzenlemesinin ortaya çıkışına

özen göstermiştir.

Bu vesileyle, çetelerle ilgili haksız ve yakışsız değerlendirmelerden sonra başlayan bazı yeni yorumlara da temas etmek gerekmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi için, başkalarının zaman zaman yaptığı gibi “iyi suçlu, kötü suçlu” yoktur. Suçlu suçludur. Bazı çevrelerin sahip olduğu, suçlu ya da hükümlü kendilerine yakın bir siyasî görüşü paylaştığı zaman farklı, başka bir görüşte olduğu zaman farklı bir tavır içinde bulunma alışkanlığı, bizler açısından çifte standarttan ve tutarsızlıktan başka bir anlama gelmemektedir.

PKK’lı canilerin affedilmesinin bile gündeme getirilebildiği bir ortam ve yayınlar karşısında sessiz kalıp, daha sonra partimize dil uzatmaya kalkışmak, en hafif tabirle saygısızlıktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, af tasarısıyla ilgili olarak ne bir hükümet üyesiyle ne de bir muhalefet partisiyle pazarlığa girmiş ne de bir kimseyi ya da kesimi koruma endişesi taşımıştır. Samimî düşüncemiz, bugün gelinen aşamada halkımız tarafından kabul edilebilecek, ceza ve infaz sisteminin kendi içindeki adaletsizlikleri en aza indirecek bir düzenlemenin hayata geçirilmesidir. Ülkemizde bir yıldır yapılagelen af tartışmalarının artık bir çözüme kavuşturulması ve gündemden çıkarılması gerekmektedir.

Haksızlıklarla, kanunsuzluklarla ve çetelerle mücadele etmek isteyen bir Türkiye’de herkes kendi payına düşen görev ve sorumlulukları lâıkiyle yerine getirmekle mükelleftir. İkinci olarak da hukuk sisteminin aksayan yönlerini bir an önce tamir etmemiz şarttır. Ülkemizde “yapanın yanına kâr kalıyor” anlayışının değişmesi gerekmektedir. Hükûmetimiz de son olarak Bursa’da yapılan operasyonla bu konudaki kararlılığını ortaya koymuş bulunmaktadır.

Değerli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Temiz eller için sadece siyasetçilerin değil, herkesin niyetinin ve ellerinin temiz olması şarttır. Bizler, kirlî ve karanlık ilişkilerin aydınlatılmasının demokrasimizin ve hukuk devletimizin yüz akı olacağına inanıyoruz. Böyle bir duyarlılığın yeni bir yüzyılın eşliğinde ki ülkemizde yer etmesini bütün içtenliğimizle temenni ediyor, bu duygu ve düşüncelerle hepinizi bir kez daha saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

9 Kasım 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Değerli Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Öncelikle hepinizi saygı ve sevgilerimle selâmlıyorum.

Bu haftaki grup konuşmama, af tartışmalarının getirildiği nokta üzerinde bir değerlendirme yaparak başlamak istiyorum.

Hatırlanacağı üzere, geçen grup konuşmamda partimizin af meselesine yaklaşımını özetlemiş ve sözlerimi “Türk milliyetçileri koltuk meraklıları değil, ilke ve inanç sevdalılarıdır.” ifadesiyle tamamlamıştım. Bizler her zaman bu sözümüzün arkasında olmaya devam edeceğiz. Yaşama felsefemizin özünü ifade eden bu sözleri bize kimsenin hatırlatmasına ihtiyacımız yoktur. Çünkü siyasî mücadele geleneğimiz bu ilkeyle yoğrulmuştur.

Bunun için diyorum ki siyasî hayatları zikzaklarla dolu olanların, her ortama kolayca uyum göstermeyi marifet sayanların Milliyetçi Hareket Partisi'ne ve rebileceği hiçbir akıl, hiçbir tavsiye olamaz.

Yakaladıklarını zannettikleri her fırsatta partimizin siyasî çizgisine, ağırbaşlı ve sorumlu tavrına dil uzatanların, önce aynaya dikkatlice bakmalarını tavsiye ediyorum.

Bir kısım Türk siyasetçisinin ve medyasının sergilediği tavırlara baktığımızda, halkımızın özlemini çektiği güven ve huzur ortamının, demokratik hukuk devleti normlarının yerleşmesinin bir hayli zaman alacağı anlaşılmaktadır.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım, Medyamızın Sayın Temsilcileri,

Birçok kere ifade ettim, bugün huzurlarınızda bir kez daha ifade edeceğim. Af Yasa Tasarısı'nın nasıl gündeme geldiği, nasıl bir süreç takip ettiği ve bu süreçte partimizin rolünün ne olduğu açıktır. Af'fa ilke olarak karşı çıktıklarını ilân edip, affın belirli bir noktaya takılı kalanlar da bilinmektedir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu zamana kadar meselenin kazandığı boyutları göz önüne alan en makûl, en adil bir düzenlemenin arayışı içinde olduk.

Bugün partimize dil uzatmaya çalışanlar, âdeta, ne kadar değişip değişmediğimizin falına bakanlar, aslında, 12 Eylül öncesinin soğuk savaş dönemi psikolojisinden kurtulmakta zorluk çekenlerdir.

Ülkemizin, 1960'lardan itibaren yoğunluk kazanan sosyal ve ekonomik değişme sürecinde yaşadığı sancılar, hızlı ve çarpık kentleşmenin getirdiği sıkıntılar hepinizin malûmudur.

1960'lı yılların ikinci yarısında ve özellikle de 1970'li yıllarda halkımızın acı çekmesine, ülkemizin istikrarsızlaştırılması sürecine hizmet eden terör olayları, sosyoekonomik çarpıklıklar ortamında filizlenmiştir. Ülkemiz, soğuk savaş döneminde çok değişik oyunlara kışkırtmalara sahne olmuş, bu yıllarda aşırı kutuplaşmalarla, siyasî kan davalarıyla çalkalanmıştır. Farklı görüşlerde birçok gencimiz hayatını kaybetmiş, sakat kalmıştır.

Bu dönem ve olaylar üzerine, 12 Eylül Ara Rejiminin kurulan mahkemelerin hazırladığı dosyalar ve iddianameler dışında hiçbir resmî ve ayrıntılı inceleme yapılmamıştır. Terör olaylarının gerçek faileri kimlerdir, bu ağır faturayı ülkemize kimler, niçin ödetmek istemişlerdir? İşte her duyarlı Türk siyasetçisinin ve aydınının cevabını araması gereken sorular bunlardır.

Biz bu konuda, bütün siyasî partilere samimî bir öneri getiriyoruz. Gelin, 12 Eylül öncesinin terör olaylarını ve 12 Eylül dönemini Meclis Araştırması yoluyla çok yönlü olarak inceleyip araştıralım. Bunu da geçmiş yaraları deşmek, geçmişle kavga etmek için değil, geçmişle yüzleşmek için yapalım.

Bu tür olayların bir daha yaşanmaması, geçmişten gerekli derslerin çıkarılması için böyle bir yüzleş-

me zorunludur.

12 Eylül öncesi dönemde vukuu bulmuş bazı olayları, bugün partimizin önüne koyarak tavrını eleştirmeye çalışmanın kimseye bir faydası yoktur. Hiç kimsenin bu şekilde daha fazla solcu, daha fazla demokrat olamayacağı da açıktır.

7 İşçi Partili gencin katillerinin peşinde iz sürenlerin, bu ülkeyi canından çok sevmekten başka düşünceleri olmayan binlerce ülkücü gencin katillerinin hesabını da sorması gerekmez mi? Bunun, en azından daha tutarlı ve ahlâkî olmak adına yapılması şart değil mi?

Milliyetçi Hareket Partisi, biraz önce de ifade ettiğim gibi, geçmişin yaralarını deşmek kolaycılığına kaçıp, siyasî kan davaları üzerine siyaset bina etmek şeklinde bir niyete ve düşünceye sahip değildir. Bilâkis, geçmişten ders çıkararak toplumsal yaralarımızı sararak geleceğe yönelmemiz gerektiğine inanmaktadır.

Bugün siyaseten yapmaya çalıştığımız budur. Diğer bir deyişle, bizler düşündüğümüz gibi yaşamaya, özü ve sözü bir olmaya özen gösteriyoruz. Af Yasa Tasarısı konusunda söylediklerimiz de hassasiyetlerimiz de bu çerçevede şekillenmektedir. Bunu anlamakta zorluk çekenler varsa bu artık bizden çok onla-

rın problemidir.

Çünkü, bizim bu af tasarısında üzerinde durduğumuz hususu bazı çevreler kamuoyuna ısrarla yanlış bir şekilde yansıtma gayretindedirler. Biz hiç kimse için özel bir af istemiyoruz. Yaklaşımımızın temelini ceza ve suç arasında eşitliğin sağlanması oluşturmaktadır. Yüzlerce insanı katleden PKK'lı canilerin, mesela 35 erin katili caninin bile bir tek idam cezası almasına rağmen başka davalardan yargılananların sadece "sağcı" oldukları için birkaç misli cezaya çarptırılması bir adaletsizliği göstermektedir. Cezalar, suçluların ideolojik kimliğine göre değişmemelidir. Hukuk devleti "suç ve cezaların" eşitliğini sağlayan devlettir. Af yasa tasarısının da bu çerçevede ele alınması, yeni bir adaletsizliğe meydan verilmemesi açısından önem taşımaktadır.

Muhterem Dava Arkadaşlarım,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Bilindiği üzere, son günlerde gündemde yer eden bir diğer mesele, Sayın Başbakanın Moskova ziyareti esnasında yaşanan gelişmeler ile bunların kamuoyuna yansımaları biçimidir. Sayın Bülent ECEVİT'in Moskova ziyareti, önceden plânlanmış olağan bir gezi olmasına rağmen, petrol boru hattı tartışma-

ları ile Çeçenistan dramının ağırlaştığı bir döneme rastlaması, konuyu kritik hâle getirmiştir.

Rusya, dönüşüm sancıları çeken, büyük ve önemli bir coğrafyaya sahip olan bir komşu ülkemizdir. Türkiye, tabi ki bu komşu ülkeyle ikili ilişkilerini geliştirmek istemektedir. Ancak, tarihî tecrübelerin bize öğrettiği gibi, bu sorunlu ve sancılı ülkeyle ilişkilerimizde çok dikkatli olmak mecburiyeti bulunmaktadır.

1990 yılı sonrasında Rusya'nın batısındaki komünist ülkeler, belli bir istikrara kavuşmuş iken güneyi ile doğusundaki bölgeler aynı şekilde istikrara kavuşmamışlardır. Kalkınmış ülkeler ile uluslar arası örgütler, bölgeye, ikinci sınıf muameleyi reva görmüşlerdir.

Devletimiz ve halkımız ise, en son olarak yeniden alevlenen Çeçenistan sorunu başta olmak üzere, Kafkasya bölgesine karşı her zaman duyarlı olmuştur. Bölge insanıyla sahip olduğumuz tarihî ve manevî bağlar, insanî saiklerle ortaya çıkan duyarlılığımızı daha da arttırmaktadır. Çeçen halkına uygulanan zulmün bir an önce son bulması en büyük dileğimizdir.

Milliyetçi Hareket Partisi, bazı yazarların ve yayın kuruluşlarının iddia ettiği gibi, bu meseleye karşı

duyarsız olmamıştır. 19 Ekim tarihinde yapılan Meclis Grup Toplantımızdan itibaren konuyla ilgili görüşlerini açıklıkla ortaya koymuştur.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Medyamızın Sayın Temsilcileri,

Tekrar, Sayın Başbakanın ziyaretine geri dönerek bir noktayı daha vurgulamak gerekiyor. Sayın Başbakan, gezisinde Türk kamuoyunda ortaya çıkan hassasiyetleri dikkate almış, temaslarına buna göre yön vermeye gayret sarf etmiştir. Daha önce alınan karara rağmen Mavi Akım Projesi'yle ilgili teknik çalışmaların tamamlanarak imzalanması mümkün olmuştur. Bundan sonraki aşamada kamuoyunda var olan bazı tereddütleri gidermek hükümetimizin, öncelikle de ilgili bakanlarımızın görevidir.

Bu vesileyle Moskova ziyareti esnasında partimizin iki sayın bakanının karşı karşıya kaldığı durum ve bunun muhalefet partilerince ele alınış biçimine de kısaca temas etmek istiyorum. İki sayın bakanımız, bu ziyaret esnasında programlanmış bütün resmî toplantılara ve davetlere iştirak etmişlerdir. Bunun dışında yapılan görüşme ve buluşmalar ise Sayın Başbakanın özel toplantılarıdır ve bunlara kimlerin katılacağı da kendilerinin takdiridir.

İki bakanımız, bu ülkenin, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Bakanlarıdır. Moskova gezisine de Türk milleti'ni ve devletini temsilen katılmışlardır. Bunun

için, resmî heyete mensup iki bakanımızın toplantılara iştirak etmesinin engellendiğini düşünmenin ve bunu siyasî malzeme yapmanın iyi niyetle bağdaşır bir tarafı yoktur.

Bu hâdiseyi böyle görüp yorumlamaktan ısrarla kaçınanlar, bir çırpıda siyasî prim savaşına girmişler, akılları sıra partimizi küçük düşürmeye çalışmışlardır. Her konuşmalarında Türk siyasetinin klâsik hastalıklarından kurtulamadıklarını ortaya koyanların bu durum karşısında da aynı hastalıkları nüksetmiştir.

**Aziz Dava Arkadaşlarım,
Sayın Basın Mensupları,**

Milliyetçi Hareket Partisi, siyasette ilke olarak hep kaliteyi ve seviyeyi hedeflemiştir. Bu anlayışımız, partimizin diğer siyasî partilerle ilişkilerini de belirlemektedir. Dikkat edilirse, bugüne kadar hep belirli bir nezaket gözetilmiştir. Siyasî partilerimize yönelik eleştirilerimizde ne kadar haklı olsak da onları oylarıyla var eden insanlarımıza olan saygımız dolayısıyla belli bir üslûp çerçevesinde değerlendirmeye ve incitici olmamaya özen gösterdik. Ne var ki bizim yaklaşımımız, siyasetin tamamına hâkim olamamaktadır. Hâlâ bazı siyasî partiler ve siyasetçiler kendileri dışındakileri anlamaktan uzak, kendileri için arzuladıkları

nı başkalarından esirger tavırlar içerisindedirler. Eleştirilerinde ölçüyü kaçırmakta, haklılık aramamaktadırlar.

Son günlerde Amerika'yı yeniden keşfetmeye çalışanlara söyleyeceğimiz ilk söz şudur: Türk milliyetçileri, ülkemizin başbakanının bir çöl çadırında boyun eğip oturmasını da Türkiye Cumhuriyetinin bakanlarının küçük düşürülmesini de en başta bu ülke insanına yapılmış büyük bir hakaret olarak kabul ederler. Böyle durumlarda ne gerekiyorsa onu yapmasını da çok iyi bilirler. Bunun için başkalarının akıl vermesine ihtiyaçları yoktur.

Türk milliyetçileri, aynı zamanda sadece büyük Türk milletine hesap verirler, şikâyetlerini de sadece Türk milletine yaparlar.

Bu duygu ve düşüncelerle yüksek heyetinizi bir kez daha en iyi dileklerle selâmlıyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

16 Kasım 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,**Saygıdeğer Basın Mensupları,**

Sözlerime başlarken hepinizi saygılarımla selâmlıyorum.

Millet ve devlet olarak, 17 Ağustos Marmara Depreminin yol açtığı acıları sarıp, sıkıntıları atlatmak için çırpındığımız dönemde yeni bir büyük felâkete daha maruz kalmış bulunuyoruz. 12 Kasım'da vukubulan Düzce merkezli 7.2 büyüklüğündeki deprem, özellikle bölge insanımızı eski felâketin şokunu daha tam atlatamadan bir kez daha derinden sarsmıştır.

Aziz milletimizin başı sağolsun. Bu vesileyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Yüce Allah'tan ülkemizi ve milletimizi bu tür felâketlerden korumasını niyaz ediyorum.

Değerli Milletvekilleri,**Sayın Basın Mensupları,**

Bilindiği üzere, yeni depremin büyük ölçekli olmasına rağmen, merkez üssünün nüfusun yoğun olarak yaşadığı il merkezlerinden uzak olması insan kaybımızın çok fazla olmasını önlemiştir. En yoğun can kaybımız ve maddî hasarımız, Düzce İlçe Merkezi ile

Kaynaşlı Beldemizde ortaya çıkmıştır. Daha önce alınan önlemlerin de etkisiyle 12 Kasım felâketini en az kayıpla atlatacağımızı ümid ediyoruz.

Bu yeni felâkete, geniş bir alanda etkili olmaması sebebiyle de mümkün olan en kısa zamanda müdahale edilmiş, depremzede vatandaşlarımıza el uzatılmıştır. Sadece kısa zaman içinde değil, hizmetlerin ve yardımların niteliği itibarıyla da etkin bir müdahale söz konusu olmuştur. Sabaha karşı ulaştığımız felâket bölgesinde bunları bizzat gözlemlemiş bulunuyoruz.

Devletimizin bütün ilgili kurum ve kuruluşları büyük bir sorumluluk bilinciyle deprem bölgesine koşarak görev yapmaya başlamışlardır. Aynı şekilde sivil yardım kuruluşlarımız ve yabancı arama-kurtarma ekipleri bölge insanının yardımına koşmuşlardır. Sağlık hizmetlerinin layıkıyla sunulması, kurtarma çalışmalarının kısa süre içinde başlaması can kaybının daha da artmasını engellemiştir.

Huzurlarınızda hepsine şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Başta hükümetimiz olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşlarımızın Marmara Depremi'nden gerekli dersleri çıkardığını görmek bizleri sevindirmiş, umutlandırmıştır. Çünkü, toplum ve devlet olarak, 17 Ağustos ve sonrasında edinilen tecrübelerin yeni

felâketler karşısındaki savunma refleksimizin ve yardım seferberliğinin gelişmesine katkı sağlaması çok önem arz etmektedir.

Böyle bir süreçte ortaya çıkan hassasiyetlerimizin kaybolmaması için, hem bireyler olarak hem de devlet olarak depremlerin yol açacağı zararları en aza indirecek yolları bulup hayata geçirmemiz gerekmektedir.

Bu konuyla ilgili dikkate değer bulduğum bir iki noktaya daha temas etmek istiyorum. Unutulmaması gereken, bireyler ile devletin bu çerçevede sahip olacağı duyarlılığın birbirini tamamladığı, diğer bir ifadeyle, sadece birinin varlığının tek başına bir değerinin bulunmadığıdır. Son zamanlarda çok sık telâffuz edilen “depremle birlikte yaşamayı öğrenmek” sözünün de ancak bu şekilde bir anlamı olacaktır.

Ülkemizin tamamına yakın bir bölümünün deprem kuşağında bulunduğu gerçeğini göz önüne alarak geleceğimizi yeniden kurgulamamız şarttır. Bölgesel master plânlarından yapı kalitesine kadar birçok alanda tedbirler geliştirmemiz gerekmektedir.

Diğer bir önemli husus, deprem araştırma ve tahminlerinde ortaya çıkan kaotik durumdur. Neredeyse her ilgili kuruluş ve bilim adamı tarafından farklı değerlendirmeler ortaya konmaktadır. Deprem felâketinin yarattığı gerilim ve sıkıntılara çok farklı

felâket senaryolarının yol açtığı karışıklığın eklenmesi, toplumsal tedirginliği ve güvensizliği teşvik etmekte, paniğe sebep olmaktadır.

Bu da depreme karşı vatandaş duyarlılığı yanında, deprem araştırma ve tahmin kabiliyetlerimizin ve etiğimizin gelişmesinin zorunluluğunu çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Bunu tamamlayıcı bir faktör olarak da Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu bünyesinde ilgili bütün disiplinlerin ve kuruluşların temsil edildiği bir “Deprem Bilim Konseyi”nin kurulması gerekli hale gelmiş bulunmaktadır.

Böyle bir konseyin varlığının, depremlerle ilgili bulgu ve bilgilerin disipline olması ve kamuoyuna sağlıklı bir şekilde sunulması açısından yararlı olacağı açıktır.

Hükûmetimizin bu konuyu bir an önce gündeme alacağına şüphe yoktur. Deprem riskleriyle ve vukubulan deprem felâketleriyle bütün ülke olarak, topyekûn mücadele etmekten başka çaremiz bulunmamaktadır.

Bu ülkede hep birlikte huzur içinde güvenle yaşamamızın bir yolu da budur. İnanıyorum ki milletimiz ve devletimiz bu zoru da başaracak; gelecek nesille daha güvenli ve sağlıklı bir hayat sunacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi, bu görevi bugünkü meclisin ve hükûmetin yüklendiği tarihî görev ve sorumluluklardan biri olarak kabul etmektedir. Bunu huzurlarınızda bir kez daha ifade etmeyi borç kabul ediyorum.

Muhterem Arkadaşlarım, Sayın Basın Mensupları,

Son günlerde özellikle partimizle de ilişkilendirilen bir başka gelişme de çok uzun yıllardır gündemde olan ve zaman zaman da alevlenen medenî kanun tasarısı tartışmalarıdır. Bu konuda çeşitli komisyonlar oluşturularak tasarılar hazırlanmıştır. Bu süreç içinde yapılan bazı değişiklikler dışında, hazırlandığı zamanın şartlarını ve bakış açısını yansıtan Medenî Kanunumuzun gözden geçirilerek yeni baştan düzenlenmesi bir zaruret hâline gelmiştir. Benzer durumda olan birçok önemli kanun bulunmakta ve bunların da gözden geçirilerek yenilenmesi gerekmektedir.

Tartışma noktasıyla ilgili olarak ilk vurgulanması gereken husus ülkemizin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik sorunların ağırlığına ve aciliyetine rağmen, temel hukuk mevzuatımızın elden geçirilmesi çabasıdır. Bu da takdirle karşılanması gereken bir durumdur. Türkiye'nin yeni yüzyıla yenilenmiş, eksikliklerini tamamlamış bir hukuk alt yapısıyla girmesi şarttır.

Bu süreç, geniş bir toplumsal uzlaşma belgesi niteliğindeki anayasa değişiklikleriyle tamamlanmış olacaktır. Bütün bunları başardığımız ölçüde, millî enerjimizi ve zamanımızı sosyoekonomik kalkınmaya ve uluslar arası gelişmelere ayırmamız mümkün hâle gelecektir.

İkinci olarak da şunu vurgulamak istiyorum. Biraz önce söylediklerimin de açıkça ortaya koyduğu gibi, Milliyetçi Hareket Partisi'nin Medenî Kanun Tasarısı başta olmak üzere hukukî yenilenme konusuna yaklaşımı bellidir. Bazı basın organlarında ve köşe yazılarında estirilen havaya bakıldığında bunun tersi bir durum gözlenmektedir. Bunların bir kısmının partimize karşı ön yargılı tutumdan, bir kısmı da eksik bilgilenmeden kaynaklanmaktadır.

Medenî Kanun Tasarısı hakkında hazırlanan genel değerlendirme raporu kamuoyuna açıklanmamış, Bakanlar Kurulu Toplantısında, Adalet Bakanının dikkatlerine sunulmuştur.

Partimizin tartışma ve tasarıyla ilgili yaklaşımını şöyle özetlemek mümkündür: Başta aile olmak üzere, sosyal kurumları, ilişkileri ve sorunları düzenlerken çok özenli ve dikkatli olmak mecburiyeti vardır. Bu açıdan Türk toplum yapısının, geleneklerimizin ve inançlarımızın gözden uzak tutulmaması gerekmektedir.

Sosyal yapımızın temel direğini oluşturan aile kurumunu koruyup geliştirmek öncelikli meselemizdir. Bu çerçevede referansımız olan ana ilke, daha ahenkli, eşitlikçi ve sağlıklı bir sosyal ilişkiler düzeninin inşa edilmesidir. Hiç kimsenin kendi yaşama tarzını ve marjinal ahlâk anlayışını toplumsal ya da evrensel bir gerçeklik olarak sunmaya hakkı yoktur.

Medenî Kanun Tasarısı, bu zamana kadar ortaya çıkan görüş ve önerilerin ışığında, müşterek toplumsal değerlerimiz ve beklentilerimizle yoğrularak en iyi şeklini almalıdır.

**Muhterem Milletvekilleri,
Sayın Basın Mensupları,**

Ülkemiz son günlerde çok önemli uluslar arası toplantılara ve gelişmelere sahne olmaktadır. Geleneksel müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri'nin Başkanı Sayın Bill Clinton'un Türkiye'ye yaptığı 5 günlük ziyaret, tarihî bir öneme sahiptir. Bu ziyareti, iki ülkenin ilişkileri ve dünya siyaseti açısından bir dönüm noktası olarak değerlendirmek mümkündür.

Sayın Clinton'un geleceğe ilişkin sözleri ile ülkemiz hakkındaki düşünceleri, Türkiye'nin bölgesel ve küresel rolünü ifade etmesi açısından önem taşımaktadır. Deprem felâketi karşısında gösterdiği tavır da uluslar arası dayanışmanın güzel bir örneği olarak dikkat çekmektedir.

İkinci husus, yüzyılın son önemli uluslar arası toplantısı olan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı Zirvesinin önümüzdeki 18-19 Kasım tarihinde İstanbul'da toplanacak olmasıdır. 20. yüzyılın son büyük zirvesine ev sahipliği yapmak, Türkiye açısından çok sevindirici ve anlamlı bir gelişmedir.

Tarihi kökleri 1950'li yıllara kadar uzanan Avrupa

Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı, özellikle son on yıldır dünya ve bölge siyasetine damgasını vuran belli başlı uluslar arası organizasyonlardan biridir. Başlangıçta Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı olarak şekillenen teşkilât, özellikle Doğu ile Batı Blokları arasındaki en önemli müşterek plâtıformlardan biri olmuştur. 1973-1975 yılları arasında yapılan uzun ve zorlu görüşme maratonunun ardından ortaya çıkan Helsinki Nihâf Senedi, Konferansın temel ilkelerini oluşturmuştur.

Konferansın ciddî bir yapısal dönüşüm sürecine girmesi ve yeni bir boyut kazanması ise, 1989 yılında Komünist Bloğun çöküşünün sembolü olan Berlin Duvarı'nın yıkılışından sonra başlamıştır. 1990 Paris ½artı, 1992 yılı Helsinki Zirvesi ile 1994 yılında toplanan Budapeşte Zirvesi'nde alınan kararlar neticesinde kurumlaşma süreci tamamlanmış ve bugünkü teşkilât yapısı ortaya çıkmıştır.

Teşkilâtın bu dönem içindeki en temel fonksiyonu Doğu Bloku'nun çöküşünün yaratabileceği kargaşanın en aza indirilmesi olmuştur. Teşkilât, tüm Avrupa'nın yeni güvenlik ve iş birliği mimarisinin şekillenmesinde başrol oynamıştır.

Önümüzdeki günlerde gerçekleşecek olan İstanbul Zirvesi ise, birçok açıdan önem taşımaktadır. Yaşadığımız çeşitli sorunlara ve felâketlere rağmen böyle bir büyük toplantıya ev sahipliği yapmamızın,

en başta ülkemizin uluslar arası tanıtımı ve saygınlığı bakımından hayatî bir değeri vardır. Yine son on yılın bilânçosunun çıkarılacağı Zirve'de, yeni yüzyılın bölgesel ve uluslar arası iş birliği ve güvenlik sisteminin çerçevesi de belirlenecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak temel beklentimiz, küreselleşme sürecinin yoksul ve kalkınmakta olan ülkelerin aleyhine işleyen sonuçlarının en aza indirilmesi yönünde ciddî adımların atılmasıdır. İkinci olarak da Kafkasya Bölgesi'nin istikrar ve huzura kavuşması, özellikle de Çeçenistan'da sivil halkın yaşadığı zulme bir an önce son verilmesi için bir vesile teşkil etmesidir.

Bütün insanlığın ortak yaşama mekânı olan dünyanın yeni yüzyılda daha güvenli, istikrarlı ve adaletili bir iş birliği zeminine kavuşması gerekmektedir. Son zirve, küresel dayanışma ve iş birliği sürecine, daha yaşanabilir bir dünya idealine hizmet ettiği ölçüde amacına ulaşmış olacak, siyasî ve insanî boyutlarıyla kalıcı bir zirve olarak uluslar arası ilişkiler tarihindeki yerini alacaktır. Toplantıya iştirak eden bütün liderlerin 6 milyar insanın müşterek dileği olduğuna inandığımız bu duyarlılığı sergilemelerini bekliyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle yüksek heyetinizi bir kez daha sevgi ve saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

23 Kasım 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

Muhterem Milletvekilleri,

Sayın Basın Mensupları,

Konuşmama başlarken hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlıyorum.

Gündemi değerlendirmeye geçmeden önce elim bir trafik kazasında genç yaşta hayatını kaybeden Meclisimizin değerli üyesi Mehmet Bedri İncetahacı'ya Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailesine, Fazilet Partisi camiasına, tüm milletvekillerimize ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Hatırlanacağı üzere, geçtiğimiz hafta boyunca çok önemli uluslar arası toplantılara ev sahipliği yaptık. Amerika Birleşik Devletleri'nden Kazakistan'a kadar geniş bir coğrafyada yer alan 54 ülkenin devlet ya da hükümet başkanlarını misafir ettik. Sayın Clinton'ın ziyareti ile başlayan yoğun trafik, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı'nın beynini oluşturan tarihî zirveyle noktalandı.

Bütün bu gelişmelerin, hem ülkemizin hem de dünyanın bugünü ve yarını açısından çok hayati bir nitelik arz ettiğine şüphe yoktur. Bunun daha iyi anlaşılabilmesi için Zirve'nin yapısı ve sonuçlarıyla birlikte tarihî ve siyasî arka plânı üzerinde de durmak gerekir.

Bilindiği gibi, insanoğlu, sona ermesine çok az

bir zaman kalan 20. yüzyıl boyunca iki büyük dünya savaşına ve irili ufaklı birçok yerel ve bölgesel çatışmaya şahit olmuştur. İlk kıvılcım ne olursa olsun, bütün bu savaşlar son tahlilde bir egemenlik kurmayı ve paylaşımında üstünlük sağlamayı, ifade etmişlerdir.

Bunun yanında, uluslar arası camianın kendi hukukunu ve kurumlarını oluşturma çabaları da hiç eksik olmamıştır. Bu alanda tam bir uzlaşma ve iş birliğine ulaşılabildiğini söylemek ise mümkün değildir. Temel sebep, millî ya da bölgesel çıkarların çatışması, devletler arasında karşılıklı anlayış ve iş birliğine dayalı sağlıklı ve kalıcı bir uluslar arası ilişkiler ağının oluşturulamamış bulunmasıdır.

Bu çerçevedeki en kapsamlı çabayı II. Dünya Savaşı'nın hemen akabinde şekillenen Birleşmiş Milletler Teşkilâtı oluşturmaktadır. Ancak, bu teşkilât, II. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan uluslar arası sorunları çözmekte yetersiz kalmış; özellikle de 20. yüzyılın ikinci yarısına damgasını vuran soğuk savaş sürecine gidişi engelleyememiştir. Soğuk Savaş Dönemi şartları, başta NATO ve Varşova Paktı olmak üzere kendine özgü siyasî ve ekonomik mücadele yapılarını ve geleneğini yaratmıştır.

Özellikle son on yıldır Avrasya'nın kaderini de etkileyen Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı bu dönemde ortaya çıkmış ve zamanla ciddî bir yapısal

dönüşüm geçirmiştir. Başlangıçta iki blok arasında bir diyalog ve yumuşama plâformu olan AGİT, Komünist Blokun çöküşünden sonra, Avrasya'nın yeni güvenlik mimarisinin resmî baş aktörlerinden biri olmaya başlamıştır. AGİT, son on yıldır yoğunluk kazanan küreselleşme sürecinin de en önemli ve popüler uluslar arası örgütlerinden biri olarak, yeni normlar oluşturmada ve bunların uygulanmasını kontrol etmeye çalışmaktadır.

Aziz Dava Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

Siyasî, ekonomik ve teknolojik boyutlarıyla çok yönlü, karmaşık bir ilişkiler ağını ifade eden küreselleşme süreci, yeni bir evrensel olgu olarak 21. yüzyıla da damgasını vuracaktır. Demokrasi, insan hakları, piyasa ekonomisi ve karşılıklı bağımlılık gibi ilke ve değerler de küreselleşme sürecinin hâkim söylemi olmaya devam edecektir.

Bunun yanında, uluslar arası ilişkilerin temel dinamiğini oluşturan çıkar çatışmaları ve ittifakları da önemini korumaktadır. Bu yapının ortadan kalkacağına dair ciddî bir veri bulunmamaktadır.

Küreselleşme süreci, işte bu olguyu, bu mücadeleyi daha rafine ve çok yönlü hâle getirmiş; iki ku-

tuplu dünyanın belirlediği kamplaşma geride kalmıştır. 1980'li yıllara kadar dünyada siyaset yapmak ile, tek kutuplu ama birçok uluslar arası aktörün kontrol etmeye ve güç odağı olmaya çalıştığı bugünkü şartlarda siyaset yapmak arasında çok fark vardır. Günümüzde siyaset üretmek ve icra etmek çok daha zorlaşmış durumdadır. Çünkü ülkelerin önündeki fırsatlar da riskler de aynı ölçüde artmış bulunmaktadır.

Bir başka gerçeklik ise, teknolojinin ulaştığı baş döndürücü boyutlar ile ekonomik ilişkilerin geldiği noktada bütün devletlerin ve toplumların birbiriyle daha fazla ilişki içine girmelerinin zorunlu olmasıdır. Küreselleşme sürecinin hem bir sebebi hem de sonucu olan bu durumun yanında, uluslar arası ilişkilerin değişmeyen dinamikleri de önemini korumaya devam etmektedir. Bunlar arasında, tarihin bıraktığı miras, doğal kaynaklara duyulan ihtiyaç ve sahip olunan coğrafya, en başta gelmektedir.

Türkiye'mizin jeopolitik konumu, millet olarak devraldığımız tarihî sorunlar ve sorumluluklar, ülkemizi dünyanın çok özel ülkelerinden biri yapmaktadır. Bazı çevreler bunun farkında olsalar da olmasalar da isteseler de istemeseler de bu bir vakıadır.

Uluslar arası reel politığın yanında, 18-19 Kasım tarihlerinde İstanbul'da toplanan AGİT Zirvesi de bu gerçekliği teyit etmiştir. İstanbul Zirvesi, 21. yüzyılda

giderek daha çok stratejik odak hâline gelecek olan Avrasya'nın belkemiği durumundaki Türkiye'de vuku bulan çok önemli ve tarihî bir buluşmayı ifade etmektedir.

Dünya nüfusunun yaklaşık % 75'ini, dünya gayrisafî millî hâsılasının % 60'ını, yine dünya enerji kaynaklarının % 75'ini bünyesinde taşıyan bir özelliğe sahip olan Avrasya'nın ilgi odağı, cazibe merkezi olması kaçınılmazdır. Diğer bir deyişle, yeryüzünün en büyük üretim ve tüketim potansiyeline sahip bulunan bu coğrafya âdetâ yeniden keşfedilmektedir.

İstanbul Zirvesi işte böyle bir coğrafyanın müşterek normlarını ve kurumlarını belirlemeye yönelik çok önemli bir adımdır. Dünyanın sayılı 54 ülkesinden devlet ya da hükümet başkanının iştirak ettiği İstanbul Zirvesi, her şeyden önce ülkemizin çok başarılı bir ev sahipliği yaptığı ortamda gerçekleşmiştir. Zirvenin, Türkiye'nin hem tanıtımı ve saygınlığı hem de bir dünya devleti olarak kabulü bakımından ciddi katkılar sağladığına şüphe yoktur.

20. yüzyılın son büyük uluslar arası buluşması olan İstanbul Zirvesi, Avrasya'nın, hatta dünyanın geleceğine ilişkin işaretler vermesi açısından da önem arz etmektedir. Zirvede yapılan görüşmeler sonucunda son şekli verilen İstanbul Deklârasyonu, Avrupa Güvenlik ½artı ve Güncelleştirilmiş Avrupa Konvansi-

yonel Kuvvetler Anlaşması bu açıdan temel belgeler olarak dikkat çekmektedir. Bu belgeler, AGİT'in daha önce karara bağlanmış olan temel ilke ve hedeflerinin günün şartlarına uyarlanması ve yeni enstrümanların ortaya çıkması anlamına gelmektedir.

Önümüzdeki yüzyılın dünyasına, büyük ölçüde Zirve'de alınan bu kararlar yön verecek, muhtemel sorunlara bu toplantılarda oluşan mutabakatlar çerçevesinde çözümler aranacaktır.

Yine bu zirve ile birlikte, komşumuz Rusya'nın Çeçenistan'da sivil yerleşim merkezlerine ve sivillere yönelik saldırılarına karşı dünyanın refleksi net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Çeçenistan'da artık vahşet ve zulüm boyutuna ulaşan Rus saldırılarının sona erdirilmesi gerekmektedir. Hiçbir gerekçe, sivil ve masum insanlara karşı böylesine bir saldırıyı ve bir toplumu yok etme politikasını haklı gösteremez.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Bütün bunların dışında, unutulmaması gereken başka ciddi hususlar da bulunmaktadır. Yani küresel madalyonun, bu görünen yüzü yanında, gözden uzak

olan bir ikinci yüzü daha vardır.

21. yüzyılın dünyasına ilişkin yeni evrensel normların geliştirilip hayata geçirilmesine ilişkin çabalar, çıkar çatışmalarını ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Çünkü bütün bu belgelerin hayata geçirilmesi, ülkelerin uluslar arası manevra kabiliyetlerine, ekonomik ve askerî güç dengelerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir.

Ülkelerin küresel güç kapasiteleri, gerçek niyetler ile bölgesel ve ikili ittifaklar, yarının dünyasının şekillendirilmesinde de belirleyici olmaya devam edecektir. Bunun için bütün uluslar arası gelişmeleri çok yönlü analiz etmek, gerçekçi bir gözle değerlendirmek önem taşımaktadır.

Çok yönlü uluslar arası ve bölgesel iş birliği çabalarının yanında, bizler açısından esas olan ülkemizin her açıdan güçlenmesi ve zenginleşmesidir. Millî birliğimizden demokrasiye, ekonomiden adalete her alanda gelişmesini tamamlamış bir Türkiye, daha güçlü bir Türkiye'dir.

Karşılıklı saygı, anlayış ve iş birliğini ikili ve çok taraflı ilişkilerine hâkim kılabilen bir Türkiye, güçlü bir Türkiye'dir. Stratejik hedefleri bulunan ve bu hedeflere ulaşabilecek maddî ve manevî kapasiteye sahip bir Türkiye, güçlü bir Türkiye'dir. İşte böyle bir Türkiye, li-

der ülke Türkiye'dir.

Unutulmaması gereken bir diğer nokta da dünyaya gerçek manada bir barışın, huzurun ve istikrarın hakim olabilmesinin, insan hakları ihlâlleriyle birlikte küresel yoksulluğun, etnik kavgaların ve ahlâkî yozlaşmanın da önüne geçilebilmesine bağlı olduğu gerçeğidir. Bu çerçevede ciddî bir uluslar arası iş birliği ve dayanışma ağının varlığına duyulan ihtiyacın kavranması gerekmektedir. Bugün bütün insanlığın önünde, böyle bir küresel sorumluluk bilincinin ve ahlâkının yer etmesi meselesi bulunmaktadır.

Muhterem Dava Arkadaşlarım,

Değerli Basın Mensupları,

İkinci olarak, İstanbul Zirvesi'nde ülkemizi ve bölgemizi çok yakından ilgilendiren "tarihî imza töreni" üzerinde durmak istiyorum.

1993 yılından bu yana ülke olarak büyük hedeflerimizden biri hâline gelen Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı Projesi ile Trans Hazar-Türkmenistan-Türkiye ve Avrupa Doğalgaz Boru Hattı'yla ilgili anlaşmalar, ilgili ülkelerin devlet başkanlarının katılımıyla imzalanmış bulunmaktadır. Bu anlaşmaların imzalanmasıyla, tabii ki her şey bitmiş değildir. Ancak büyük projelerin canlanması için tarihî adım atılmış, önemli bir başlan-

gıç yapılmıştır.

Bu projelerin hem Türkiye hem de küresel açıdan anlamı ve değeri çok büyüktür. Her şeyden önce, projelerin tamamlanması durumunda, Avrasya coğrafyası Türkiye üzerinden birbirine kenetlenmiş, yeni ve zengin bir iş birliğinin temelleri atılmış olacaktır. Böyle bir gelişme, ülkemizin büyük bir enerji terminali ve pazarı olmasının daha ötesinde bir anlama sahiptir.

İkinci olarak, ülkemize çok yönlü ekonomik fayda sağlayacak, ekonomimizin canlanmasına büyük katkı yapacaktır. Son olarak da petrol taşımacılığının boğazlar üzerinde yol açacağı çevre riski en aza indirilmiş olacaktır. Bu da tabiat ve tarih abidesi olan İstanbul'umuzun ve denizlerimizin muhtemel kirlilik ve felâket tehditlerine karşı korunması anlamına gelecektir.

Sonuç itibarıyla, bu projelerden sadece Türkiye değil, bütün Avrasya bölgesi ve özellikle de kardeş Türk Cumhuriyetleri kazançlı çıkacaktır. Bu vesileyle, emeği geçen herkesi, anlaşmalara imza koyan sayın Devlet Başkanlarını kutluyor, teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İktidarıyla muhalefetiyle ülke yönetiminde söz sahibi olan bütün partilerimizin ve özel sektörümüzün bu projelere sahip çıkmaları, üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları lâyıkıyla yerine getirmeleri gerektiğini hatırlatmak istiyorum. Bu başarı, sonuçta Türk milleti'nin başarısı olacak, Türkiye'nin yüz akı olarak

tarihe geçecektir.

Tabii bunu, politikayı öğrenmekle meşgul olduğunu söyleyip ülkemizi deneme tahtası olarak görenlerin, bu da yetmiyormuş gibi, partimize dil uzatmaya çalışarak politika yaptığını zannedenlerin anlayıp anlamayacağı belli değildir. Bizler, meseleye, tam dört yıl önce ülkemizi tek taraflı yükümlülük altına sokan Gümrük Birliği Anlaşmasını zafer olarak sunan, Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı'nı "iş bitti" diye ilân ederek seçim malzemesi olarak kullanmaya çalışanlar gibi yaklaşamayız.

Projelerdeki gecikmenin ve aksamanın bir sebebi, uluslar arası dinamiklerdeki değişkenlik ise, diğeri de kendi siyasî ve ekonomik sorunlarımızdır. Bunlar arasında hiç şüphesiz siyasî ve ekonomik istikrarsızlık önemli bir paya sahiptir. İkinci bir önemli sebep de ülkeyi yönetme sorumluluğunu üstlenenlerin bir kısmının takındığı gayriciddî tavırlar ile dış dünyaya karşı çizdiği profildir.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,

Sayın Basın Mensupları,

İşte bizlerin siyasette seviye, tutarlılık, samimiyet ve ciddiyet aramamızın, siyasetin ahlâkî boyutuna sürekli vurgu yapmamızın temel sebeplerinden

biri budur. Siyaseti karalama ve lâf üretme yarışı zannedenlerin, daha hâlâ 18 Nisan Seçimlerinden gerekli dersleri almayanların akibeti, geçmişten farklı olmayacaktır.

Bizler, Türk milliyetçileri olarak, milletimizin huzuru, ülkemizin geleceği ve demokrasimizin sağlığı için elimizden gelen duyarlılığı göstermeye devam edeceğiz. Doğru ve hak bildiğimiz yoldan ayrılmayacağız. Yine bizler, iktidar sorumluluğunu, hükûmet ortağımızı çökertmek için değil, milletimize hizmet etmek için üstlenmeye devam edeceğiz. Hangi zamanda neyi yapacağımıza da sadece ülke çıkarlarını düşünerek kendimiz karar vereceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi bir kez daha saygıyla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

30 Kasım 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Muhterem Dava Arkadaşlarım,
Sayın Basın Mensupları,**

Hepinizi öncelikle sevgi ve saygılarımla selâmlıyorum.

Ülke olarak, hem iç ve dış politikada, hem de ekonomik alanda birçok tartışma ve gelişmenin yaşandığı günleri yaşıyoruz. Kasım ayı boyunca gündeme gelen gelişmeler önümüzdeki aralık ayı boyunca yeni bir ivme ve boyut kazanacaktır. Türkiye'nin millet ve devlet olarak, önemli sorunlarla başa çıkmaya çalıştığı bir dönemde çok yönlü düşünmemiz, her zamankinden daha dikkatli ve duyarlı davranmamız gerekmektedir.

Hepimiz, ekonomimize 1990'lı yılların başından itibaren yapılması zorunlu olan müdahalelerin yapılmadığını biliyoruz. Özellikle 1994 Nisanı'nda yaşanan ciddî krizin ardından ortaya çıkan yeni sorunlar ve gelişmeler, Türk ekonomisini 5 yıl sonra yeni bir büyük krize sürüklemiştir.

İlk belirtileri bir yıl önce gözlenmeye başlayan ve Türk ekonomisini giderek daralma ve durgunluk sendromu içine sokan süreç, tam olarak sona ermiş değildir. Art arda yaşadığımız iki büyük deprem felâketi, bunda belirleyici bir rol oynamıştır. Daha da önemlisi, ülkemizi ciddî bir moral çöküntünün yanı sıra yeni kaynak ihtiyacıyla yüz yüze bırakmıştır.

Türkiye, aynı zaman dilimi içinde birçok sosyal, ekonomik ve siyasî sorunla boğuşmak zorunda kalmıştır. Dünyanın en güçlü ülkelerinin bile böyle bir niteliğe haiz sorunlar yumağı karşısında sıkıntı çekeceği aşikârdır.

Her türlü olumsuzluğa rağmen Türkiye, hükümetiyle ve meclisiyle içinde bulunduğu sıkıntılı dönemi aşmak için gayret sarf etmektedir. Bugüne kadar alınan mesafe kayda değerdir ama yeterli değildir.

Biz parti olarak, siyasî çıkar hesapları yapmadan bu zamana kadar atılması gereken adımların daha da geciktirilmemesi için çabalıyoruz. Ülkemizin temel sorunlarını, köklü çözümlerle geride bırakarak yeni yüzyıla yeni bir başlangıç yapması gerektiğine inanıyoruz.

Uzun yıllardır çok sözü edilmesine rağmen bir türlü makûl seviyeye çekilemeyen enflasyon belâsı başta olmak üzere, belli başlı bütün ekonomik kam-burlardan kurtulma zamanı gelmiştir. Türkiye'nin bu ekonomik kam-burlarla daha uzun süre yaşamaya devam etmesi kabul edilemez bir durumdur.

Aynı siyasî kriz ve kirlenme meselesinde olduğu gibi, uzun yıllardır gündemin ilk sıralarında yer eden ekonomik sorunların varlığı da halkımızın siyasete ve siyasetçiye olan güvenini sarsmakta; toplumsal ahengi bozmaktadır.

İşte ülkemizin önüne % 25'lik enflasyon hedefinin konmasının, uluslar arası tahkim konusunda düzenleme yapılarak yatırımların teşvik edilmesinin temel amacı budur. Eğer iki büyük deprem felâketi yaşanmasaydı, ekonomiye daha çok güven artacak, ekonomik canlanma kartopu misâli her geçen gün büyüyüp ivme kazanacaktı.

Muhtelif kamu kurumlarınca hazırlanan değerlendirme raporlarında deprem afetlerinin sermaye birikimi ve millî hâsıla üzerindeki etkilerinin 13-14 milyar dolar civarında olması hesaplanmaktadır. Deprem kam-u harcamalarına etkisi ise 7 milyar doları bulmaktadır.

17 Ağustos Marmara depremi ile hasar gören konut ve iş yeri sayısı toplam 244.383'tür. Bunlardan 66.441 konut ve 10901 iş yeri yıkık veya ağır hasarlı durumdadır. Öte yandan 12 Kasım Bolu-Düzce depremi ile birlikte toplam 18.990 konut ve iş yeri hasar görmüştür. Bu depremle birlikte ağır hasarlı ve yıkık konut sayısı 7062, iş yeri sayısı 1326'dır. Deprem afetleri ile birlikte bu ülkenin ekonomik manada can damarı olan bir bölgede hayat felç olmuş; üretim, ticaret önemli ölçüde sekteye uğramıştır. Bölgede, insanlarımızın maruz kaldıkları kayıplarla birlikte devletin gelirlerinde de önemli ölçüde kayıplar bulunmak-

tadır.

Yüz binlerce insanımız kış şartlarında zor anlar yaşamaktadır. Bu tabloyu göre göre, bu ülkede yaşayan hiç kimsenin kendi sıcacık yuvasında oturup, felâketzede insanlarımızı böyle bir kadere terk etme hakkı olamaz. Hele yüreğinde birazcık Allah korkusu bulunanlar, millet ve insan sevgisi taşıyanlar bu manzaraya seyirci kalamazlar.

Şu ana kadar, defalarca, değişik iktidarların kemer sıkma, fedakârlık çağrılarına muhatap olan insanımızın böylesine ulvi bir sosyal yardımlaşma ve dayanışma davasında bizi anlayışla karşılayacağına ve desteğini esirgemeyeceğine inanıyorum. Bizlere düşen temel görev ise, halkımızdan büyük fedakarlıklar neticesinde toplanan kaynakların daha önceki dönemlerde olduğu gibi savurganca harcanmaması, çarçur edilmemesini sağlamaktır.

Şimdi karşımızda çözüm bekleyen birçok ekonomik sorunun yanında, deprem bölgesinde sosyal hayatı normale döndürülmesi gereken yüz binlerce insanımız, yeniden imar ve inşa edilmeyi bekleyen büyük yerleşim merkezlerimiz bulunmaktadır. Bizler, bütün bunlara rağmen, önce Yüce Yaradana, daha sonra da milletimize ve kendimize güveniyoruz. İnşallah Türkiye, bu yaralarını en kısa zamanda saracak, her geçen yıl biraz daha toparlanarak yeniden yükselecektir.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Değerli Basın Mensupları,

Bu vesileyle, bütçe tartışmalarına ve yeni vergi düzenlemesine kısaca temas etmek istiyorum. Herkes tarafından çok iyi bilindiği gibi, Türk ekonomisi iki yakası bir araya gelmeyen malî yapıya sahiptir. Önemli ölçüde iç ve dış borçlanma yoluyla temin edilen taze kaynak ihtiyacı sonuçta kısır döngü oluşturarak kendi yarattığımız canavara dönüşmüştür.

2000 yılı bütçesi de son yıllarda yapılan bütün bütçeler gibi, büyük ölçüde borç ödeyen bir bütçe olarak şekillenmiştir. Bunun için vergi gelirlerinin tamamına yakın bir bölümü borç ödemelerine ayrılmaktadır. Buna ilâve olarak, Türkiye kabul edilebilir bir maliyetle kaynak bulmakta zorlanmaktadır.

Bir taraftan malî dengeler yeniden kurulurken, diğer taraftan da deprem felâketlerinin yol açtığı yaraların sarılması ve ekonomik kayıpların giderilmesi gerekmektedir. Yeni vergi düzenlemesi de sonuçta böyle bir amaca hizmet etmek üzere plânlanmıştır. Dünyanın her tarafında vergiler, devlet-vatandaş ilişkisinin en sevimsiz yüzünü oluşturur. Hükûmetimiz, özetelemeye çalıştığım sorunlar ve ihtiyaçlar sebebiyle böyle bir yöntemle başvurmak zorunda kalmıştır.

Bu manada yöneltilen eleştirilerin bir kısmı haklılık payı olan eleştirilerdir. Buna karşılık bir kısmı ise önyargılı ve günlük siyasî manevraya dayalı görüşlerdir.

Yeni vergi düzenlemesiyle yükün adil bir şekilde paylaşılmasına özen gösterilmiş, dar gelirli vatandaşlarımız korunmaya çalışılmıştır. Faiz oranlarının yükseleceğine dair endişelerin ise abartılmaması gerekmektedir. Oranların kısa bir süre için olumsuz yönde etkilenmesi mümkündür. Ancak, ilk sıcak reaksiyon dönemi atlatıldıktan sonra, faiz oranları da ekonomik göstergelerle birlikte makûl bir seyir takip etmeye başlayacaktır. Bu hedefe ulaşıldığı zaman, ülkemizin borç ve faiz sarmalından kurtulması yolunda çok önemli bir başlangıç yapılmış olacaktır.

Muhterem Milletvekilleri,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Konuşmamın bu bölümünde, yıllardır ülkemizin başını ağrıtmaya devam eden bir başka soruna, terör belâsına temas etmek istiyorum.

On beş yıldır Türkiye'ye musallat olan yıkıcı ve bölücü terör, insanlarımızın kanına girmiş, kaynaklarımızı kurutmuş, huzurumuzu bozmuştur. Bu süreçte yaşanan acıları, millet olarak çektiğimiz sıkıntıları hepimiz yakinen biliyorsunuz.

Suriye'deki ininden çıktıktan sonra birçok ülkede dolaşan terörist başı, en son bulunduğu Kenya'da ele geçirilerek ülkemize getirilmiş ve yargı karşısına çıkarılmıştır. Devlet Güvenlik Mahkemesi 29 Haziran tarihinde idam cezası vermiş, bu ceza daha sonra Yargıtay 9. Ceza Dairesi tarafından 25 Kasım 1995'te onanmıştır.

Yargılama süreci, bugün bize insan hakları derisi vermeye çalışan ülkelerce bile inkâr edilemeyen bir titizlik içinde cereyan etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti kendi vatanına kastetmeye çalışan bir caniyi, hukuk devleti olmanın sorumluluğu içinde davranarak adil bir yargılama sürecine tâbi tutmuştur

İmralı'da Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin verdiği idam kararı karşısında gösterilen tepkiler ve ileri sürülen görüşler, bugün Yargıtay'ın verdiği onama kararından sonra tekrar ortaya konmaya başlamıştır.

Huzurlarınızda önemli gördüğüm bazı hususları, bir kez daha vurgulamak istiyorum. Yapılan değerlendirme ve spekülasyonlarda bir nokta gözden kaçırılmakta ya da unutulmaktadır. Türkiye'nin PKK terörüyle 15 yıllık mücadelesini ve Türk vatanına yönelen tehditi hafife almak; hayatını kaybeden ve yaralanan on binlerce insanımızı yok saymak mümkün değildir. Bu mesele karşısında gösterilecek duyarlılık, Türk milleti ve devletinin birliğiyle, onuruyla ve geleceğiyle oyun oynanamayacağına zihinlere kazınması ve ta-

rihe not düşülmesi açısından çok önemlidir.

Dış çevrelerin, konuya kendi değerleri ya da hesapları çerçevesinde yaklaşması normaldir. Ancak bu ülkede yaşayan herkesin asgarî bir insanî ve millî duyarlılığı ortaya koymalarını beklemek de Türk milletinin hakkıdır. Türkiye'nin uluslar arası çıkarları adına ortaya konulduğu iddia edilen görüş ve önerilerin büyük bir kısmının halkımız tarafından, "ülkemin değil, terörist başının avukatlığını yapmak" şeklinde algılanıp yorumlandığı iyi bilinmelidir.

Avrupa ülkeleri adına ileri sürülen görüşlerin gerekçelerini, neredeyse hiç tartmadan sahiplenilmesini anlamak mümkün değildir. Avrupa Birliği'ne tam üyelik sorununun terörist başının durumuyla ilişkilendirilmesini kabul eden bu yaklaşımlar, ahlâkî ve mantıkî bir temelden yoksundur. Bu tez, iyi niyetle savunuluyor olursa bile, son tahlilde Türkiye'nin saygınlığını, onurunu ve önemini yok sayan bir yaklaşımdır. Yine bu tez, ülkemizi görünürde Avrupa Birliği nezdinde "sevecen" yapacak; gerçekte ise ciddiye ve dikkate alınmamasına vesile teşkil edecektir.

Diğer yandan, konuyla ilgili olarak Avrupa Birliği çevrelerinde telâffuz edilen görüşler hakkında da bazı noktalara temas etmek zorunlu hâle gelmiş bulunmaktadır. Türkiye'nin, Birliğe üyeliği ile terörist başının irtibatlandırılması, en başta Avrupa değerleri ve

uluslar arası ilişkiler bakımından çok üzücü ve düşündürücü bir yaklaşımdır.

Kendi ülkelerinde ikâmet ettirdikleri, palâzlanmasında doğrudan ve dolaylı rol oynadıkları terör örgütüyle ilişkileri konusunda bu zamana kadar ciddî bir öz eleştiri ortaya koyamamışlardır. İlgili bütün uluslar arası belgelerde insanlığa karşı suçlar kapsamında değerlendirilen terörizm suçları karşısındaki çifte standardı kabul etmek mümkün değildir.

Ayrıca, terörist örgütün diğer lider kadrosunun aynı cezaya çarptırılması karşısında hiçbir duyarlılık sergilememeleri, meseleye daha çok siyasî saiklerle yaklaşıldığını gösteren bir başka kanıtı oluşturmaktadır.

İdam cezasını yasaklayan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ek altı no.lu protokolün gerekçe gösterilmesi de yeterince tutarlı ve ahlâkî bir yaklaşımı ifade etmemektedir. Terörizm ile insan hakları arasında net bir ayırım yapamayan Avrupa'nın, giderek evrensel düzeyde anlam kazanan bu değerlerin saygınlığına gölge düşürmesi kaçınılmazdır.

İnsanımız, bu tavır karşısında, terörist unsurların uluslararası ilişkilerin bir enstrümanı olarak korunmak istendiğini düşünmeye başlayacaktır. İnsan hakları ve demokrasi konusunda gerçekten samimî ve duyarlı bir Avrupa'nın bu tür soru işaretlerini ortadan

kaldırması şarttır. Aksi takdirde, insanlık suçu olan terör yöntemini vahşice kullanan bir örgütün başına karşı duydukları ilgi ve sempatiyi açıklamaları daha da zorlaşacaktır.

Terör örgütü ve onun başıyla ilgili böyle bir yaklaşım tarzının yanında, bir diğer önemli husus, ülkemizin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği meselesidir. Zaten, uzun ve sancılı bir süreci ifade eden tam üyeliğe geçiş konusu şimdi de bu canıyla ilişkilendirilmeye çalışılmaktadır.

Bu durum, sadece Türkiye'ye karşı bir hakareti ve haksızlığı değil, Avrupa Birliği'nin kendisini küçük düşürecek ve itibarını ciddi biçimde sarsacak bir tavır ifade etmektedir. Avrupa Birliği'nin uluslar arası temüllere ve dostluk ilişkilerine aykırı böyle bir duruma fırsat vermemesi gerekir.

Biz, özellikle son elli yıldır yakın siyasî ve ekonomik ilişki içerisinde olduğumuz Avrupa Birliği üyesi ülkelerin 10 Aralık'ta toplanacak olan Helsinki Zirvesi'ne gölge düşüreceklerini zannetmiyoruz.

Türkiye Avrupa'yla onurlu ve adil bir tam üyelik süreciyle bütünleşmek istemektedir. Ancak bizler, zaman zaman kendilerinin de itiraf etmek zorunda kaldıkları onur kırıcı ve adil olmayan yaklaşımların, karşılıklı anlayış ve iş birliğine dayanması gereken bir adaylık sürecini baltalayacağını düşünüyoruz.

Birliğe tam üyeliğin belli şartları olması tabiidir. Ama bu şartların yeni fiilî engellerle sürekli ağırlaştırılması da o derece gayritabiîdir. Gün, Türkiye'nin değil, Avrupa Birliği'nin ve üye ülkelerin Türkiye'ye karşı samimiyetini ve dostluğunu ispatlama günüdür.

Huzurlarınızda, son olarak bir noktayı daha özellikle vurgulamak istiyorum. Türkiye'nin terörlere mücadelede elde ettiği kazanımlardan hiçbir şekilde ve şartta vazgeçmeyeceği herkes tarafından iyi bilinmelidir.

Yine, uluslar arası camianın bağımsız ve saygın bir üyesi olan Türkiye'nin, millî iradesine baskı yapılmasına rıza göstermesi de mümkün değildir. Milletimizin ve partimizin, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin hür iradesine ipotek koyulmasına müsaade etmesi düşünülemez.

Bu duygu ve düşüncelerle yüksek heyetinizi saygılarımla selâmlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ'nin

7 Aralık 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı'nda Yapmış Oldukları
Konuşma Metni

**Muhterem Dava Arkadaşlarım,
Basınıımızın Değerli Temsilcileri,**

Sözlerime hepinizi sevgi ve saygıyla selâmlayarak başlıyorum. Önümüzdeki perşembe günü başlayacak olan Mübarek Ramazan Ayı'nın barış, huzur ve dayanışmaya vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum, Türk-İslâm Alemi'nin Ramazanlarını tebrik ediyorum.

Türkiye olarak, hem iç hem de dış politika alanında kritik bir süreçte, önemli bir dönemeçte bulunuyoruz.

Bilindiği gibi, tamamlamakta olduğumuz 1999 yılı, 1998 yılından, daralma ve durgunluk sürecine giren ve faiz kısılcacında sıkışmaya başlayan bir ekonomik miras devralmıştır.

Benzeri durum, Türk siyasetimizin yapısı ve işleyişi açısından da geçerlidir. İnsanımız, huzur, istikrar ile seviyeli siyasetin mumla arandığı, darbe tartışmalarının yapıldığı ve karamsarlık psikolojisinin yaygınlaştığı bir siyasî iklimde yaşamak zorunda kalmıştır.

18 Nisan Seçimlerinin ardından şekillenen yeni Türkiye Büyük Millet Meclisi ve 57. Hükûmet, bir taraftan böyle bir politik ve ekonomik mirası dönüştürme, bir taraftan da ülkemizi yeni yüzyıla hazırlama gi-

bi ağır bir yük ve sorumluluk altına girmiştir.

Bugün irili ufaklı birçok sorunumuz vardır ve önemini korumaktadır. Ama birçok sorunumuza da neşter vurulmuş, siyasî ve ekonomik istikrar büyük ölçüde tesis edilmiştir. Bunlar yapılırken, çok yönlü ve büyük sosyal ve ekonomik sıkıntılara yol açan iki büyük deprem felaketinin arkasına sığınma kolaylığına da kaçılmamıştır.

Türkiye, günümüzde, geçmişte yaşanan tartışmalardan ve sıkıntılardan büyük ölçüde uzaktır. Ülkemizde bugün, demokratikleşme, Avrupa Birliği'ne tam üyelik, enflasyonun % 25'lere inip inmeyeceği, on binlerce konutun bir yıl içinde tamamlanıp tamamlanmayacağı ve 21. yüzyıl tartışmaları yapılmaktadır.

Bu süreçte, seçim öncesi ve sonrasında ortaya koyduğu ilkeli, tutarlı ve sağduyulu yaklaşımlarıyla Milliyetçi Hareket Partisi şüphesiz büyük bir paya sahiptir.

Fakat bütün bunların yanında, geçmişe saplanıp kalan, sürekli farklı şeyler söylemeyi fazilet örneği olarak takdim etmeye çalışanlar da vardır. Yapılan işleri küçümseyen ya da ve görmezlikten gelenler de göze çarpmaktadır. Yine siyasî geleceklerini büyük ölçüde partimize yönelik eleştirilere ve manevralara endekslemiş olan ilke ve samimiyet fukaraları da bu-

lunmaktadır.

Bizler, bu tür zihniyete sahip olanlarla gereksiz tartışmalara girerek zamanımızı boşa harcayacak değiliz. Onlar zaten er geç tarih ve millet önünde gerekli dersleri alacaklardır. Burada kamuoyunun yanıltılmaması için bir noktaya özellikle temas etmek istiyorum.

2-2,5 ay gibi kısa süre içinde 26 binin üzerinde prefabrik konutun, ihalesinin yapıp inşa edilmiş olması çok önemli bir başarıdır. Kısa zaman dilimi ve konut sayısının çokluğu dikkate alındığında bazı eksikliklerin ve hataların olması kaçınılmazdır. Ama ortaya iyi niyetin ve fedakarca çalışmanın ürünü olan bir hizmet çıkmıştır. Bunu takdir etmesini beceremeyenler en azından susmasını bilmelidirler.

Bazı çevreler tarafından da prefabrik konutların estetik yönlerinin bulunmadığı ya da edebe aykırı oldukları telaffuz edilmeye çalışılmaktadır. Eğer bu düşmanca bir tavır değil ise, bilgisizliğin ve ideolojik körlüğün çarpıcı bir örneğidir. İşin en başından beri çok iyi bilindiği gibi, prefabrik evler depremzede vatandaşlarımızın acil barınma ihtiyacını geçici olarak karşılamak amacıyla inşa edilen bir konut türüdür. Bunun için de estetik endişeler değil, çabukluk esastır. Edebe aykırılığı ise, sadece eleştirmiş olmak için eleştirmekten başka anlamlara da gelmektedir. Gece-kondularda, bir göz evlerde yaşayan insanlarımızı da

töhmət altında bırakan bu ifadelerin sahiplerini insafa ve edebe davet ediyorum.

Deprem felaketine maruz kalan geçici iskandan sonraki aşamada bölgelerde kalıcı konutların inşa edilmesi, sosyal ve ekonomik hayatın normale dönmesinin sağlanması gerekmektedir. İnşallah kış ayları atlatıldıktan sonra bu süreç de hızlanacak ve depremzede vatandaşlarımız yaşanabilir çağdaş bir konuta ve kentsel ortama kavuşacaktır.

Kıymetli Milletvekilleri,

Sayın Basın Mensupları,

Hepimiz, iç ve dış politikamızın birbiriyle hiç bu kadar yoğun etkileşim içinde olmadığı bir süreçte bulunuyor, adeta tarihî gelişmelere tanıklık ediyoruz. Ama aynı zamanda da Türkiye'nin modernleşme ve batılılaşma süreciyle hercümerç olmaya başladığı 19. yüzyıldan bu yana göze çarpan bazı siyasî hastalıkların tekrar nüksettiği bir konjonktürde bulunuyoruz.

Çünkü kritik dönemler ya da kritik kararlar arefesi bu tür hastalıkların ve komplekslerin ortaya çıkışına vesile olan uygun zeminlerdir.

İçinde bulunduğumuz günlerde, dünyanın birçok bölgesi ve kenti, ülkemizin geleceğini doğrudan

ya da dolaylı olarak ilgilendiren toplantılara ve gelişmelere sahne olmaktadır. Kısacası, Çeçenistan'da yaşanan vahşetin ve yardım çılgınlıklarının ayyuka çıkmasından Kıbrıs'ın ve dolayısıyla Türkiye'nin kaderinin masaya yatırılmasına kadar birçok hadise cereyan etmektedir. Yine, bölücü ve yıkıcı terör örgütünün başının durumuyla gölgelenen Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinin gündeme geleceği Helsinki Zirvesi 10 Aralık'ta toplanacaktır.

İşte böyle bir konjonktürde, Batı karşısında duyulan kompleks ve hayranlık karışımı duyguların belirdiği müşterek bir lisanın bazı medya mensuplarına ve siyasetçilere hakim olduğu görülmektedir. Dünyada ender rastlanacak olan bu zihniyete göre, taviz vermek gerçekçi ve doğru; haklı davalarımızın arkasında dik durmak ise hayalcilikten ibarettir ve yanlıştır.

Kıbrıs sorununda Türk tarafı, hem tarihsel olarak hem de aktüel duruş olarak haklıdır. Buna rağmen, her zaman taviz vermesi, geri adım atması gereken tarafın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye'nin olması istenmektedir. Bu ve benzeri yaklaşımlar sıkça seslendirildiği için de toplumumuzun zihni bulandırılmaktadır.

Bütün bunlar son zamanlarda "millî çıkar", "ülkenin alî menfaatleri" gibi gerekçeleri de kullanmaya başlamışlardır. Bu ve benzeri kavram ve değerleri ta-

bi olarak temel referans kabul eden milliyetçiliğe her türlü eleştiriyi yöneltenler, şimdi, görünürde de olsa milliyetçiliği çağrıştıran bir söyleme başvurmaktan çekinmemektedirler. Ülkemizin ana davalarında hangi gerekçeyle olursa olsun karşı tarafın avukatlığına soyunanların, değil millî çıkarları koruması, vatansever olması bile tartışmaya açıktır.

Sayın Rauf Denktaş'ın Newyork'ta devam eden dolaylı görüşmelerde savunduğu tez, büyük Türk Milleti'nin de benimsediği tezdır. Sorunun ele alınışında ve çözümünde, Kıbrıs'taki iki toplumlu ve iki devletli gerçeğin göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Diğer önemli husus ise, dünyanın bazı bölgelerinde zoraki bir ayrıştırma ve parçalanma politikasının, bazı bölgelerde ise ısrarla birleştirme politikalarının takip ediliyor olmasıdır. Yine, Batı dünyası tam çeyrek asırdır Kuzey Kıbrıs'ı tanımama politikasında ısrar etmekte ve geri adım atmamaktadır.

Bütün bu gerçekler ortada dururken, Türkiye'nin tutumunun sürekli bir şekilde eleştirilmesi ve ülkemizin dışlanmaya çalışılması, bizler açısından kabul edilemez bir durumdur. Türk milleti ve devleti, adil ve kalıcı bir barıştan ve dostluktan yanadır. Uluslar arası meseleler de tavizlerin ülkemizden beklenmesi yerine, konunun diğer taraflarından da beklenmesinin asgarî bir hakkaniyet kuralı olduğuna inanmaktadır.

Bunun için, Sayın Rauf Denktaş'ın Newyork görüşmeleri sırasında ve öncesinde sergilediği tavır, hem onurlu hem de doğru bir tavidir.

Sonuç olarak, uluslar arası iş birliği, barış ve dayanışma gerçek manada inşa edilemediği sürece, küreselleşmenin bir ayağının her zaman eksik kalacağı unutulmamalıdır.

Muhterem Arkadaşlarım,

Değerli Basın Mensupları,

Terör örgütünün Batı Avrupa'daki destekçileri ile onların ülkemizdeki gönüllü yandaşlarının terör örgütü ve başı karşısındaki yaklaşımları da Kıbrıs sorununa bakış açılarıyla büyük bir benzerlik arz etmektedir. Ve hatta, ülkemizdeki bazı çevreler, düne kadar Türkiye aleyhine karar almakla ünlü olan Avrupa Parlamentosu'ndan daha geriye düşmüşlerdir. Avrupa Parlamentosu bile, terör örgütünün başıyla Türkiye'nin tam üyeliği meselesini birbirine karıştırmaktan kaçınmıştır.

Geçen hafta yapılan grup toplantımızda da ifade ettiğimiz gibi, bizler Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizde karşılıklı anlayış, saygı ve iş birliğinin belirleyici olmasını savunuyoruz. Avrupa Birliği ve üye devletler, top-

rak bütünlüğümüze ve insanlarımızın yaşama hakkına kasteden bir terör örgütü karşısında ülkemizden yana açıkça tavır almak mecburiyetindedir.

İnsan hakları ile terörizm arasındaki çizgiyi net olarak çizemeyen bir Avrupa, her şeyden önce kendi savundukları değerlere ve tarihlerine ters düşecek; uluslar arası saygınlığı büyük bir yara alacaktır.

Unutulmamalı ki herhangi bir ülke, vatandaşlarının can güvenliğini ve geleceğini hiçbir gerekçeyle feda etmeyi göze alamaz.

Aynı şekilde, vatandaşının devlete olan güvenini sarsacak, terörizmi cesaretlendirip ödüllendirecek bir yaklaşımı benimseyemez. Böyle bir tarihî yanlışa sebep olmasını da hiç kimse Türkiye’den bekleyemez.

Bizim, Milliyetçi Hareket Partisi olarak konuya bakışımız ve tavrımız açıktır. Türk adaleti, canıye gerekli olan cezayı vermiştir ve bundan sonra da yasalar neyi emrediyorsa onların yapılması gerekmektedir.

Bizleri kendileriyle karıştıranlar, “MHP’de idam sancısı var” diyenler yanılıyorlar. Her temel ve millî mesele de olduğu gibi, terör örgütü ve onun başı konusunda da dün ne düşünüyorsak bugün de aynı şe-

yi düşünüyoruz. Bizler aynı zamanda, terörizmi yenen ve cezalandıran bir Türkiye’nin bu kararlı tavrıyla sadece kendi vatandaşı nezdinde değil, uluslar arası arenada da saygınlığını ve gücünü arttıracığına inanıyoruz.

Avrupa Birliği’nin de yanlışa ısrar ederek terörist başının cezalandırılmasıyla adaylık sürecini birbirine karıştıracığını zannetmiyoruz. Birlik yöneticilerinin, Helsinki Zirvesi’nde terörizm ile insan haklarının hiçbir şekilde bağdaşmadığını ortaya koyacak, Türkiye’nin kararlılığına destek olacak bir tavır sergileyeceklerine inanmak istiyoruz.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Son olarak, Türkiye’nin kilit sorunlarından biri olan Yüksek Öğretim ve YÖK konusunda gelinen noktaya ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yüksek öğretim sistemimizde uzun süredir yaşanan sıkıntıların, aksayan yönlerin varlığı hemen hemen herkes tarafından bilinmektedir. Özellikle son yıllarda üniversitelerimiz ciddî bir tartışma ve eleştiri odağı haline getirilmiştir.

Üniversite giriş sınav sisteminden eğitimin kali-

tesine, başörtüsü dramından yönetim karmaşasına kadar birçok alanda önemli sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Yüksek öğretim dünyasının genel yönetiminden ve koordinasyonundan birinci derecede sorumlu olan YÖK'ün bizatihi kendisi sorunların kaynağı haline gelmiştir. Bütün bunlara ilave olarak, ciddî yolsuzluk iddiaları gündemde yer etmeye başlamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, kamuoyunda oluşan duyarlılığı ve üniversitelerin içinden yükselen fer-yatları göz önüne alarak, meselenin enine boyuna tartışılıp araştırılmasını sağlamak amacıyla araştırma önermelerini kabul etmiş ve bir komisyon kurulmasına karar vermiştir.

Bunun karşısında, Sayın Cumhurbaşkanımız, tartışmaların ve sorunların odağında yer alan zatı tekrar YÖK Başkanı olarak atamakta bir beis görmemiştir. Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasamızın kendisine verdiği yetkiyi kullanmış, ancak kamuoyunun ve meclisin duyarlılıklarını göz ardı etmiştir. Huzurlarınızda Sayın Cumhurbaşkanının öğrencilerden öğretim üyelerine kadar bütün üniversite camiasının önemli bir çoğunluğunun ve kamuoyunun beklentilerine ters düşen bu tasarrufunu yadırgadığımızı ifade etmek istiyorum.

Türk üniversite sistemini yozlaştıran, çağdaş üniversite kavramının gerisine götüren, ancak otoriter

baskıcı rejimlerde görülebilecek şaibeli ve karanlık bir yönetim yapısı oluşturan bir zihniyetin yol açtığı temel hak ve özgürlük ihlallerine karşı sessiz kalmamızı hiç kimse bizden beklememelidir. Eğitim ve öğrenim hakkı gibi bu hak ve özgürlüklerin ihlallerine karşı tavırsız kalanlar veya geri ve köhnemiş baskıcı yönetime dolaylı destek sunanların başka konularda insan hakları üzerine sergiledikleri tavırların samimiyeti de inandırıcı olmaktan uzaktır.

Türkiye'nin geleceğini karartmak isteyenlere, Türk milletinin değerlerine ve Türkçeye dostça bakmayanlara, gerekçeleri ne olursa olsun düşünce ve bilimin özgürce gelişmesine engel olmak isteyenlere karşı, milletimizin haklarını ve çocuklarımızın geleceğini savunmak zorundayız. Unutmamalıyız ki 21. yüzyıla girerken Türkiye'yi geleceğe taşıyacak dinamizm ancak çağdaş bilim zihniyetine sahip üniversiteler tarafından yaratılabilir.

Milliyetçi Hareket Partisi, bu mesele karşısındaki duyarlılığını devam ettirecek, kamuoyunun ve üniversite camiasının huzura kavuşması için elinden gelen bütün gayreti sarf edecektir

Meselenin bir başka ilginç ve üzücü yanı, sözde insan hakları ve demokrasi sevgilerini terörist başını koruyup kollamaya kadar vardırırların, üniversite camiasının sorunları ve çözümünü konusunu görmezlikten gelmeleridir. Öğretim üye ve elemanları ile öğrencilerimizin yaşadığı sorunlara sağlıklı, tutarlı ve demokra-

tik bir bakış açısıyla yaklaşmaktan şiddetle kaçındıkları dikkat çekmektedir. İnsan hakları ve demokrasiye ilişkin tavırların giderek kategorik ve marazi bir yaklaşıma dönüştüğünü görmek, bizler açısından ibret vericidir.

Evet maalesef, Türkiye’de bir grup entellektüelin ve gazetecinin zihniyet dünyası böyledir. Sadece partimize değil, ülkemize, milletimize ve demokrasiye bakışları da çifte standartlarla yoğrulmuştur.

İşte bu ve benzeri sebeplerle işimiz zor, görevimiz ağırdır. Ama ne olursa olsun, Türkiye bütün bunları aşacak, demokrasisini, millî birliğini ve hukuk devletini birlikte geliştirme başarısını göstererek yoluna devam edecektir. Allah’ın izniyle ülkemiz gelecek çeyrek asır içinde lider ülke olarak dünya sahnesindeki güzide yerini alacak; tarihine ve milletine yakışır bir şekilde varlığını sürdürecektir. Bütün ön yargılara ve husumetlere rağmen bu atılımın ve dirilişin lokomotifini de Türk Milliyetçileri ve Milliyetçi Hareket Partisi olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmamı tamamlarken, hepimizi bir kez daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Genel Başkanımız

DR. DEVLET BAHÇELİ’nin

14 Aralık 1999 Günü TBMM MHP
Grup Toplantısı’nda Yapmış Oldukları

Konuşma Metni

Muhterem Milletvekilleri,

Sayın Basın Mensupları,

Hepinizi öncelikle saygı ve sevgiyle selâmlıyorum.

Bugün yine huzurlarınıza hepimizi derinden sarsan bir acı ve üzüntü ile çıkıyorum. Dava arkadaşım, aziz kardeşim Çanakkale Milletvekili Sıtkı Turan'ı ve danışman arkadaşımız Metin Demir'i, daha Kadir Görmez'in bütün üzüntüsü yüreğimizde iken elim bir trafik kazasında kaybetmiş bulunuyoruz.

Muhterem dava arkadaşlarıma Yüce Allah'tan rahmet; ailelerine, Çanakkalelilere, camiamıza ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Hatırlanacağı üzere, son aylar içinde hem iç hem de dış politika ve ekonomi alanında ülkemizin geleceğini doğrudan ilgilendiren önemli gelişmelerin cereyan ettiğini daha önce ifade etmiştim.

Türkiye'nin ekonomik açmazlardan kurtuluşunu sağlamaya yönelik tedbirler zincirinin halkalarından birini oluşturan kararlar, geçen hafta içinde resmen açıklanmış bulunmaktadır. Son bir haftaya damgasını vuran ikinci önemli gelişmeyi ise, Avrupa Birliği'ne üyelik maceramızda gelinen yeni dönüm noktası oluşturmaktadır.

Geçtiğimiz cuma günü toplanan Birlik üyesi ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının katılımıyla gerçekleşen Helsinki Zirvesi'nde adaylık statümüz resmen kabul edilerek ilân edilmiş bulunmaktadır. Bu önemli gelişmeyi değerlendirmeye geçmeden önce, ekonomik hayatımızın bugünü ve yarınıyla ilgili olarak birkaç noktaya dikkat çekmek istiyorum.

Zaman zaman vurguladığımız gibi, Türk ekonomisi, uzun süredir yakalandığı kronik hastalığı yenmeye çalışan, ama buna rağmen giderek ateşi yükselen bir özelliğe sahiptir. Arada sırada uygulanan tedaviler ile ateşin düşmesi mümkün olamamış, ancak belirli bir süre belirli bir seviyede tutulması sağlanmıştır.

Ekonomimizin ateşinin yükselmesinde rol oynayan temel faktör, hiç tartışmasız, her yıl içinden çıkmaz hale gelen borç ve faiz sarmalıdır. Ekonomik bünyenin yüksek ateşe elverişli bir karakterde olması da, hastalığın kronik bir hâl almasına uygun bir alt yapı oluşturmaktadır.

Her geçen gün olumsuz toplumsal sonuçlara yol açan, en önemlisi de sorunların çözülemeyeceğine dair kanaatlerin güçlenmesine vesile olan bu durumun, ortadan kaldırılması da takdir edileceği gibi kolay olmamaktadır. Bunun için, bir taraftan yapısal olumsuzlukların düzeltilmesi, diğer taraftan da dışsal olumsuzlukların en aza indirilmesi gerekmektedir.

Meclisimizin ve hükümetimizin bu zamana kadar ortaya koyduğu kararlılık ve aldığı tedbirler, bu iki temel faktörle birlikte mücadeleyi öngörmektedir.

Bugün gelinen noktadan geriye dönüp baktığımızda küçümsenemeyecek bir mesafenin katedildiği görülmektedir. Bizce en önemlisi, Türkiye'nin borç ve faiz bataklığı ile enflasyon belâsından kurtulacağına dair ciddî bir olumlu beklentinin, toplumsal güven duygusunun gelişmeye başlamış olmasıdır. Bu dönem kadar alınan tedbirlerin başarıya ulaşamamasında bu boyutun eksikliğinin çok belirleyici bir rol oynadığı bilinmektedir. Bugün olumlu bir manevi iklimin, bir toplumsal güvenin oluşmaya başlaması geleceğe ilişkin ümitlerimizi artırmıştır.

Bu süreçte, sizlerin, 21. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yaptığı fedakârca çalışmaların rolü çok büyüktür. Bu vesileyle, hepimize bir kez daha şükranlarımı sunmayı borç telâkki ediyorum.

Gelişmelerin bir başka sevindirici tarafı da reel ekonominin hem bu iklime hem de alınan somut tedbirlere olumlu cevap vermeye başlamış olmasıdır. Son bir ay içinde faiz ve enflasyonda ciddî bir düşme eğilimi ortaya çıkmıştır. Bugünden öngörülmeven çok ciddi bir sorun ile karşılaşmadığımız takdirde, 2000 yılı, son çeyrek asırlık ekonomi tarihimiz içinde özel bir yere sahip olacaktır. İnşallah halkımız, önümüzde-

ki yıl, enflasyon ve faiz bataklığından kurtulmaya başladığımızı yakından hissedecektir.

Gerek yeni alınan ekonomik ve malî tedbirler, gerekse bir yıldır içinde bulunduğumuz ciddî daralma ve durgunluk süreci, bir süre daha dar gelirli vatandaşlarımızı olumsuz yönde etkilemeye devam edecektir. Zorlu kış aylarını atlattıktan sonra, yaz aylarından itibaren sosyoekonomik hayatımızda beklediğimiz canlanma ile birlikte toplumsal rahatlama da söz konusu olacaktır.

Sanayici ve iş adamlarının, gayrimenkul sahiplerinin, dar gelirli vatandaşlarımızın durumunu dikkate almalarını, ekonomiyi rayına oturtup yeniden diriltme mücadelesine aktif destek vermelerini bekliyoruz. Unutulmamalı ki bu mücadele kollektif fedakârlık ve dayanışma ile başarılabilir. Yine ancak bu yolla en az toplumsal maliyetle atlatılabilir.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım,

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizde gelineen bugünkü nokta, ülkemizin sadece bir bölgesel oluşuma iştirak sürecinde yeni bir aşamaya girdiğini ifade etmemektedir. Hem toplumsal ve ekonomik hem de uluslar arası alanda yeni gelişmeleri beraberinde getirebilecek bir

güzergâha yönelişi ifade etmektedir. Avrupa ülkelerinin oluşturduğu siyaset ve ekonomik birliğe üye olma meselemiz, bugün artık, üzerinde çok yönlü olarak kafa yormamız gereken daha somut, daha sıcak bir gündem maddesi durumundadır.

Hatırlanacağı üzere, Avrupa Birliği düşüncesi II. Dünya Savaşı sırasında şekillenmeye başlamıştır. Winston Churchill, 21 Mart 1943 tarihinde radyoda yaptığı konuşmada, 2. Dünya Savaşı sonrasında dünyanın karşılaşılabilecek büyük sorunların çözülebilemesi amacıyla bir Avrupa Konseyi ile bir de Asya Konseyi kurulması önerisini dile getirmiştir. Dünya Savaşının sona ermesinden dört yıl sonra, 5 Mayıs 1949 tarihinde Batı Avrupa'da 10 ülke birleşerek Avrupa Konseyi'ni oluşturmuşlardır. Bu organizasyonu, 1 Ocak 1958 tarihinde kurulan Avrupa Ekonomik Topluluğu takip etmiştir.

Avrupa'nın en eski ve en geniş kapsamlı bu kuruluşunun ana amacı, üye ülkelerin paylaştıkları temel ilkeleri korumak, sosyal ve ekonomik gelişmelerini kolaylaştırmak amacıyla iş birliği yapmaktır. Organik yapısı ve işleyişi açısından da, birden fazla ulus devletin eşitlik ilkesi ile oluşturduğu bir devletler arası ve devletlerüstü bölgesel birliktelik anlamına gelmektedir. Bir devlet, kendi egemenlik haklarının bir kısmından feragat ederek bu uluslar arası topluluğun eşit hak sahibi bir üyesi olmaktadır.

2. Dünya Savaşı sonrasında şekillenmeye başlayan dünya düzeninde temel tercihini Batı dünyasından yana yapan Türkiye, Batılı devletler ile ekonomik ve siyasî ilişkiler içine girmek için özel gayret sarfetmiştir. Bu temel tercihte, 19. yüzyıldan itibaren hız kazanan modernleşme ve batılılaşma süreci ile Soğuk Savaş dönemi şartlarının belirleyici bir rol oynadığına şüphe yoktur.

Birleşmiş Milletler, üyeliğimizi NATO üyeliği takip etmiş, bunun hemen ardından Avrupa Konseyi'ne üye olma talebimiz gündeme getirilmiştir. 25 Mart 1957 tarihinde imzalanan Roma Anlaşması ile 12 Eylül 1963'te imzalanıp 1 Aralık 1964 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ankara Anlaşması, bu ilişkiler ağına resmiyet kazandıran belgeler olmuştur.

İşte, ülkemizin Avrupa Birliği'yle olan uzun ve sancılı ilişkiler tarihi böyle başlamış, çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü noktaya gelmiştir. Avrupa Birliği, Türkiye ile bütünleşme meselesine uzun bir süreçte yayılmış genel bir strateji çerçevesinde yaklaşmıştır. Ülkemizin de kendi payına düşen taahhütleri yerine getirme konusunda pek aceleci ve istekli davranmadığı bir gerçektir. Ama bundan daha fazla gerçek olan, Birliğin bütünleşme konusunda, ülkemize mesafeli yaklaşma, Türkiye'nin sorunlarını büyütme ve

yalnız bırakma şeklinde özetleyebileceğimiz bir tavır geliştirmiş olmasıdır. Hiç dostane ve yapıcı olmayan bu fiilî ve resmî tavır, ilişkilerimizin genel rengini belirlemiş ve önemini sürekli korumuştur.

Ülkemizin 1987 yılında, Avrupa Birliği'ne yaptığı tam üyelik başvurusunun iki yıl sonra reddedilmesinin ardından Gümrük Birliği Anlaşması'nın imzalandığı tarihe kadar kayda değer bir gelişme yaşanmamıştır. Bu dönem boyunca, özellikle Avrupa Parlamentosu'nda, Türkiye'yi tek taraflı olarak sıkıntıya sokan, terör örgütünün tezlerine yakın kararların alındığı göze çarpmaktadır.

Gümrük Birliği Anlaşması ise, her ne kadar tam üyeliğe giden yolda önemli bir adım, bir hazırlık süreci olarak telâkki edilmiş olsa bile, birçok açıdan ülkemize pahalıya mal olmuştur. Gerçekten de ekonomik boyutlarını bir kenara bıraktığımızda dahi siyasî anlamda ciddi bir olumsuzluğu ifade etmektedir. Çünkü, "karşılıklılık ilkesi" söz konusu olmadan egemenlik devrinin ortaya konması, uluslar arası ilişkilerimiz ve saygınlığımız bakımından bir hata olmuştur.

Hatırlanacağı üzere, 12-13 Aralık 1997'de toplanan Lüksemburg Zirvesi, Birlik ile olan ilişkilerimizin tarihinde bir kara leke olarak yer alacak kadar bir sorumluluk ve haksızlık örneği oluşturmaktadır. Bu zirvede, Orta ve Doğu Avrupa'daki bazı ülkelere tam üyelik perspektifi verilirken, ülkemize karşı ayrımcı ve

küçük düşürücü bir tavır sergilenmiştir. Lüksemburg sonrası iki yıl boyunca ilişkilerimiz, en soğuk ve verimsiz dönemini yaşamıştır.

Kıymetli Dava Arkadaşlarım, Saygıdeğer Basın Mensupları,

Bilindiği gibi, Lüksemburg Zirvesi'nden iki yıl sonra toplanan Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin tam üyeliğe aday ülke statüsü resmen tescil edilmiş ve buna dair bir perspektif ortaya konmuştur. Huzurlarınızda, bu çerçevede gündeme gelen ve zihnimizi kuralayan bazı konuları üç temel soru etrafında ele almak istiyorum.

Birinci soru: İki yıl içinde bu noktaya nasıl ve niçin gelinmiştir? İkinci soru, Helsinki Zirvesi'nde ilân edilen üyelik perspektifini içeren metin ne ifade etmektedir? Son olarak, bundan sonra ne olacaktır ve Türkiye'nin tavrını nasıl belirlemek gerekmektedir?

Helsinki Zirvesi'nde alınan karar, ülkemizin Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde bir dönüm noktasıdır, bir kilometre taşıdır. Aynı zamanda ülkemizin giderek artan uluslar arası saygınlığının ve gücünün de kabulü anlamına gelmektedir. Birliğe adaylık statüsü, bizler açısından Türkiye'nin Batı'ya açılan büyük pencerelerinden birindeki sis perdesinin bir ölçü-

de kalkması anlamına gelmektedir. Bunun dışındaki genel bakış açıları, gerçekçi olmayan ya da “kraldan çok kralcı” bir mantığın eseri olan anlayışları ifade etmektedir.

Bu noktada, bir hususun altını daha çizmek istiyorum. Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak kabul edilişimiz, bir lütuf değildir. Adaylık statüsü, her şeyden önce başlangıçta imzalanan anlaşmalardan kaynaklanan bir hakka dayanmaktadır. İkinci olarak, Türkiye'nin Soğuk Savaş döneminin hemen ardından küçümsenen jeopolitik ve jeoekonomik öneminin yeniden keşfedilmeye başlanmasıdır. Ülkemizin Avrasya coğrafyasında anahtar bir konuma sahip olması; Kafkaslarda, Balkanlarda ve Ortadoğu'da arzulanan istikrar için Türkiye'ye ihtiyaç duyulması, Avrupa Birliği'nin yeni yaklaşımında belirleyici olmuştur.

Gene, 18 Nisan Seçimlerinden sonra ortaya çıkmaya başlayan siyasî ve ekonomik istikrar tablosu da gelinen aşama üzerinde olumlu bir katkı sağlamıştır. Avrupa Birliği'ne aday ülke statüsünün tanınması, işte bütün bu faktörlerin bir ürünüdür.

Türkiye'nin önüne konan yol haritası, geçmiş ile karşılaştırıldığında ön yargılardan ve ilâve şartlardan belirli ölçülerde arınmış bir mahiyet arz etmektedir. Kıbrıs ve Ege sorunlarıyla ilgili ifadeler ise, ülkemize yönelik yeni dayatmalar içermemekte, ancak rahatsız

edici bir boyuta da sahip bulunmaktadır.

Türkiye, bu zamana kadar Ada'da hep kalıcı ve adil bir barıştan yana olmuştur. Bunun dışındaki tek taraflı dayatmalarla bulunacak çözümlerin gerçek bir çözüm olamayacağına inanmaktadır. Böyle bir yol, Türkiye açısından kabul edilemez bir durumu ifade edecektir. Hiç kimse bizlerden Kıbrıs ve Ege'de bir oldu bittiye rıza göstermemizi, adaletsizliğe tahammül etmemizi beklememelidir.

Son olarak, bazı iç ve dış çevreler tarafından telâffuz edilen yükümlülükler konusuna değinmek istiyorum. Gelinen nokta, Türkiye'yi tek taraflı olarak yükümlülük altına sokmamaktadır. Yeni süreçte, geçmişte olduğu gibi tek taraflı beklentilerle, fedakârlıklarla ve suçlamalarla yol almak mümkün değildir. Ne mantıkla ne de ahlâkla izah edilebilecek böyle bir durum, bizler açısından kabul edilmesi mümkün olmayan bir yöntemi ifade etmektedir.

Adaylık dönemi, her iki tarafa birden yükümlülükler ve sorumluluklar yüklemekte, ilişkilere karşılıklı iyi niyetin ve iş birliği çabasının hâkim olmasını gerekli kılmaktadır.

Yine, bazı iç ve dış çevrelerde terörist başına olan ilgi ve sempatinin Helsinki Zirvesi'nin ardından tekrar nüksettiği gözlenmektedir. Birliğin Dış Politika

ve Ortak Savunma Yüksek Temsilcisi Sayın Solana ile dönem başkanı Sayın Lipponen, Zirve sonrasında düzenledikleri basın toplantılarında ağırlıklı olarak idam cezasının kaldırılmasına ve insan hayatına verdikleri öneme vurgu yapmışlardır. Bizler de Avrupa Birliği'nin insan hayatına değer ve önem vermesini anlıyor, ama terörist başına verdikleri önemi ve değeri anlayamıyoruz.

Birlik yöneticilerinin ilişkilerimizin geleceğiyle ilgili olarak, gündemin ilk sırasına, resmî bir mahiyet taşımasa bile bu noktayı oturtmaları, hiç de dostane ve ciddî bir yaklaşım değildir. Kendilerini, şehitlerimiz, hunharca katledilen on binlerce masum sivil insanımıza ve tabi ki bütün milletimize karşı daha duyarlı ve saygılı olmaya davet ediyorum.

Muhterem Arkadaşlarım,

Bundan sonra önümüzde zorlu ve uzun bir yol var. Türkiye, sonuçta, Avrupa Birliği'ne üye olsa da olmasa da kendi demokrasisinin ve hukuk devletinin standartlarını yükseltmek durumundadır. Her zaman söylediğimiz gibi, Türkiye millî bütünleşmesini pekiştirerek demokratik hukuk devletini geliştirmek zorunluluğuyla karşı karşıyadır.

Bizler, Batı dünyasıyla olan her türlü ilişkimize

ne üstünlük ne de aşağılık kompleksiyle yaklaşamayız. Gelişmelere ve sorunlara, gerçekçi ve çok yönlü bir global strateji çerçevesinde yaklaşma durumundayız. Türk milleti için vazgeçilemez olan, millî kültürümüze, toprak bütünlüğümüze ve üniter devlet yapımıza olan saygı ve bağlılıktır. Avrupa'nın Türkiye'nin gerçek dostu olduğunu ispatlayacak kriterlerden birini, şüphesiz ülkemizin bu milli duyarlılıklarına gösterecekleri saygı oluşturacaktır.

Bu düşüncelerle hepinizi bir kez daha saygılarımla selâmlıyorum.